

Two countries, one goal, joint success!

Două țări, un singur scop, succes comun!

Documentul Programului de Cooperare

Aprilie 2015

**Programul INTERREG V-A România – Ungaria
în cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană**

DOCUMENTUL PROGRAMULUI DE COOPERARE (PC)

Acest program a fost elaborat de Grupul Comun de Lucru (GCL) al României și Ungariei și a fost susținut de către Consorțiul format din:

MEGAKOM Development Consultants

ICG Ex Ante

Această versiune a fost elaborată în conformitate cu Regulamentul de Implementare (UE) Nr. 288/2014 din 25 februarie 2014 de stabilire a normelor în temeiul Regulamentului (UE) Nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime și de stabilire a anumitor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime Europene în ceea ce privește modelul pentru programele operaționale din cadrul obiectivului privind investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și în conformitate cu Regulamentul (UE) Nr. 1299/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, privind dispozițiile specifice pentru susținere din partea Fondului European de Dezvoltare Regională a obiectivului Cooperării Teritoriale Europene (CTE) privind modelul pentru programele de cooperare din cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană.

Conținutul acestui document poate fi modificat până la adoptarea sa definitivă de către Comisia Europeană (CE).

Ca atare, conținutul documentului se poate modifica și nu poate fi citat, în nicio notă biografică/referință, sau utilizat de cineva în orice alt scop.

CCI	< tip 0.1 = 'S' max length='15' intrare='S'> ¹
Titlu	Programul INTERREG V-A România – Ungaria 2014-2020
Versiunea	Draft 2, Versiunea 6
Primul an	2014
Ultimul an	2020
Eligibil din	1 ianuarie 2014
Eligibil până la	31 decembrie 2023
Numărul deciziei CE	< tip 0.8 = 'S' intrare='G'>>
Data deciziei CE	< tip 0.9 = 'D' intrare='G'>>
Numărul deciziei SM privind modificarea	< tip 0.10 = 'S' maxlength='20' intrare='M'>>
Data deciziei SM privind modificarea	< tip 0.11 = 'D' intrare='M'>>
Data de intrare în vigoare a deciziei de modificare a SM	< tip 0.12 = 'D' intrare='M'>>
Regiunile NUTS acoperite de programul de cooperare	State Membre ale Uniunii Europene (UE) Regiunile NUTS III din România: Județul Satu Mare Județul Bihor Județul Arad Județul Timiș Regiunile NUTS III din Ungaria: Județul Szabolcs-Szatmár-Bereg Județul Hajdú-Bihar Județul Békés Județul Csongrád

¹

Legendă:

tip: N=Număr, D=Dată, R=Rând, C=Casetă, P=Procentaj, B=Boolean

decizie: N= Nu face parte din decizia Comisiei de aprobare a programului de cooperare

intrare: M=Manual, S=Seleție, G=Generat de sistem

"maxlength"= Numărul maxim de caractere cu spații incluse.

CUPRINS

Contents

LISTA ABREVIERILOR	8
INTRODUCERE	11
1 SECȚIUNEA 1: STRATEGIA PENTRU CONTRIBUȚIA PROGRAMULUI DE COOPERARE LA STRATEGIA UNIUNII PENTRU O CREȘTERE INTELIGENTĂ, DURABILĂ ȘI FAVORABILĂ INCLUZIUNII ȘI REALIZAREA COEZIUNII ECONOMICE, SOCIALE ȘI TERITORIALE	12
1.1 Strategia pentru contribuția Programului de Cooperare la strategia Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale.....	13
1.1.1 Descrierea strategiei programului de cooperare pentru a contribui la implementarea strategiei Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și pentru realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale.....	13
1.1.2 Justificarea alegerii obiectivelor tematice și a priorităților corespunzătoare de investiții	35
1.2 Justificarea alocării financiare.....	40
2 SECȚIUNEA 2: AXELE PRIORITARE	48
2.A. Descrierea axelor prioritare, altele decât Asistența Tehnică	48
2.A.1. Axa prioritară 1: Protejarea în comun și utilizarea eficientă a valorilor comune și resurselor (Cooperarea în domeniul valorilor comune și resurselor).....	48
2.A.2. Justificare pentru înființarea unei axe prioritare care acoperă mai mult de un obiectiv tematic.....	48
2.A.3. Fondul și baza de calcul	49
2.A.4. Prioritatea de investiții	49
Prioritatea de investiții.....	49
2.A.5. Obiectivul specific care corespunde priorității de investiții și rezultatele așteptate	49
2.A.6. Acțiuni care urmează a fi sprijinite prin prioritatea de investiții	50
2.A.4. Prioritatea de investiții	54
Prioritatea de investiții.....	54
2.A.5. Obiectivul specific care corespunde priorității de investiții și rezultatele preconizate.....	54
2.A.6. Acțiuni care urmează a fi sprijinite prin prioritatea de investiții	55
2.A.7. Cadrul de performanță al axei prioritare.....	60
2.A.9. Rezumatul utilizării planificate a Asistenței tehnice, inclusiv, după caz, acțiuni de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în gestionarea și controlul programelor și a beneficiarilor și, dacă este necesar, acțiuni pentru a îmbunătăți capacitatea administrativă a partenerilor relevanți cu scopul de a participa la implementarea programelor (acolo unde este cazul).....	63
2.A.1. Axa prioritară 2: Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor (Cooperarea în domeniul accesibilității).....	64
2.A.2. Justificare pentru înființarea unei axe prioritare care acoperă mai mult de un obiectiv tematic.....	64
2.A.3. Fondul și baza de calcul	64

2.A.4. Prioritatea de investiții	65
Prioritatea de investiții	65
2.A.5. Obiectivul specific care corespunde priorității de investiții și rezultatele preconizate	65
2.A.6. Acțiuni care urmează a fi sprijinite prin prioritatea de investiții	66
2.A.4. Prioritatea de investiții	69
Prioritatea de investiții	69
2.A.5. Obiectivul specific care corespunde priorității de investiții și rezultatele preconizate	69
2.A.6. Acțiuni care urmează a fi sprijinite prin prioritatea de investiții	70
2.A.9. Rezumat al utilizării planificate a Asistenței tehnice, inclusiv, după caz, acțiuni de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în gestionarea și controlul programelor și a beneficiarilor și, dacă este necesar, acțiuni pentru a îmbunătăți capacitatea administrativă a partenerilor relevanți cu scopul de a participa la implementarea programelor (acolo unde este cazul)	77
2.A.1. Axa prioritară 3: Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității forței de muncă transfrontaliere (Cooperare în domeniul ocupării forței de muncă)	78
2.A.2. Justificare pentru înființarea unei axe prioritare care acoperă mai mult de un obiectiv tematic	78
2.A.3. Fondul și baza de calcul	78
2.A.4. Prioritatea de investiții	79
Prioritatea de investiții	79
2.A.5. Obiectivul specific care corespunde priorității de investiții și rezultatele preconizate	79
2.A.6. Acțiuni care urmează a fi sprijinite prin prioritatea de investiții	80
2.A.7. Cadrul de performanță al axei prioritare	84
2.A.9. Rezumat al utilizării planificate a Asistenței tehnice, inclusiv, după caz, acțiuni de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în gestionarea și controlul programelor și a beneficiarilor și, dacă este necesar, acțiuni pentru a îmbunătăți capacitatea administrativă a partenerilor relevanți cu scopul de a participa la implementarea programelor (acolo unde este cazul)	86
2.A.2. Justificare pentru înființarea unei axe prioritare care acoperă mai mult de un obiectiv tematic	87
2.A.3. Fondul și baza de calcul	87
2.A.4. Prioritatea de investiții	88
Prioritatea de investiții	88
2.A.5. Obiectivul specific care corespunde priorității de investiții și rezultatele preconizate	88
2.A.6. Acțiuni care urmează a fi sprijinite prin prioritatea de investiții	89
2.A.9. Rezumat al utilizării planificate a Asistenței tehnice, inclusiv, după caz, acțiuni de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în gestionarea și controlul programelor și a beneficiarilor și, dacă este necesar, acțiuni pentru a îmbunătăți capacitatea administrativă a partenerilor relevanți cu scopul de a participa la implementarea programelor (acolo unde este cazul)	95
2.A.2. Justificare pentru înființarea unei axe prioritare care acoperă mai mult de un obiectiv tematic	96
2.A.3. Fondul și baza de calcul	96
2.A.4. Prioritatea de investiții	97
Prioritatea de investiții	97
2.A.5. Obiectivul specific care corespunde priorității de investiții și rezultatele preconizate	97
2.A.6. Acțiuni care urmează a fi sprijinite prin prioritatea de investiții	98
2.A.7. Cadrul de performanță al axei prioritare	101

2.A.9. Rezumat al utilizării planificate a Asistenței tehnice, inclusiv, după caz, acțiuni de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în gestionarea și controlul programelor și a beneficiarilor și, dacă este necesar, acțiuni pentru a îmbunătăți capacitatea administrativă a partenerilor relevanți cu scopul de a participa la implementarea programelor (acolo unde este cazul)	103
2.A.2. Justificare pentru înființarea unei axe prioritare care acoperă mai mult de un obiectiv tematic.....	104
2.A.3. Fondul și baza de calcul	104
2.A.4. Prioritatea de investiții	105
Prioritatea de investiții	105
2.A.5. Obiectivul specific care corespunde priorității de investiții și rezultatele preconizate	105
2.A.6. Acțiuni care urmează a fi sprijinite prin prioritatea de investiții	106
2.A.7. Cadrul de performanță al axei prioritare.....	110
2.A.9. Rezumat al utilizării planificate a Asistenței tehnice, inclusiv, după caz, acțiuni de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în gestionarea și controlul programelor și a beneficiarilor și, dacă este necesar, acțiuni pentru a îmbunătăți capacitatea administrativă a partenerilor relevanți cu scopul de a participa la implementarea programelor (acolo unde este cazul)	112
2.B Descrierea axei prioritare pentru asistență tehnică.....	113
2.B.1. Axa prioritară.....	113
2.B.2. Fondul și baza de calcul pentru sprijinul din partea Uniunii.....	113
2.B.3. Obiective specifice și rezultatele preconizate	113
2.B.4. Indicatori de rezultat	113
2.B.5. Acțiuni care urmează a fi sprijinite și contribuția lor preconizată la obiectivele specifice	114
2.B.6. Categori de intervenție.....	116
3 SECȚIUNEA 3: PLANUL DE FINANȚARE.....	118
3.1 Credit financiar din FEDR [Fondul European de Dezvoltare Regională] (în EURO)	119
3.2.A Total fonduri din FEDR și cofinanțare națională (în EURO)	120
3.2.B. Defalcarea în funcție de axa prioritară și de obiectivul tematic.....	122
4 SECȚIUNEA 4: O abordare integrată a dezvoltării TERITORIALE.....	124
4.1 Dezvoltarea locală sub responsabilitatea comunității	125
4.2 Acțiuni integrate de dezvoltare urbană sustenabilă.....	126
4.3 Investiții teritoriale integrate (ITI).....	127
4.4 Contribuția intervențiilor planificate la strategiile macro-regionale și la cele privind bazinele maritime, sub rezerva nevoilor ariei programului așa cum a fost identificată de către statele membre relevante și luând în considerare, acolo unde este aplicabil, proiectele de importanță strategică identificate în strategiile respective	128
5 SECȚIUNEA 5: prevederi privind implementarea programului de cooperare	131
5.1 Autorități și organisme relevante.....	132
5.2 Procedura pentru înființarea Secretariatului Comun	133
5.3 Descrierea pe scurt a modalităților de management și control.....	134
5.3.1 Atribuții și responsabilități ale organismelor de management și control ale Programului	134
5.3.2 Modalități și proceduri pentru managementul, implementarea și controlul Programului	142

5.4	Repartizarea pasivelor între statele membre participante în cazul corecțiilor financiare impuse de autoritatea de management sau de Comisie.....	147
5.5	Utilizarea monedei Euro.....	149
5.6	Implicarea partenerilor	150
6	SECȚIUNEA 6: COORDONARE	153
7	SECȚIUNEA 7: REDUCEREA SARCINILOR ADMINISTRATIVE PENTRU BENEFICIARI	161
8	SECȚIUNEA 8: PRINCIPII ORIZONTALE	164
8.1	Dezvoltare sustenabilă.....	164
8.2	Egalitatea de șanse și non-discriminarea.....	165
8.3	Egalitatea între femei și bărbați.....	166
9	SECȚIUNEA 9: ELEMENTE SEPARATE.....	167
9.1	Proiecte majore care urmează să fie implementate în cursul perioadei de programare.....	167
9.2	Cadrul de performanță a programului de cooperare	168
9.3	Partenerii relevanți implicați în pregătirea programului de cooperare	169
9.4	Condițiile de implementare a programului aplicabil care reglementează managementul financiar, programarea, monitorizarea, evaluarea și controlul participării unor țări terțe la programele transnaționale și inter-regionale printr-o contribuție a resurselor IEV și IAP	171
10	ANEXE	172
	ANEXA I. ANALIZA TERITORIALĂ STRATEGICĂ	172
	ANEXA II. STRATEGIE TERITORIALĂ COMUNĂ	172
	ANEXA III. DRAFT-ul RAPORTULUI DE EVALUARE EX-ANTE, CU UN SUMAR EXECUTIV.....	172
	ANEXA IV. CONFIRMAREA SCRISĂ A ACORDULUI CU PRIVIRE LA CONȚINUTUL PROGRAMULUI DE COOPERARE	172
	ANEXA V. O HARTĂ A ZONEI ACOPERITE DE PROGRAMUL DE COOPERARE	173
	ANEXA VI. REZUMAT AL PROGRAMULUI DE COOPERARE	174
	ANEXA VII. REFERINȚE.....	175
	ANEXA VIII. AXE PRIORITARE ALE STRATEGIEI UE PENTRU REGIUNEA DUNĂRII	177
	ANEXA IX. METODOLOGIA DEFINIRII INDICATORILOR.....	178
	ANEXA X. HARTA REȚELELOR TEN-T (RTT).....	179
	ANEXA XI. HARTA PUNCTELOR DE TRECERE A FRONTIEREI.....	180

LISTA ABREVIERILOR

AA	Autoritatea de Audit
UAT	Unitate administrativ teritorială, așa cum este definită prin Legea 351/2001 din România
B2B	business-to-business
PTF	punct de trecere a frontierei
BRECO	Biroul Regional pentru Cooperare Transfrontalieră Oradea pentru Granița România-Ungaria
Programul CT	Programul de Cooperare Transfrontalieră
App	Apel pentru propuneri de proiecte
PV	provocare în conformitate cu cerințele formulate în Aide Memoire (2014) 126651
PC	Programul de Cooperare
POC	Programul Operațional de Coordonare în Ungaria
CSC	Cadrul strategic comun
STC	Strategia teritorială comună
DSMC	Descrierea Sistemului de Management și Control
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
CE	Comisia Europeană
FED	Fondul European de Dezvoltare
PODEI	Programul Operațional de Dezvoltare Economică și Inovare în Ungaria
POMEE	Programul Operațional de Mediu și Eficiență Energetică din Ungaria
GECT	Gruparea europeană de cooperare teritorială
BEI	Banca Europeană de Investiții
FEPAM	Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime
IEV	Instrumentul European de Vecinătate
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FSE	Fondul Social European
Fondurile SIE	Fondurile structurale și de investiții europene
CTE	Cooperare teritorială europeană
UE	Uniunea Europeană
UE 2020	Comunicarea Comisiei Europene: EUROPA 2020 – O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii

EUR	euro
SUERD	Strategia UE pentru regiunea Dunării
CPN	Sistem de control de prim nivel
PIB	produs intern brut
GdA	Grup de Auditori
PODRU	Programul Operațional Dezvoltarea Resurselor Umane în Ungaria
POAPU	Programul Operațional de Acvacultură și Pescuit în Ungaria
HIT	Instrumente armonizate de implementare elaborate de INTERACT pentru programele CTE
HU	Ungaria
HUF	Forint maghiar
Programul HURO 2007-2013 / Programul CT HURO	Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-România 2007-2013
TIC	tehnologia informației și comunicării
FIS	Fondul Intern de Securitate – fondul UE promovând implementarea strategiei interne de securitate, cooperare asupra implementării legislației și gestionării frontierelor externe ale Uniunii
ID	date de identificare
PI	Punct de informare
Pi	prioritate de investiții
IAP	Instrument de asistență pentru pre-aderare
ITI	Investiții teritoriale integrate
POIDT	Programul Operațional Integrat de Dezvoltare a Transportului în Ungaria
SC	Secretariat comun
GLC	Grup de Lucru Comun
AM	Autoritatea de Management
CM	Comitetul de Monitorizare
Program MED	un program de transnațional de Cooperare Teritorială Europeană acoperind regiunile mediteraneene de coastă
SM	Stat membru al UE
AN	Autoritatea Națională
ONG	organizație non-guvernamentală
NUTS	Nomenclature des unites territoriales statistiques (Nomenclatorul unităților teritoriale statistice)
P	potențial în conformitate cu cerințele formulate în Aide Memoire (2014)
AP	Axă prioritară
PODAPSP	Programul Operațional de Dezvoltare a Administrației Publice și a Serviciilor Publice în Ungaria
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală din România

PODCA	Programul Operațional pentru Dezvoltarea Capacității Administrative din România
POCU	Programul Operațional Capital Uman din România
POIM	Programul Operațional Infrastructură Mare din România
POPAM	Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime din România
POR	Programul Operațional Regional din România
PODR	Programul Operațional de Dezvoltare Rurală în Ungaria
C&D	cercetare și dezvoltare
C&DI	cercetare, dezvoltare și inovare
RO	România
Ro-La	Rollende Landstraße (șosea rulantă)
RON	Leu (RO)
CDTI	cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare
IMM	întreprinderi mici și mijlocii
OS	obiectiv specific
ATS	Analiză teritorială strategică
SWOT	puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări
AT	Asistență tehnică
RTT	Rețeaua Transeuropeană de Transport (TEN-T, în original)
OT	obiectiv tematic
PODTL	Programul Operațional de Dezvoltare Teritorială și a Localităților în Ungaria

INTRODUCERE

Prezentul document reprezintă documentul programatic al **Programului INTERREG V-A România - Ungaria din cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană**. Acesta a fost elaborat de către Grupul Comun de Lucru (GCL), organismul responsabil cu pregătirea programului comun în zona de frontieră eligibilă. Documentul Programului a fost elaborat folosind modelul prevăzut de Comisia Europeană (CE).

Acest document al programului este rezultatul unui proces de planificare detaliată, care a demarat încă de la începutul anului 2013 și a fost coordonat de GCL, cu sprijinul Secretariatului Tehnic Comun și al consultanților externi. Ca un prim pas al acestui proces, a fost efectuată o analiză socio-economică a ariei eligibile, concretizată prin elaborarea *Analizei Teritoriale Strategice (ATS)*. Acest document oferă o prezentare detaliată a zonei de frontieră eligibile, indicând problemele cheie, provocările și potențialul acesteia. Următorul pas a fost elaborarea unei strategii comune, destinată să abordeze principalele provocări identificate și să valorifice potențialul comun al zonei de frontieră eligibile. Strategia este prezentată în detaliu în documentul *Strategia Teritorială Comună (STC)*.

Pregătirea ambelor documente s-a bazat pe un proces extins de consultare, care să permită fiecărui actor important să se implice activ și să contribuie la proiectarea strategiei comune. Atât ATS, cât și STC, au fost ulterior dezbătute pe larg și apoi aprobate oficial de GCL.

Deoarece se fac referiri în Program și sunt incluse concluzii și constatări, versiunile complete ale ATS și STC – care furnizează informații complementare – sunt disponibile în Anexele I-II ale prezentului document.

1 SECȚIUNEA 1: STRATEGIA PENTRU CONTRIBUȚIA PROGRAMULUI DE COOPERARE LA STRATEGIA UNIUNII PENTRU O CREȘTERE INTELIGENTĂ, DURABILĂ ȘI FAVORABILĂ INCLUZIUNII ȘI REALIZAREA COEZIUNII ECONOMICE, SOCIALE ȘI TERITORIALE

1.1 Strategia pentru contribuția Programului de Cooperare la strategia Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale

1.1.1 Descrierea strategiei programului de cooperare pentru a contribui la implementarea strategiei Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și pentru realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale

1.1.1.1 Desemnarea zonei

La conceperea programului, statele membre (SM) au declarat aceeași zonă eligibilă cu a Programului de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-România 2007-2013 (Anexa V). Aria eligibilă analizată este formată din opt județe (regiuni NUTS III [NUTS: Nomenclature des unites territoriales statistiques/Nomenclatorul unităților teritoriale statistice]) din Ungaria și România: Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés și Csongrád din prima; Satu Mare, Bihor, Arad și Timiș din a doua. Aceste județe sunt incluse în următoarele regiuni NUTS II din România: Nord-Vest (RO11): județul Bihor, județul Satu Mare, Vest (RO42): județul Arad, județul Timiș. În Ungaria: NUTS II Nordul Marii Câmpii (HU32): Județele Hajdú-Bihar și Szabolcs-Szatmár-Bereg, Sudul Marii Câmpii (HU33): județul Békés, județul Csongrád. Aceste județe combină o suprafață de peste 50 de mii de km², reprezentând 15,2% din teritoriul celor două țări (23,7% din Ungaria și respectiv 11,9% din România). Suprafața județelor variază de la 4.263 km² (Csongrád) până la 8.697 km² (Timiș – care este, de asemenea, cel mai mare județ din România).

Conform ultimului recensământ, în 2011 în Ungaria existau 9.773.777² locuitori, iar în România 20.121.641³ locuitori (în Uniunea Europeană [UE] - 28 de state membre: 505,7 milioane locuitori). Conform datelor din anul 2013⁴, județele din zona eligibilă reunesc 3.911.505 persoane, reprezentând 13,1% din locuitorii celor două țări. Județul cu cea mai mare populație din aria eligibilă este Timiș, cu 690.000 de locuitori (17,6% din populația zonei eligibile), în timp ce Satu Mare, cu 342.000 de locuitori, este cel mai mic (8,7% din populația din aria eligibilă). De cealaltă parte a frontierei, populația județelor maghiare se încadrează între 9 și 15% din populația zonei eligibile. În ceea ce privește populația, cel mai mare județ maghiar din regiune, Szabolcs-Szatmár-Bereg este totuși departe de Timiș ca mărime, în timp ce Békés, cel mai mic, este la același nivel cu Satu Mare. În consecință, Timiș și Szabolcs-Szatmár-Bereg sunt cele mai mari județe din aria eligibilă, având cea mai mare parte a populației din regiune.

² Sursa: Kozponti Statisztikai Hivatal (KSH – Oficiul Central de Statistică), Ungaria

³ Sursa: Institutul Național de Statistică (INS), România

⁴ Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

1.1.1.2 Concluzii-cheie din analiza situației socio-economice actuale

Demografie

Aria eligibilă are o contribuție majoră la întreaga populație a Ungariei și a României, reprezentând 13,1% din numărul total de locuitori din cele două țări. Acest fapt este însoțit de scăderea populației din regiune în ultimii ani, care este un rezultat – printre altele – al migrației nete negative. Între partea maghiară și cea română pot fi observate mici diferențe în ceea ce privește migrația netă: cu excepția județului Csongrád, toate județele maghiare de frontieră au suferit din cauza migrației nete negative în comparație cu cele din România.

Cifrele sunt, de asemenea, remarcabile - în principal - în beneficiul părții române. Aria eligibilă poate fi caracterizată ca mediul rural cu câteva orașe mari importante alături de o serie de orașe mai mici. Majoritatea populației se concentrează în vecinătatea reședințelor de județ și a orașelor mai mari.

Densitatea populației este cu mult sub media națională și sub media UE 28, în cazul fiecărui județ, deși cele maghiare *sunt mai dens populate decât omoloagele lor din România*.

Proporția minorității maghiare din județele românești variază între 5% și 33%⁵, cu diferențe majore între județe; pe de altă parte, în județele maghiare, proporția minorității românești variază între 0% și 1%⁶. În ciuda dezechilibrului dintre cele două țări, acest lucru oferă oportunități favorabile pentru inițiativele de cooperare.

Proporția populației de romi este semnificativă în întreaga zonă eligibilă, cu unele diferențe interne. Având în vedere că majoritatea familiilor de romi trăiesc sub pragul sărăciei, aceasta este o provocare socială și un risc social major pe termen lung.

Economie și piața forței de muncă

Analiza economiei și pieței forței de muncă din județe și din regiune demonstrează clar că regiunea produce o cotă mai mică din produsul intern brut al celor două țări (PIB, 11,3%) decât cota respectivă de populație, așadar – pe baza acestui indicator – performanța economică a ariei eligibile este relativ modestă în comparație cu alte zone ale țărilor. Șase din cele opt județe au o pondere mai mică din PIB-ul național decât populația lor: în această privință, doar Arad și Timiș sunt mai productive decât media națională. În partea ungară, Szabolcs-Szatmár-Bereg este considerat a fi singurul județ a cărui pondere din PIB este mult mai mică decât cota sa de populație (cu 2,5%).

Poziția județului Timiș este bine stabilită, deoarece județul produce cea mai mare parte (25,9%) din PIB-ul total al ariei eligibile.

⁵ Idem nr. 3

⁶ Idem nr. 2

Dezvoltarea județelor din zona eligibilă este cu mult în urma nivelului UE și, conform pragului larg acceptat de 75%, regiunea este printre cele „mai puțin dezvoltate” din UE.

Între 2001 și 2010, PIB-ul pe cap de locuitor în toate județele a crescut: județele din România în special au cunoscut o creștere semnificativă; cu toate acestea, creșterea PIB-ului pe cap de locuitor în județul Békés a rămas sub dezvoltarea din UE28.

Într-o comparație pe zece ani, ponderea PIB-ului global între cele trei sectoare principale nu s-a schimbat fundamental. PIB-ul județelor românești depinde mai mult de producția industrială, în timp ce județele maghiare datorează o pondere mai mare din PIB serviciilor, în special administrației publice și serviciilor comunitare/activități ale gospodăriilor.

Există o tendință de scădere a proporției agriculturii în economie, însoțită de creșterea corespunzătoare a sectorului industrial, în timp ce serviciile încă își mențin poziția de lider în această schemă.

În ceea ce privește infrastructura de afaceri, numărul de parcuri industriale este mult mai mare pe partea ungară a frontierei, în timp ce numărul de incuatoare de afaceri este similar cu cel de pe partea română a frontierei. În plus, rata de ocupare este de asemenea o problemă crucială: este evident că există o serie de facilități care sunt neutilizate, în timp ce cele din jurul orașelor mari sunt mai performante, cu rată mare de ocupare. Incubatoarele care funcționează în prezent atrag în principal întreprinderile nou-înființate; pe de altă parte, există o lipsă de incubatoare de afaceri care ar putea să sprijine efectiv procesele de transfer al tehnologiei și să ajute la dezvoltarea tehnologiei întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri).

Aria eligibilă a rămas în urmă la nivelul infrastructurii de dezvoltare a tehnologiei informației și a comunicării (TIC) în comparație cu UE28+4, cu unele diferențe interne, deși numărul tot mai mare al dispozitivelor de Internet mobil este posibil să elimine treptat acest decalaj.

Datele de pe piața muncii arată o imagine negativă: numărul total al populației economice active în aria eligibilă a scăzut din 2001, iar ponderea populației active totale în total populație are, pentru toate județele participante, o valoare mai mică decât media UE. În ceea ce privește modificarea ratei de ocupare între 2001 și 2009, județul Timiș a experimentat cea mai mare creștere (8%), iar Szabolcs-Szatmár-Bereg cel mai semnificativ declin (9%) în perioada respectivă. Conform importanței în schimbare a diferitelor sectoare, majoritatea populației de frontieră este angajată în industrie și servicii. Acest lucru prezintă, de asemenea, similarități cu distribuția PIB-ului național între sectoare.

Rata șomajului de lungă durată în aria eligibilă Ungaria-România este ceva mai mare decât valoarea din UE28+4, decât în celelalte zone de cooperare transfrontalieră și decât media națională a României, dar este mai mică decât valoarea medie națională a Ungariei.

Prognozele privind piața muncii care vizează estimarea schimbării numărului de persoane în forța de muncă între 2005 și 2050 presupun reduceri semnificative ale forței de muncă până în 2050 în întreaga zonă eligibilă⁷. În județele maghiare, cea mai mare parte a populației

⁷ Sursă: ESPON – Fișa informativă Ungaria-România, ESPON – Proiect TERREVI, 28 noiembrie 2012

aflate în șomaj aparține grupului de vârstă între 25 și 29⁸ de ani, iar în județele din România – grupului de vârstă 40-49⁹ ani. Ponderea șomerilor este cea mai mare în rândul celor care au terminat clasa a 8-a, învățământul profesional sau au obținut o diplomă de liceu.

Educație, cercetare și dezvoltare (C&D)

Ponderea din totalul populației care a absolvit cel puțin învățământul secundar superior este peste media UE28, atât în Ungaria, cât și în România. Cu toate acestea, speranța de școală din România este sub valoarea UE28 (UE28: 17,3 ani, Ungaria: 17,7 ani, România: 16,6 ani), precum, iar numărul relativ mare de persoane care abandonează timpuriu școala reprezintă, de asemenea, o problemă.

Există o viață academică intensă în zona eligibilă, cu diferite universități și colegii oferind unui număr de peste 200.000 de studenți oportunitatea de a urma cursurile unor instituții de învățământ superior. Județele cu cele mai mari universități – în special Hajdú-Bihar, Csongrád și Timiș – au un număr mare de angajați în cercetare și dezvoltare, oferind o excelentă resursă C&DI de valorificat în economia ariei eligibile.

În ceea ce privește nivelul cheltuielilor din domeniul C&D, cele mai multe județe sunt sub media UE28. Cu toate acestea, Hajdú-Bihar și Csongrád din Ungaria depășesc media UE27, iar județele românești – în special Timiș și Arad – au crescut constant cheltuielile pentru cercetare și dezvoltare în ultimii ani. Aceste cifre demonstrează că centrele principale de C&D sunt universitățile din aceste patru județe din aria eligibilă, care oferă un potențial remarcabil de inovare. Majoritatea județelor din România au înregistrat o creștere semnificativă, iar obiectivul național din cadrul strategiei UE 2020 își propune să mențină această tendință.

Mediu, energie, schimbări climatice; prevenirea și gestionarea riscurilor

Mediul natural și protecția acestuia sunt probleme-cheie atât pentru Ungaria, cât și pentru România, ca urmare a faptului că sunt prezente în zonă arii extinse aparținând NATURA 2000.

În privința emisiilor de dioxid de carbon, cifrele românești arată o tendință de creștere după ce au atins cel mai scăzut nivel în 2010. Pe de altă parte, indicatorii referitori la emisii au stagnat în ultimii ani în Ungaria, iar această tendință pare să rămână constantă și în următorii ani.

Între 2005 și 2011 a avut loc în ambele țări o dezvoltare semnificativă a rețelelor de conducte de canalizare. În ceea ce privește îmbunătățirea rețelei de apă potabilă, România a

⁸ Idem nr. 2

⁹ Sursa: Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă

depășit Ungaria. Rețeaua de apă potabilă maghiară a fost supusă deja unor îmbunătățiri semnificative.

Conținutul de arsenic din fântânile din unele părți ale Ungariei este mare. Această problemă este abordată printr-un program complex, care vizează îmbunătățirea calității apei potabile în localitățile respective.

În ceea ce privește resursele energetice, România consumă în principal gaz natural, dar ponderea energiei din surse regenerabile este, de asemenea, extrem de ridicată față de Ungaria și chiar de media UE28. În județele maghiare cercetate, deși ponderea gazului natural este relativ ridicată (38%), aceasta este de așteptat să scadă – datorită ponderii produselor petroliere și a energiei nucleare – în perioada 2014-2020.

În ceea ce privește distribuția producției de energie din surse regenerabile, proporția biomasei și a deșeurilor din surse regenerabile depășește media UE28 în ambele țări. Ponderea energiei hidroelectrice este mai mare în România decât valoarea UE28; cu toate acestea, în ceea ce privește alte forme de energie din surse regenerabile, ambele țări sunt sub media UE28.

În timp ce suprafața eligibilă este bogată în apă termală, este departe de a fi folosită la potențial maxim în scopuri generatoare de energie. Condițiile de captare a energiei solare sunt, de asemenea, peste medie în aria eligibilă – progrese semnificative au fost realizate în acest domeniu pe partea română, în timp ce partea maghiară a rămas în urmă. Per total, o mai bună utilizare a energiei solare reprezintă, de asemenea, un important potențial.

Aria eligibilă se poate aștepta – cu unele diferențe interne – la un nivel scăzut spre mediu în privința efectelor negative ale schimbărilor climatice¹⁰. Acest lucru – combinat cu o capacitate modestă de adaptare la efectele schimbărilor climatice – determină un nivel destul de ridicat de vulnerabilitate la efectele schimbărilor climatice. Mai precis, creșterea manifestărilor extreme ale vremii poate duce la creșterea riscului de inundații, în timp ce creșterea semnificativă a temperaturii medii poate determina secete mai frecvente; de asemenea, schimbările climatice pot determina creșterea factorilor de risc fitosanitar și, astfel, pot afecta negativ securitatea alimentară.

Zona eligibilă este bogată în resurse de apă – atât apede suprafață, cât și subterane. Având în vedere importanța tot mai mare a apei la nivel mondial, dacă este gestionată corespunzător – aceasta ar putea fi un important bun comun al zonei.

Infrastructură și mobilitate

Cele mai aglomerate puncte de trecere a frontierei – luând în considerare numărul de vehicule pe zi care călătoresc spre Ungaria sau România - sunt Ártánd-Borș, Nagylak-Nádlac și Csengersima-Petea. Vehiculele care trec prin punctele de trecere a frontierei sunt mașini mai ales mici/de familie (59% spre Ungaria, 60% spre România), camioane (40% spre

¹⁰ Sursa: ESPON Factsheet Hungary-Romania, ESPON Project TERREVI, 28 Noiembrie 2012

Ungaria, 38% spre România), în timp ce ponderea autobuzelor sau bicicletelor nu este semnificativă (0-1%)¹¹.

Îmbunătățirea infrastructurii de transport este în curs în regiune, deopotrivă în România și în Ungaria. Ambele țări au în plan să construiască autostrăzi de legătură, deși data de finalizare este peste mulți ani de acum înainte. Nu există construcții planificate pentru o autostradă Nord-Sud, care ar lega direct întreaga regiune.

În prezent, există cinci căi ferate care traversează frontiera ungaro-română. Analiza sugerează că dezvoltarea viitoare a sistemului feroviar ar fi benefică. Principala problemă cu căile ferate este lipsa de electrificare (numai calea ferată între Békéscsaba și Salonta este electrificată). Din cauza timpului de călătorie îndelungat, traficul feroviar este nesemnificativ în comparație cu traficul rutier.

Există cinci aeroporturi internaționale (Debrecen, Arad, Oradea, Satu Mare, Timișoara), în zona eligibilă – o parte dintre acestea având zboruri regulate către țări străine. Cel mai important dintre ele este în Timișoara, cu 1.035.929 pasageri în 2012¹².

Râuri transfrontaliere nu sunt, de fapt, utilizate ca rute de transport – nici între România și Ungaria, nici în fiecare dintre țări.

Proporția persoanelor care traversează frontiera pe bicicletă este cea mai mică semnificație (circa 1%)¹³.

Turism și timp liber

Cu toate că județele maghiare au o capacitate mai mare de cazare, județele de pe cele două părți ale graniței au un număr similar de nopți de cazare a vizitatorilor în fiecare an.

Turiștii din zona eligibilă sunt în primul rând de origine națională: cota de vizitatori străini este destul de scăzută în zona eligibilă, mult mai mică decât UE28 sau chiar decât media maghiară și cu doar 1% mai mare decât media națională românească.¹⁴

Acest aspect este regretabil, având în vedere că suprafața eligibilă este bogată în (potențiale) atracții turistice – în principal situri de patrimoniu natural și cultural. Pentru a deveni atracții interesante însă, multe dintre aceste facilități degradate necesită investiții destinate îmbunătățirii acestora, precum și îmbunătățirea facilităților turistice aferente, a unor servicii și a unei comunicări adecvate.

¹¹ Sursa: Feasibility study and impact analysis of cross-border road and railway sections along the Hungarian-Romanian border. Hungarian Transport Administration, Project number: KOZOP-3.5.0-09-11-2011-0009

¹² Sursa: <http://newsair.ro/declinul-carpatair-a-lovit-direct-in-traficul-aeroportului-timisoara.html>

¹³ Idem nr. 11

¹⁴ Sursa: Eurostat, EU28; Institutul National de Statistica (INS), Romania; Kozponti Statisztikai Hivatal (KSH – Central Statistical Office), Hungary

Principalele tipuri de turism în zona eligibilă includ turismul balnear și de înfrumusețare, turismul cultural, turismul activ și sportiv, precum și turismul rural.

Există o ofertă bogată de evenimente atractive în zona eligibilă, dar acestea nu sunt, în mare parte, nici coordonate corespunzător (nici măcar la nivel național, ca să nu mai vorbim peste graniță), nici comercializate profesional. În aria eligibilă se pot vedea mai multe propuneri de sine stătătoare, însă doar un număr mic de pachete de programe și destinații turistice transfrontaliere bine concepute, competitive pe plan internațional.

Aspecte sociale și referitoare la îngrijirea sănătății

Similar cu situația generală a Europei, populația din zona eligibilă îmbătrânește; cu toate acestea, este observabilă o tendință de scădere minoră în județele Arad și Timiș. Nu există nici o diferență majoră în ponderea persoanelor peste 65 de ani ca proporție din populația totală între județe. Cu toate acestea, observând datele istorice, a existat o creștere semnificativă în majoritatea județelor – cu excepția județelor Bihor, Arad și Timiș. Cea mai mare schimbare poate fi observată în Csongrád (8,5%).

Atât în Ungaria, cât și în România, ponderea populației expuse riscului de sărăcie, cu lipsuri materiale grave sau care trăiește în gospodării cu intensitate de lucru foarte scăzută este mult peste media UE. Cu toate acestea, tendințele sunt mai favorabile în România, această pondere fiind în scădere din 2007, în timp ce în cazul Ungariei este observabilă tendința opusă.

În ceea ce privește serviciile de asistență medicală, există o diferență majoră între condițiile (dotări și personal) din cele două țări, care derivă parțial din diferențele dintre cheltuielile totale de pe cap de locuitor, dar și din nivelul scăzut al investițiilor în dezvoltarea infrastructurii în partea română a ariei eligibile. În prezent, calitatea serviciilor medicale este mai ridicată în Ungaria, ceea ce duce la migrarea asistenței medicale între cele două țări – în special din România în Ungaria. Aceasta este o provocare în sine, agravată în continuare de faptul că nu este rezolvată finanțarea reciprocă a serviciilor medicale de către sistemele naționale de asigurări de sănătate, chiar dacă există o directivă CE relevantă în acest sens.

1.1.1.3 Identificarea principalelor provocări și potențialului neexploatat

În decursul programării strategice, principalele provocări și potențialul neexploatat (denumite în continuare: provocări: PV, potențial: P) sunt identificate pe baza raportului SWOT (puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări), analiza din ATS – în conformitate cu cerințele formulate în Aide Memoire (2014) 126651 – 21/01/2014. Principalele provocări și potențialul neexploatat au fost identificate pentru toate cele 11 obiective tematice (OT) și numerotate din nevoia de identificare ulterioară, după cum urmează. În plus, analiza SWOT poate fi găsită în STC, în Anexa II.

OT1 Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării (CDTI)

PV1. Ca urmare a nivelului scăzut de cheltuieli CDTI și a lipsei de concentrare sectorială a activităților de cercetare, capacitatea de inovare a ariei eligibile nu este utilizată la întregul său potențial.

P1. Universitățile din zona eligibilă au o pregătire academică și o capacitate CDTI puternice, oferind o bază solidă pentru o utilizare mai bună a rezultatelor cercetării.

OT2 Îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității TIC

PV2. Indicatorii TIC reflectă un nivel modest de dezvoltare TIC; acest lucru limitează competitivitatea ariei eligibile.

PV3. Decalajele sociale și teritoriale ale nivelului de dezvoltare TIC în cadrul ariei eligibile reduce competitivitatea sectorului de afaceri, precum și a populației ca forță de muncă în teritoriile mai puțin dezvoltate.

P2. Proliferarea rapidă a dispozitivelor mobile de internet (și internet mobil) elimină treptat diferențe teritoriale majore în accesul la internet și în beneficiile utilizării TIC.

OT3 Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor

PV4. Menținerea sarcinilor administrative și lipsa de încredere împiedică cooperarea mai largă a întreprinderilor, ceea ce are o influență negativă pe termen lung asupra performanței economice și atractivității ariei eligibile.

PV5. Procesele de transfer de tehnologie și potențialul de inovare al IMM-urilor sunt slabe.

PV6. Deși multe industrii sunt prezente în aria eligibilă, lipsa de concentrare sectorială face dificilă dezvoltarea economică globală și concentrată a întregii regiunii transfrontaliere.

P3. Populația de 4 milioane de oameni din zona eligibilă, inclusiv cele 8 orașe mari reprezintă nu numai o piață comună potențială, ci și un bazin de forță de muncă competitivă pentru IMM-uri.

P4. IMM-urile locale – bazate pe produsele lor tradiționale (în parte agricole) de calitate – ar putea vinde mai multe dintre produsele lor în regiunea extinsă (transfrontalieră), ceea ce este esențial pentru o mai bună performanță economică a ariei eligibile.

P5. O mai bună utilizare a infrastructurii de afaceri existente și – dacă este necesar – construirea de noi facilități în locații adecvate pentru a contribui la stabilitatea și interconectarea economiei comune a ariei eligibile.

OT4 Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele

PV7. Centralele electrice existente sunt, în principal, depășite și rareori folosesc surse regenerabile de energie, ceea ce crește dependența energetică a ariei eligibile.

PV8. Eficiența energetică inadecvată a infrastructurii publice crește dependența de resursele energetice și de importul de energie al ariei eligibile.

P6. Aria eligibilă are o remarcabilă capacitate geotermală, solară, eoliană, hidroenergetică și de biomasă, care oferă un potențial puternic de creștere a ponderii în prezent modestă a surselor regenerabile de energie în consumul total de energie (care este mult mai mic în partea ungară a zonei).

OT5 Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor

PV9. Dezastrele naturale și pericolele cu originea în civilizație amenință localitățile (de exemplu, riscul de inundații amenință 376 de localități, inclusiv populația acestora, întreprinderi și agricultura, ceea ce provoacă incertitudine permanentă și pagube materiale).

PV10. Aria eligibilă se poate aștepta la o creștere puternică a temperaturii medii în zilele de vară și la o scădere puternică în zilele de îngheț, precum și la schimbări bruște de precipitații în timpul lunilor de vară, care necesită o mai bună adaptare a agriculturii și a altor sectoare.

P7. Populația are sensibilitate în creștere față de problemele de mediu, ceea ce este un factor important de stimulare pentru adaptarea la schimbările climatice și pentru prevenirea riscurilor.

P8. Răspunsul de urgență, prevenirea și gestionarea dezastrelor se bazează pe organizații care funcționează bine în ambele țări, cu tradiții în cooperare; acest lucru poate fi o bază bună și pentru viitoarea cooperare transfrontalieră eficientă, cu extindere spre și mai multe arii.

OT6 Conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor

PV11. Creșterea activității umane în agricultură, silvicultură, transporturi, anumite sectoare industriale și turismul, precum și numărul tot mai mare de deșeuri municipale solide pot amenința natura (poluarea aerului, poluarea apei, pierderea biodiversității etc.), ceea ce determină o reducere a calității vieții.

PV12. Legăturile insuficiente de transport public spre obiectivele turistice, lipsa infrastructurii de turism, servicii, precum și a pachetelor de programe reduce atractivitatea ariei eligibile și face dificilă dezvoltarea comună de atracții complementare.

PV13. Zona eligibilă este bogată în apele de suprafață – conservarea cantității și calității necesită coordonare și resurse importante.

P9. Bunurile comune naturale, în primul rând apa – dacă sunt protejate și gestionate în mod corespunzător – ar putea fi bunuri comune importante în aria eligibilă datorită importanței globale în creștere a apa de suprafață și solului (irigare, producție de energie, apă potabilă, turism balneo-climateric pentru sănătate).

P10. Prin colectarea și gestionarea deșeurilor comune, cantitatea deșeurilor municipale solide depozitate în gropile de gunoi poate fi redusă, iar cantitatea de deșeuri reciclate și compostate poate crește și mai mult, ceea ce ar duce la o eficiență mai ridicată a resurselor.

P11. Patrimoniul natural, istoric și cultural al zonei eligibile (apă termală și izvoare de apă minerală, arii naturale protejate, teatre, instituții culturale, castele, biserici, mori de apă și alte situri istorice și arheologice) furnizează o bază stabilă pentru nivelul mai ridicat de turism și instituții transfrontaliere/internaționale, ceea ce contribuie la conservarea patrimoniului cultural (leagănului cultural).

OT7 Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore

PV14. Deficiențele sistemului de transport public transfrontalier (cale ferată și autobuz) împiedică integrarea economică și a pieței forței de muncă și, indirect, face dificilă îndeplinirea obiectivelor de reducere a emisiilor de CO₂.

PV15. Problemele cu densitatea și calitatea drumurilor cu impact transfrontalier cauzează în mod direct inconveniente de mobilitate (timp de acces îndelungat, risc de accidente etc.) și dezavantaje economice în mod indirect.

PV16. Deficiențele infrastructurii rutiere pentru biciclete reduc mobilitatea persoanelor care locuiesc în zona de frontieră.

P12. Noile puncte de trecere a frontierei și alte drumuri reconstruite sau îmbunătățite (regionale sau locale) pot multiplica interacțiunile reciproc avantajoase dintre oameni și întreprinderi care trăiesc și funcționează în regiunea de frontieră.

P13. Noile centre logistice existente și potențiale contribuie la îmbunătățirea legăturilor de transport și de afaceri transfrontaliere.

P14. Dezvoltarea rețelei de piste pentru biciclete poate să contribuie la creșterea mobilității persoanelor și să valorifice mai bine potențialul turistic al zonei de frontieră.

OT8 Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă

PV17. Din cauza potențialului economic slab al ariei eligibile și a lipsei parțiale a oportunităților adecvate de locuri de muncă, emigrarea selectivă este în creștere. Din această cauză și din cauza scăderii naturale a populației, potențialul forței de muncă în declin în aria eligibilă, pe termen lung, acest proces de auto-consolidare slăbește performanța economică a regiunii transfrontaliere.

PV18. Obstacolele administrative, aspectele lingvistice, fluxul necorespunzător al informațiilor fac marginală mobilitatea transfrontalieră a pieței forței de muncă și dezvoltarea unei piețe a muncii comune - mai dificilă.

P15. Dezvoltarea pieței comune a muncii – prin eliminarea obstacolelor instituționale și administrative - poate reduce diferențele intraregionale și transfrontaliere în nivelurile ocupării forței de muncă și poate crește rata de activitate și de angajare și poate atenua problemele structurale de pe piața forței de muncă în întreaga zonă eligibilă.

P16. Îmbunătățirea condițiilor de infrastructură pentru întreprinderile din aria eligibilă poate crește competitivitatea acestora, ceea ce poate duce la o rată mai mare de angajare.

OT9 Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare

PV19. Inegalitățile în infrastructura de sănătate sau asistență socială (împreună cu diverși alți factori) și de servicii contribuie la starea de sănătate mai proastă pe partea românească a frontierei și, de asemenea, la migrația pacienților din România spre spitale din Ungaria.

PV20. Imposibilitatea de a crea condiții administrative adecvate pentru finanțarea asistenței medicale transfrontaliere ar putea duce la creșterea practicilor semi-legale sau ilegale și poate împiedica evoluția unui sistem coerent de asistență medicală transfrontalieră.

PV21. Proporția ridicată de persoane expuse riscului de sărăcie (15-25%) și de populație care trăiește în zonele sărace (17,4%), în aria eligibilă duce la creșterea riscului de marginalizare socio-economică ireversibilă a grupurilor sociale în cauză și a zonelor (economie care se

zbate, infrastructură și servicii subdezvoltate, accesibilitate compromisă, venituri mici ale oamenilor, probleme sociale, de multe ori mare parte a comunităților extrem sărace de romi, emigrare puternică).

P17. Pe baza cooperării transfrontaliere existente între spitalele din zona eligibilă, care sunt deosebit de eficiente atunci când se utilizează măsuri moi, infrastructura de asistență medicală și a serviciilor poate fi mai bine armonizată pentru a răspunde nevoilor pacienților potențiali, poate să asigure utilizarea eficientă a capacităților și să îmbunătățească indicatorii de asistență medicală ca factori de calitate a vieții în mod direct și ca factori de ocupare a forței de muncă în mod indirect.

P18. Îmbunătățirea stării generale de trai al persoanelor care trăiesc în zonele rurale defavorizate și în comunitățile urbane segregate contribuie la stabilitatea socială a zonei eligibile.

OT10 Investițiile în educație, formare și formare profesională pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții

PV22. Numărul mare de abandonuri școlare și cooperarea necorespunzătoare între sistemul de învățământ și sectoarele de afaceri crește potențial decalajul dintre cerere și ofertă pe piața forței de muncă din aria eligibilă.

P19. Bazinul puternic al instituțiilor de învățământ superior cu oferta de formare complementară (în parte) asigură o aprovizionare constantă de forță de muncă foarte educată în aria eligibilă, ceea ce crește atractivitatea ariei eligibile pentru investitori.

OT11 Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă

PV23. Povara administrativă și instituțională, deficiențele de încredere și barierele lingvistice reduc posibilitatea de a crea conexiuni obișnuite și cooperarea durabilă între instituții (de exemplu, instituțiile de pe piața forței de muncă și instituțiile de intervenții de urgență) și comunitățile din aria eligibilă.

PV24. Multe dintre co-operațiunile instituționale existente sunt unice, inițiativele bazate pe proiecte au durabilitate limitată parțial din cauza capacității financiare restrânse a partenerilor.

P20. Tradițiile și exemplele pozitive de colaborări de mici dimensiuni între instituții, municipalități, entități de afaceri și organizații civile oferă o bază pentru relații mai intense, mai frecvente și mai aproape de frontieră ca urmare a rezultatelor comune ale cooperării (de exemplu, protocoale comune și echipele din diverse domenii) în mod direct și pentru consolidarea încrederii în mod indirect.

P21. Cooperarea transfrontalieră, utilizarea în comun a capacităților de către comunitățile vecine pot îmbunătăți rezistența și contribuie la calitatea vieții locuitorilor lor.

1.1.1.4 Stabilirea ierarhiei potențialului și provocărilor identificate

După definirea celor mai importante provocări și a potențialului, acestea au fost examinate și evaluate pentru a putea fi identificate cele care ar putea fi abordate în cadrul *Programului*

CT dintre România și Ungaria în cadrul obiectivului teritorial de cooperare europeană 2014-2020.

Pentru clasificarea provocărilor și a potențialului și pentru reducerea rezonabilă a listei au fost luate în considerare următoarele criterii:

- coerența cu obiectivele și scopurile strategiei EU 2020 și, de asemenea, cu reglementările relevante,
- caracterul transfrontalier al problemei (ex. impactul transfrontalier, nivelul cooperării actuale),
- relevanța și justificarea provocărilor și a potențialului,
- probleme de implementare (ex. interval de timp, necesități de finanțare),
- caracterul complementar și sinergia cu programele generale și cu strategiile macro-regionale (SMR)

Pe baza criteriilor menționate anterior, provocările și potențialul au fost clasificate în trei categorii principale.

Prima categorie include provocările și potențialul, i) care au un puternic caracter transfrontalier; ii) abordarea acestora poate aduce beneficii majore pentru zona eligibilă și poate contribui la întărirea și extinderea cooperării ulterioare; iii) prezintă o coerență puternică cu obiectivele UE:

- protejarea, dezvoltarea și utilizarea durabilă a patrimoniului cultural și natural (PV12, P10),
- îmbunătățirea condițiilor de mobilitate durabilă (PV14, PV15, PV16, P12, P13, P14),
- crearea unei piețe a forței de muncă și a unei zone economice comune (PV4, PV5, PV6, PV18, P3, P4, P5, P15, P16, P18).

Cea de-a doua categorie înglobează provocările și potențialul care sunt importante pentru zona eligibilă, însă au un caracter transfrontalier mai puțin pronunțat, abordarea acestora oferind avantaje socio-economice mai slabe sau prezentând o coerență mai redusă cu obiectivele UE:

- adaptarea la schimbările climatice (PV9, PV10, P7, P8) – deși problema schimbărilor climatice este extrem de complexă, abordarea acesteia presupune un consum mare de resurse, unele din elementele sale putând fi abordate în contextul transfrontalier;
- protejarea și gestionarea apei transfrontaliere (P9, PV13),
- protejarea naturii (PV11),
- armonizarea serviciilor și infrastructurii de asistență medicală (PV19, PV20, P17),
- reducerea numărului de persoane cu risc de sărăcie structurală și a populației din zonele sărace (PV21),
- consolidare cooperării instituționale și civile (PV22, PV23, PV24, P19, P20, P21).

Elementele celei de-a treia categorii sunt semnificative, însă pentru motivele indicate mai jos, nu sunt propuse pentru abordare în cadrul strategiei curente:

- consolidarea activităților transfrontaliere **CDTI** (PV1, P1)

- îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor TIC (PV2, PV3, P2) – deși importante, aceste provocări sunt abordate corespunzător de către operatorii comerciali; în plus, din motive tehnice, această zonă ar putea fi mai bine abordată la nivel național;
- creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă în consumul total de energie și îmbunătățirea eficienței energetice (PV7, PV8, P6) – pe de o parte, acest obiectiv este suportat din programele generale ale ambelor țări, iar pe de altă parte, ar fi limitat efectele transfrontaliere.
- colectarea și gestionarea deșeurilor comune (P10) – în plus față de necesitățile semnificative de finanțare ale problemei, i) poate genera respingere în rândul populației, care poate interpreta acest lucru ca „import de deșuri” ii) tratamentul comun al deșeurilor solide prezintă obstacole semnificative de reglementare.

1.1.1.5 Sumarul concluziilor din programul 2007-2013

În cadrul Programului CT HURO 2007-2013 au fost suportate mai multe tipuri diferite de intervenții. Experiența dobândită în urma acestor intervenții poate furniza îmbunătățiri importante în proiectarea perioadei de programare 2014-2020.

Între 2007 și 2013 au fost acoperite următoarele zone cheie de intervenție, corelate cu acțiunile respective ale Programului Operațional:

- 1.1 Îmbunătățirea serviciilor de transport transfrontalier
- 1.2 Îmbunătățirea comunicării transfrontaliere
- 1.3 Protecția mediului
- 2.1 Suport pentru cooperarea transfrontalieră în domeniul afacerilor (incluzând 2.1.3 Dezvoltarea turismului: atracții turistice și infrastructură¹⁵)
- 2.2 Promovarea cooperării în domeniul C+D și al inovării
- 2.3 Cooperare pe piața muncii și în educație – dezvoltarea comună a aptitudinilor și cunoștințelor
- 2.4 Serviciile medicale și prevenirea amenințărilor comune
- 2.5 Cooperarea între comunități

Evaluarea în curs a Programului CT HURO a evidențiat câțiva factori diferiți ai implementării programului, prin furnizarea experiențelor utile pentru Programul 2014-2020. Cele 8 zone cheie ale intervenției și numărul mare de categorii ale proiectului au determinat, din nefericire, ca Programul să devină mai puțin concentrat, iar astfel intervențiile nu au atins anumite zone ale masei critice prevăzute inițial. Programul s-a concentrat pe dezvoltarea infrastructurii, 78% din bugetul total fiind alocat acestui tip de proiecte. Cu toate acestea, perioada de programare 2007-2013 a pus un accent limitat pe intervențiile care promovează și permit utilizarea curentă a facilităților create. Lecțiile cele mai importante ale Programului HURO 2007-2013 sunt prezentate după cum urmează:

¹⁵ Deși turismul este o categorie a proiectului KAI 2.1 Suport pentru cooperarea transfrontalieră de afaceri, este gestionat ca o zonă tematică datorită importanței sale.

1.1 Îmbunătățirea serviciilor de transport transfrontalier

- Aproape o treime din fonduri a suportat dezvoltarea infrastructurii de Transport CT. Cu toate acestea, nu au rămas resurse pentru sporirea mobilității tradiționale (ex. transport în comun, soluții logistice multimodale);
- Selecția proiectelor s-a derulat pe o bază total competitivă, condusă de activitatea aplicantului. Astfel, în majoritatea cazurilor, în proiecte este prezentă o orientare strategică modestă și o abordare integrată;
- Programul a avut ca scop dublarea trecerilor de frontieră dintre Ungaria și România. Cu toate acestea, în prezent, aceste treceri nu pot fi deschise permanent din pricina reglementărilor Schengen și a lipsei unui acord bilateral. Din moment ce acest lucru reprezintă o problemă, au fost depuse deja eforturi de remediere la nivel interguvernamental.
- Nu doar dezvoltarea infrastructurii rutiere, ci și dezvoltarea infrastructurii pistelor pentru bicicliști, au ca scop îmbunătățirea potențialului turistic, condițiilor de viață și sănătate și piața muncii a respectivei zone, pe lângă dezvoltarea accesibilității.

1.2 Îmbunătățirea comunicării transfrontaliere

- Interesul limitat al potențialilor beneficiari;
- Unele proiecte sunt influențate de necesitățile locale existente mai mult decât de necesitățile reale transfrontaliere;
- Din moment ce această intervenție a fost bazată pe o abordare deschisă, ascendentă, fără o coordonare strategică puternică, proiectele au avut un impact foarte limitat asupra zonei eligibile.

1.3 Protecția mediului

- Relevanță crescută datorită naturii transfrontaliere a problemelor cheie;
- Proiectele de gestionare a apei și deșeurilor implementate în imediata proximitate a frontierei au o natură transfrontalieră clară, în timp ce proiectele mai îndepărtate de frontieră au servit mai degrabă necesităților locale;
- Proiectele care suportă studii și planuri încurajează o abordare comună a problemelor care afectează ambele părți ale frontierei. Câteva dintre aceste proiecte sunt în așteptarea resurselor din următoarea perioadă de programare și nu vor fi implementate fără o susținere continuă, din pricina lipsei de resurse;
- Mediile legislative diferite din RO și HU au făcut ca proiectele comune de gestionare a deșeurilor să fie dificil de elaborat și chiar mai dificil de implementat.

2.1 Susținere pentru cooperarea transfrontalieră în domeniul afacerilor

- În unele cazuri, unitățile de afaceri create servesc mai degrabă necesităților locale, având un impact transfrontalier limitat;

- Activitățile delicate (cursuri de formare, conferințe, expoziții) prezintă o natură cuprinzătoare pe lângă elementul infrastructural, cu un caracter transfrontalier mai puternic;
- Utilizarea pe termen lung a unora dintre centrele infrastructurii de afaceri poate fi dificilă;
- Majoritatea proiectelor de cooperare nu au reușit să mobilizeze IMM-urile, deoarece nu le-au putut oferi suficiente beneficii;
- Lipsa concentrării sectoriale pe sectoarele cheie ale regiunii a dus la un impact limitat.

Dezvoltarea turismului: atracții turistice și infrastructură

- Numeroase proiecte s-au concentrat strict pe dezvoltarea infrastructurii, fără a se baza pe o strategie comună a conceptului tematic având ca rezultat un impact limitat și un caracter transfrontalier.
- În mod tipic, rutele tematice prezintă un caracter pronunțat CT, întrucât aceste proiecte creează conexiuni puternice în rândul atracțiilor de pe ambele părți ale frontierei;
- În caz de activități de promovare, proiecte de introducere a unui brand comun, tema și/sau accentul pe grupuri țintă comune ar putea determina un impact mai mare;
- Câteva dintre activitățile de promovare nu au reușit să atingă o masă critică; așadar, au avut o vizibilitate redusă și au obținut un impact limitat.

2.2 Promovarea cooperării în domeniul C&D și al inovării

- Majoritatea beneficiarilor sunt universități;
- Sprijinul pentru proiectele de dezvoltare a centrelor de cercetare a cunoscut suprapuneri cu programele generale;
- Lipsa accentului sectorial/tematic în sprijinul proiectelor C&D a avut ca rezultat un impact limitat, făcând în același timp procesul de evaluare mai exigent din punct de vedere profesional;
- Câteva dintre proiectele C&D sunt mai degrabă stimulate de oportunități și au avut un caracter transfrontalier real limitat; în plus, au eșuat în crearea de noi locuri de muncă.

2.3 Cooperarea pe piața muncii și în educație

- Caracterul deschis al cererii de propuneri a invitat să aplice câteva organizații non-guvernamentale mici (ONG-uri) cu informare limitată;
- În majoritatea cazurilor, angajatorii cheie din zonă nu au fost implicați, sau cel puțin consultați;
- Numărul relativ crescut de mici proiecte fragmentate nu a avut posibilitatea să exercite un impact semnificativ pe piața muncii;
- Multe proiecte de educație superioară, incluzând cursuri comune de formare profesională, proiecte comune de doctorat și introducerea programei comune de învățământ au un caracter transfrontalier adecvat;
- Cooperarea din școlile primare și gimnaziale – îndreptată către activitățile comune ale elevilor – este importantă, întrucât aduce oamenii împreună de la o varstă fragedă, având astfel un caracter transfrontalier puternic;

- Luând în considerare dimensiunea redusă a proiectelor din învățământul primar și gimnazial, în majoritatea cazurilor, procedurile de aplicare și implementare au creat o povară administrativă disproporționată;
- În total, această intervenție poate chiar îmbunătăți cooperarea reală în instituțiile educaționale.

2.4 Serviciile medicale și prevenirea amenințărilor comune

- Există necesitatea dezvoltării infrastructurii medicale din regiune; totuși, aceasta ar putea fi suportată și din Programele generale;
- Activitățile delicate (ex. transferul de cunoștințe, intervenții chirurgicale cu echipe comune) posedă un caracter CT mai pronunțat;
- Există o necesitate mai accentuată pentru serviciile medicale transfrontaliere din regiune. Cu toate acestea, există încă întrebări legate de cadrul de reglementare, coerența cu strategiile medicale naționale și transparența tratamentelor comune.

2.5 Cooperarea dintre comunități

- Cooperarea dintre comunitățile din zona frontalieră prezintă o puternică dimensiune CT. În mod contrar, durabilitatea acestor proiecte este redusă, comparativ cu alte intervenții. Pe de altă parte, acestea creează și pot menține o relație de durată între comunitățile din zona frontalieră.
- Din punct de vedere administrativ, procedurile de aplicare și implementare sunt complicate pentru beneficiari, în special ținând seama de sumele mici acordate;
- Per total, acest tip de intervenție necesită o sumă redusă din bugetul Programului și mărește semnificativ vizibilitatea Programului.

1.1.1.6 Viziunea – rezultatele la care se așteaptă să contribuie programul

Viziunea pe termen lung a zonei eligibile este rezultatul analizei statistice, al revizuirii documentelor strategice, precum și a diferitelor consultații efectuate în timpul procesului de planificare (incluzând interviuarea personalului și ateliere la nivel județean, precum și o serie de ateliere tematice transfrontaliere comune).

Schimbările majore în dezvoltarea regională necesită o perioadă mai mare pentru a se petrece decât abordarea ciclului de programare financiară de 7 ani folosită în planificarea fondurilor UE. Acest lucru înseamnă că impacturile pe termen mai lung ale intervențiilor implementate în perioada 2014-2020 nu pot fi resimțite sub nicio formă până în 2022, dată până la care trebuie încheiate toate operațiunile finanțate. Așadar, anul 2030 a fost ales ca dată țintă pentru viziune.

Această viziune pe termen lung furnizează baza pentru strategia pe care se bazează Programul Operațional.

Viziune generală

În 2030, zona eligibilă este o regiune transfrontalieră europeană funcțională, unde – în ciuda existenței frontierelor naționale – există o integrare puternică în multe dintre cele mai importante zone. România este membră a spațiului Schengen, astfel că nu mai există bariere fizice reale în calea cooperării, frontierele putând fi trecute fără opriri în scop de control. Cooperarea peste frontiere nu este doar posibilă, ci și simplă: nu există o povară administrativă suplimentară pentru afacerile persoanelor, iar instituțiile lucrează împreună peste frontieră. De fapt, cooperarea este o parte integrantă și naturală a vieții cotidiene a persoanelor care trăiesc aici. Mai jos, viziunea generală este defalcată în elementele sale cheie

a) Condiții de mobilitate bine gestionate, cu un rol crescut al formelor durabile de transport

Mobilitatea este o condiție cheie a cooperării transfrontaliere. Estimăm o rețea multimodală de transport integrată și armonizată – atât pentru pasageri, cât și pentru marfă (e.g. Ro-La, noduri multimodale în aeroporturi) stabilită în zona frontalieră eligibilă. Jurisdicțiile județene sunt legate cu drumuri de mare viteză și funcționează corespunzător, legături feroviare rapide care dau oamenilor și bunurilor posibilitatea să se deplaseze rapid în zonă.

Există și o rețea de aeroporturi naționale și internaționale interconectate, cu acces rapid din regiune, având operațiuni – destinații și orare armonizate. Imediata proximitate a frontierei este caracterizată printr-o densitate crescută a legăturilor rutiere transfrontaliere dintre așezările vecine mici. Împreună cu un sistem de transport public funcțional și de calitate (autobuze și căi ferate) operând peste graniță și de asemenea o rețea bună de legături pentru biciclete, facilitează relațiile zilnice dintre comunitățile care trăiesc în apropierea frontierei.

b) Mediul este de bună calitate, efectele negative ale schimbărilor climatice sunt minimizate

Deși există multe râuri și cursuri de apă transfrontaliere, riscul de inundații de-a lungul râurilor este limitat, datorită unui sistem de avertizare prealabilă operat în comun, iar protecția este organizată și coordonată; gestionarea transfrontalieră a apei este adaptată la efectele schimbărilor climatice și la condițiile meteorologice extreme rezultante. Suprafața comună și apa freatică sunt curate și bine protejate împotriva poluării, iar în cazul urgențelor comune au loc intervenții coordonate.

Valorile naturale – inclusiv zonele protejate, siturile NATURA 2000 – sunt în condiții bune, atrăgând vizitatori atât din zona eligibilă, cât și din afara acesteia. În zona frontalieră, numărul depozitelor de deșeuri este redus, o parte din ce în ce mai mare a deșeurilor fiind folosite pentru generarea energiei. Potențialul biomasei și cel geotermal sunt de asemenea folosite comun, într-o manieră coordonată, cel din urmă atât pentru generarea energiei, cât și în scopuri turistice.

c) Afacerile de cooperare utilizează potențialul oferit de o piață largă

Cooperarea în domeniul afacerilor oferă zonei un potențial important. Infrastructura de afaceri comune facilitează afacerile gazdă din ambele țări (incubatoare de afaceri, parcuri

industriale, centre de afaceri etc.). Cu o mobilitate crescută și bariere administrative reduse, există un număr din ce în ce mai mare de întreprinderi comune româno-ungare funcționale, profitând de oportunitățile comune. În plus față de întreprinderile comune, într-un număr de zone cheie funcționează și rețele și grupuri transfrontaliere de aprovizionare.

Piețele comune business-to-business (B2B) operează pentru deservirea mai bună a zonei de frontieră cu produse locale (în principal agricultură, alimente), furnizând o piață atât fizică, cât și electronică, pentru producători – extinzând astfel piețele și depășind produsele din afara zonei eligibile.

Afacerile din zonă lucrează îndeaproape cu universitățile și centrele de cercetare de peste graniță la produsele dezvoltate în comun, acționate de nevoile reale ale întreprinderilor. Cooperarea afacerilor și soluțiilor inovatoare este susținută de rețeaua eficientă de suport transfrontalier în afaceri.

d) Mai multe locuri de muncă și o mobilitate transfrontalieră mai mare a forței de muncă într-o piață de muncă transfrontalieră integrată

O piață a muncii integrată original poate gestiona mai eficient problemele și fluctuațiile structurale din piața muncii. Prin urmare se prevede un flux liber al forței de muncă peste frontieră pentru a răspunde în mod flexibil nevoilor de afaceri.

Pentru a facilita acest lucru, serviciile de muncă operează într-o manieră coordonată pentru a armoniza oferta și cererea de pe piața CT a muncii. Angajarea de peste graniță este ușoară, simplă și rapidă, fără cerințe administrative suplimentare, asistența practică este disponibilă în birourile de muncă de pe întreg cuprinsul zonei eligibile. Pentru a servi mai bine piața integrată de muncă, unitățile de învățământ superior și școlile vocaționale au o ofertă complementară de programe de pregătire și derulează programe comune de studii ca răspuns la nevoile afacerilor locale.

e) Capacitățile privind îngrijirea sănătății și cele de urgență – facilități și servicii – sunt utilizate și dezvoltate într-o manieră coordonată

Unul din potențialele cheie ale colaborării transfrontaliere este utilizarea coordonată și dezvoltarea diferitelor facilități și servicii. Serviciile medicale și de intervenții de urgență sunt servicii tipice – coordonarea corespunzătoare poate avea ca rezultat o eficiență crescută și o calitate mai bună a serviciilor. Pentru a facilita cooperarea adecvată, există standarde de lucru ale serviciilor medicale transfrontaliere finanțate între cele două țări.

Serviciile medicale de bază de bună calitate sunt implementate și accesibile pe întreg cuprinsul zonei eligibile, în timp ce dezvoltarea și utilizarea infrastructurii specializate (capacitate extinsă, aparate medicale costisitoare) a spitalelor este coordonată, luând de asemenea în considerare necesitățile pacienților de peste graniță.

Protocolurile medicale de bază sunt de asemenea standardizate și comparabile peste graniță, și există sisteme telemedicale transfrontaliere adresate cazurilor speciale pentru facilitarea schimbului rapid de informații și experiență.

În plus, există un sistem armonizat de intervenții pentru situații de urgență și ambulanță în zona eligibilă – în special în imediata proximitate a frontierei pentru a aborda în mod rapid și eficient situațiile de urgență, accidentele.

f) Zona eligibilă este o destinație comună, integrată pentru turism

Zona eligibilă este bogată în valori culturale și turistice, clădiri istorice și tradiții. Aceste valori/atracții sunt întreținute corespunzător și combinate într-o destinație comună, în loc să fie atracții singulare. Există un turism transfrontalier puternic bazat pe aceste valori, iar vizitele reciproce către atracțiile celeilalte țări contribuie la construirea încrederii și la stabilirea unor relații mai puternice.

Oferta turistică a zonei eligibile este integrată într-un portofoliu comun, care – de asemenea, ca rezultat al promovării coordonate – este competitiv și la nivel internațional. Astfel, zona eligibilă este o destinație comună importantă a turismului internațional – vizitatorii care sosesc în Ungaria își extind vizita către partea românească a frontierei și vice versa.

g) Cooperarea este o parte integrantă a vieții cotidiene, în special în comunitățile din imediata vecinătate a frontierei

Comunitățile din zona eligibilă își împărtășesc și își dezvoltă facilitățile, infrastructura și capacitățile în mod coordonat, pentru a asigura eficiența maximă și a evita capacitățile paralele risipitoare.

Cooperarea, programele culturale, educative și sportive comune sunt o parte naturală a vieții cotidiene încă de la o vârstă fragedă – această abordare construiește încrederea în rândul oamenilor, iar comunitățile devin mai deschise unele față de altele.

1.1.1.7 Strategia programului de cooperare

Pe baza analizei detaliate a zonei eligibile de frontieră, a identificării și clasificării celor mai importante provocări și potențialuri comune, în perspectiva pe termen lung a zonei, precum și a rezultatelor consultărilor ample cu părțile interesate, a fost elaborată o strategie coerentă.

Consolidarea încrederii și îmbunătățirea mobilității transfrontaliere se află în centrul acestei strategii, fiind soluții cheie ale dezvoltării integrate bazată pe cooperare a zonei eligibile de frontieră. Fără un acces simplu și rapid peste graniță, acțiunile comune pentru abordarea provocărilor cheie și profitarea de potențialul comun sunt aproape imposibile. În mod similar, încrederea este de asemenea un factor cheie: fără cunoaștere și încredere reciprocă, nicio inițiativă de cooperare nu poate fi susținută în timp.

Pentru construirea încrederii și îmbunătățirea treptată a mobilității, există patru provocări (interdependente) principale (dintre care unele – dacă sunt abordate corespunzător – se pot transforma într-un potențial valoros pe termen lung) la care zona eligibilă intenționează să răspundă prin soluții comune:

- a) Creșterea ocupării forței de muncă, facilitând dezvoltarea comună a economiei printr-o utilizare mai bună și mai coordonată a forței de muncă din zonă pe baza potențialului teritoriilor specifice;
- b) Îmbunătățirea rezistenței în fața dezastrelor, facilitând intervenția rapidă și coordonată în situațiile de urgență pe baza dezvoltării armonizate și utilizării coordonate a capacităților existente
- c) Protejarea valorilor și resurselor comune, folosindu-le ca atracții pentru construirea rutelor tematice comune și dezvoltarea turismului reciproc avantajos;
- d) Abordarea comună a provocărilor din zonele defavorizate – rurale și urbane – și a provocărilor medicale pentru a furniza servicii mai bune pe întreg cuprinsul zonei, utilizând mai eficient resursele existente și eliminând inegalitățile majore din prestarea serviciilor.

Strategia propusă poate fi implementată printr-un set de 6 obiective tematice (OT) cu 8 priorități de investiție (PI). Acestea au fost selecționate și aprobate și reflectă consensul GLM, urmând a fi implementată prin 6 axe prioritare (AP) cu 10 PI-uri corespunzătoare. Dintre cele 6 OT-uri selecționate, 4 reprezintă zonele de interes ale programului, concentrând majoritatea (peste 80%) fondurilor disponibile. Aceasta este o combinație de intervenții care poate servi ca bază solidă pentru un program comun, permițând utilizarea concentrată a resurselor limitate.

1.1.1.8 Efectele corelărilor și sinergiilor

Una dintre caracteristicile-cheie ale unei bune strategii este coerența, asigurată, pe de o parte, prin aderarea consistentă la OT-uri și PI-uri pe parcursul întregului proces de dezvoltare a strategiei, de la analiza SWOT până la identificarea obiectivelor strategice și definirea activităților propuse.

Pe de altă parte, se așteaptă de asemenea ca Programul să faciliteze sinergiile dintre noile intervenții propuse și procesele deja finalizate (ex. finanțate din Programul CT HURO anterior sau prin alte instrumente).

În plus față de coerența cu OT-urile și PI-urile, se așteaptă de asemenea ca axele prioritare să reflecte recomandările naționale specifice CTE ale Comisiei. Coerența internă și externă a programului a fost analizată și prezentată detaliat în Capitolul 4.3. al STC (Anexa II.)

În timpul elaborării Acordului de Parteneriat al Ungariei pentru perioada 2014-2020, a fost luat în considerare și CTE în elaborarea unui studiu cuprinzător asupra sinergiei și coerenței. În ansamblu, se poate spune că programele CTE au întotdeauna un caracter complementar comparativ cu Programele sectoriale și regionale, cu un accent puternic pe necesitățile și potențialul transfrontalier.

În ceea ce privește Acordul de Parteneriat al României pentru 2014-2020, Programele CTE sunt considerate extrem de importante atât din punct de vedere politic, cât și economic,

punând accentul pe prioritățile comune din cadrul teritoriilor specifice, aducând astfel o valoare sporită atingerii unei dezvoltări regionale echilibrate la nivelul UE. Programele de cooperare (PC) au o contribuție semnificativă la integrarea teritorială în zonele transfrontaliere și transnaționale, reprezentând una dintre provocările teritoriale ale României. Acordul asupra zonelor ce urmează a fi finanțate în cadrul acestor programe urmărește procedura decizională specifică obiectivului CTE, având ca scop o mai bună coordonare între Fondurile Structurale și de Investiții Europene (Fondurile SIE), în special în cazul programelor regionale și alte instrumente de finanțare UE, pentru crearea și exploatarea sinergiilor, la toate nivelele de cooperare.

1.1.1.9 Contribuția la strategia Uniunii pentru creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii

Programul este unul din instrumentele pentru implementarea politicii de coeziune UE. Cu ajutorul acestei politici, UE urmărește dezvoltarea armoniosă pe cuprinsul Uniunii prin întărirea coeziunii sale economice, sociale și teritoriale pentru a stimula creșterea în regiunile și țările membre UE.

Politica are ca scop reducerea disparităților existente între regiunile UE în termenii dezvoltării lor economice și sociale și a durabilității mediului, ținând seama de trăsăturile și oportunitățile teritoriale specifice ale acestora. În termenii dezvoltării socioeconomice, programele trebuie să ia în considerare consecințele crizei financiare, care au schimbat situația pentru numeroși operatori economici, pentru populație și pentru entitățile publice locale și regionale care s-au confruntat cu restricții bugetare mai severe.

Din punct de vedere strategic, orientările generale pentru anii următori au fost stabilite în strategia UE2020 având ca scop transformarea UE într-o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, furnizând nivele înalte de ocupare a forței de muncă, productivitate și coeziune socială.

Strategia UE2020, împreună cu Agenda Teritorială 2020, care leagă creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii de coeziunea teritorială, furnizează cadrul strategic general pentru politica de coeziune UE 2014-2020 și ca atare pentru programul MED.

Cadrul de reglementare al programului este furnizat de reglementările pentru politica de coeziune 2014-2020. Acestea sunt acompaniate de un Cadru Strategic Comun (CSC), care creează acțiunile cheie pentru abordarea priorităților UE și oferă asistență pentru asigurarea coordonării dintre fonduri.

Programul CT România-Ungaria 2014-2020 intenționează să aducă o contribuție însemnată pentru **toate cele trei priorități cheie ale strategiei UE 2020** prin setul său integrat de priorități selecționate de părțile interesate, abordând probleme teritoriale comune.

Axele prioritare (AP) 2 (Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și înlăturarea blocajelor) și *AP 3* (Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității forței de muncă transfrontaliere) au o contribuție la **creșterea inteligentă**. Intervențiile avute în

vedere în AP 1 sunt îndreptate către eliminarea barierelor fizice prin îmbunătățirea accesibilității – așadar înlăturarea – sau cel puțin atenuarea – unui obstacol important în calea cooperării transfrontaliere în domeniul afacerilor. În plus, AP 3 este îndreptată către creșterea integrată a stimulării ocupării forței de muncă din teritoriile specifice prin intervenții bazate pe potențialul endogen al acestor teritorii.

AP 1 (Protejarea în comun și utilizarea eficientă a valorilor comune și a resurselor) și AP 5 (Îmbunătățirea prevenirii riscurilor și a gestionării dezastrelor) – și până la un anumit punct AP 2 (Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor) contribuie la **creșterea durabilă**. Intervențiile în AP 1 sunt îndreptate către protejarea, reabilitarea și utilizarea durabilă a resurselor cheie naturale și culturale ale zonei eligibile, asigurând astfel eficiența resurselor și utilizarea mai bună a activelor existente. AP 5 îmbunătățește rezistența zonei la schimbările climatice prin asigurarea unei prevenirii mai bune și mai eficiente a riscurilor și printr-o gestionare mai bună a dezastrelor. AP 2 promovează emisiile reduse de CO₂ prin crearea formelor mai puțin poluante de transport transfrontalier.

AP 4 (Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare) contribuie la **creșterea favorabilă incluziunii**. Intervențiile îndreptate către dezvoltarea unităților și serviciilor medicale, în special în spitale, îmbunătățesc accesul tuturor la servicii medicale mai bune.

AP 6 (Promovarea colaborării transfrontaliere între instituții și cetățeni) este o prioritate orizontală, îndreptată către consolidarea încrederii și îmbunătățirea eficienței cooperării instituționale, aducând astfel o contribuție la toate cele trei priorități ale strategiei EU 2020.

1.1.2 Justificarea alegerii obiectivelor tematice și a priorităților corespunzătoare de investiții

(având în vedere CSC, pe baza analizei nevoilor din cadrul zonei programului ca întreg și a strategiei alese ca răspuns la aceste nevoi, abordarea, acolo unde este cazul, a lipsei legăturilor din infrastructura transfrontalieră, luarea în considerare a rezultatelor evaluării ex-ante)

Pentru a dezvolta justificarea și orientarea strategică a Programului pe o bază transparentă și prin consultări, au fost implementate un număr de etape. În analiza SWOT din cadrul STC au fost luate în considerare toate cele 11 obiective tematice (OT). În plus, în cadrul STC, justificarea care a servit ca bază pentru selecția OT-urilor a fost de asemenea sintetizată în cazul tuturor celor 11 OT-uri.

Analizele generale și cuprinzătoare sunt incluse în Anexa I. – Analiza Teritorială Strategică și Anexa II. – Strategia Teritorială Comună din prezentul document.

În cadrul acestui capitol – din pricina limitării numărului maxim de caractere – **sunt prezentate rezumate scurte ale concluziilor majore cu referiri la capitolul adecvat din ATS în legătură cu cele 6 OT-uri discutate amănunțit și aprobate în STC. În plus, în Tabelul 1: Justificarea selecției de TO-uri și a priorităților de investiții, justificarea pentru selecție poate fi găsită în STC din fiecare AP și PI sub „Necesități, provocări și justificare”.**

În conformitate cu primul paragraf al Articolului 6 din Regulamentul (UE) Nr. 1299/2013¹⁶, „cel puțin 80 % din resursele FEDR alocate fiecărui program de cooperare transfrontalieră și transnațională se concentrează asupra a maxim patru dintre obiectivele tematice prevăzute first paragraph of Article 9 of Regulation (EU) No 1303/2013”. **80% din totalul resurselor FEDR alocate se concentrează asupra celor 4 obiective tematice selecționate (OT6, OT7, OT8, OT9), în timp ce maximum rămas de 20% va fi alocat către 2 OT-uri (OT11, OT5) și Asistența Tehnică (AT).**

¹⁶ REGULAMENT (UE) Nr 1299/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 17 decembrie 2013 privind dispoziții specifice pentru sprijinul din partea Fondului European de Dezvoltare Regională pentru obiectivul de Cooperare Teritorială Europeană

Tabelul 1: Justificarea alegerii obiectivelor tematice și a priorităților corespunzătoare de investiții

Obiectivul tematic selecționat	Prioritatea de investiții selecționată	Justificare pentru selecție
OT6 – Conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	6/b Investirea în sectorul acvatic pentru a întruni cerințele Uniunii în domeniul mediului și pentru a aborda necesitățile, identificate de statele membre, pentru investiții care depășesc respectivele cerințe	Zona eligibilă este bogată în râuri, multe dintre care depășesc frontiera statului. În timp ce 65% dintre râurile, cursurile de apă sau lacurile au arătat o îmbunătățire a calității în ultimii 10 ani, 35% arată încă o tendință negativă. Cele mai vulnerabile zone sunt Valea Ierii / zona râului Criș. Protecția și gestionarea eficientă a bazei comune de apă poate fi asigurată doar prin intervenții comune și coordonate corespunzător. Finanțarea publică este necesară pentru implementarea acestor măsuri, însă programele operaționale generale nu finanțează intervențiile comune.
OT6 – Conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	6/c Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural	Zona frontalieră eligibilă are numeroase moșteniri comune unice, valori naturale și culturale. Acestea includ zone naturale protejate, monumente istorice, clădiri cu valoare arhitectonică specială, ape termale, precum și valori culturale intangibile. Numeroase dintre aceste valori se află în condiții precare – necesită restaurare, îmbunătățire, sau altfel se vor deteriora iremediabil. În timp ce unele dintre ele au fost deja restaurate – experiența arată că utilizarea durabilă, pe termen lung, a atracțiilor individuale este problematică. Întrucât aceste valori reprezintă moștenirea comună a zonei transfrontaliere, restaurarea lor și de asemenea utilizarea durabilă trebuie asigurate pe baza strategiilor comune de promovare și dezvoltare coordonată. Deși, individual, numeroase dintre aceste valori nu atrag un număr mare de vizitatori, dacă sunt dezvoltate, poate chiar aranjate în rute tematice și gestionate într-o manieră coordonată, pot deveni atractive pentru vizitatorii din interiorul și chiar din afara zonei eligibile.
OT7 – Promovarea sistemelor de transport durabile și	7/b Îmbunătățirea mobilității regionale prin conectarea nodurilor	Astfel cum este prevăzut în STC, România și Ungaria împart o linie de frontieră de 450 km lungime, având în prezent 10 puncte de trecere rutieră și 5 feroviară, cu

eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore	secundare și terțiare la infrastructura RTT, inclusiv nodurile multimodale	încă 10 drumuri transfrontaliere suplimentare finalizate sau în curs de construire¹⁷. Cu toate acestea, în general, durata de acces – în special peste graniță – este în continuare destul de mare, ceea ce limitează mobilitatea transfrontalieră: accesul la Rețeaua Transeuropeană de Transport (RTT) pentru multe din așezările periferice vecine este complicată și consumatoare de timp. Legăturile dintre orașele mai mari (centre județene și microregionale) și disponibilitatea rețelelor RTT indică de asemenea deficiențele majore, iar pe cale de consecință, nivelul actual al traficului transfrontalier este relativ limitat. Aceste limitări ale mobilității transfrontaliere restrâng și utilizarea potențialului comun oferit de amplasarea specială a zonei. Accesibilitatea poate fi îmbunătățită semnificativ cu un număr redus de legături cruciale.
OT7 – Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore	7/c Dezvoltarea și îmbunătățirea sistemelor de transport ecologice (inclusiv cu un nivel redus de zgomot), și cu emisii reduse de carbon, inclusiv transporturile fluviale interne și maritime, porturile, legăturile multimodale și infrastructura aeroportuară, pentru promovarea mobilității regionale și locale durabile	Mobilitatea adecvată este o condiție prealabilă importantă a cooperării transfrontaliere, la fel ca reforma către formele durabile de transport. În prezent, majoritatea transportului transfrontalier utilizează cele mai poluante forme – autovehicule de pasageri și camioane – de transport. Transportul transfrontalier pe drumurile publice este asigurat la o scară extrem de redusă, în principal de companiile mici private. În timp ce piste transfrontaliere pentru biciclete conectează comunitățile vecine (și contribuie la îmbunătățirea potențialului turistic al atracțiilor), în 2011 bicicletele reprezentau doar un segment neglijabil al traficului total. Transportul feroviar transfrontalier de pasageri și marfă joacă un rol minor în zona eligibilă: numărul de pasageri de pe cele 5 linii de cale ferată și 18 perechi de trenuri este scăzut, timpurile de acces dintre orașele majore fiind inacceptabil de mari. Deși există câteva aeroporturi, inclusiv unele majore cu trafic internațional semnificativ (Timișoara și Debrecen), utilizarea transfrontalieră este rară, întrucât nu fac parte dintr-un sistem transfrontalier multimodal.
OT8 – Promovarea	8/b Susținerea creșterii	Zona eligibilă este predominant rurală, cu câteva orașe

¹⁷ Vezi “Acordul dintre Guvernul Ungariei și Guvernul României privind legăturile rutiere peste frontiera de stat româno-ungară”, semnat la București în data de 24 Iulie 2014

Harta cu punctele de trecere a frontierei existente și viitoare se regăsește în Anexa XI a prezentului document

sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă	eficiente a ocupării forței de muncă prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a strategiei teritoriale pentru zonele specifice, inclusiv conversia regiunilor industriale în declin și îmbunătățirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice	mari importante și un număr de orașe mai mici. Majoritatea populației, performanța economică și serviciile sunt concentrate în orașele mai mari. În ciuda acestei dualități, rata scăzută a ocupării forței de muncă este o problemă generală în aproape toate părțile zonei eligibile: (chiar dacă datele indică diferențe intraregionale majore). Populația activă din punct de vedere economic a scăzut din 2001. Cota populației active din populația totală indică, pentru toate județele, un număr mai mic decât media UE. Rata șomajului este de asemenea crescută în părți semnificative ale regiunii. Provocările includ un nivel scăzut de creare a locurilor de muncă, subutilizarea potențialului economic, mobilitatea transfrontalieră inadecvată. Aceste provocări pot fi abordate cel mai bine prin acțiuni integrate îndreptate către creșterea favorabilă incluziunii și ocuparea locurilor de muncă, pe baza potențialului endogen al teritoriilor specifice..
OT9 – Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare	9/a Investirea în infrastructura medicală și socială, care contribuie la dezvoltarea națională, regională și locală, reducerea inegalităților în termenii stării de sănătate, promovarea incluziunii sociale prin accesul îmbunătățit la serviciile sociale, culturale și recreative și tranziția de la serviciile instituționale la cele comunitare	Nivelul acceptabil al serviciilor medicale este o condiție prealabilă cheie a dezvoltării echilibrate. Există mai mult de 70 de spitale în zona eligibilă, multe întâmpinând deficiențe cu infrastructura și echipamentele depășite. Condiția și nivelul echipamentelor unităților medicale din Ungaria sunt mai bune decât în România. Diferențele din calitatea serviciilor duc la "migrația medicală": rezidenții români călătoresc în Ungaria pentru a utiliza serviciile medicale. Migrația pacienților este un semn al mișcării libere a serviciilor, însă cauzează tensiuni la nivel financiar și al prestării de servicii. Furnizarea unui nivel acceptabil de servicii pe întreg cuprinsul zonei și coordonarea investițiilor medicale sunt cruciale pe termen lung. Schimbul de cunoștințe și beneficierea de experiența reciprocă sunt, de asemenea, importante. Accesul la servicii medicale și sociale specializate este limitat pentru grupurile dezavantajate din zonele rurale; gradele de prevenire și monitorizare a stării de sănătate sunt nesatisfăcătoare.
OT5 – Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor	5/b Promovarea investițiilor pentru abordarea riscurilor specifice, asigurarea intervenției în cazul dezastrelor și dezvoltarea unui sistem de gestionare	În zona eligibilă, diverse pericole naturale prezintă un risc semnificativ de dezastre sau situații neprevăzute de urgență, putând avea un impact major asupra populației, proprietății și mediului uman. Cei mai semnificativi factori de risc sunt inundațiile, excesul de apă interioară, alunecările de teren și cutremurele. Vulnerabilitatea la inundații a județelor din zona eligibilă

	a dezastrelor	este foarte crescută atât prin comparații la nivel național, cât și la nivel internațional. Riscurile de dezastre provocate de om – precum poluarea industrială, a mediului, acvatică, accidentele de transport – sunt de asemenea prezente, necesitând acțiuni comune eficiente. Întrucât riscurile și situațiile de urgență nu se opresc, în majoritatea cazurilor, la granița de stat, acestea pot fi gestionate cel mai bine într-o manieră coordonată, pe baza capacităților comune de răspuns ale celor două țări. Aceasta necesită o dezvoltare coordonată a capacităților, protocoale coordonate, legislație de susținere în ambele țări.
OT11 – Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă	11/b Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă prin promovarea cooperării juridice și administrative și a cooperării între cetățeni și instituții	Pe lângă blocajele fizice, există și unele „delicate” (diferențele din contextul de reglementare, povara administrativă excesivă, lipsa serviciilor legate de activitățile transfrontaliere, protocoalele drastic diferite ale instituțiilor, fluxul greoi de informații dintre administrațiile publice locale și regionale), împiedicând cooperarea. Existența instituțiilor dedicate în multe dintre sectoarele cheie (ex. piața muncii, educație, cultură și formare profesională vocațională, sistemul de reacție pentru situații de urgență etc.) este de asemenea un activ important. Interacțiunile zilnice ale persoanelor necesită încredere. Legăturile sociale și culturale oferă o bază puternică pentru construirea unui capital social comun în comunitățile implicate. Inițiativele P2P care aduc oamenii mai aproape unii de alții joacă un rol crucial în proces. Valoarea acestor inițiative se reflectă în determinarea oamenilor să comunice și să desfășoare acțiuni împreună, făcând cooperarea o parte naturală a vieții cotidiene și măbind vizibilitatea Programului.

1.2 Justificarea alocării financiare

Obiectivul alocării financiare este acela de a permite generarea eficientă a rezultatelor Programului prin alocarea resurselor financiare necesare fiecărei axe prioritare. Programul este co-finanțat de FEDR. Alocarea totală FEDR a programului este de 189.138.672 EURO. În calcularea alocării financiare, punctul de pornire a constat din rezultatele așteptate și realizările preconizate pentru generarea respectivelor rezultate. În timpul pregătirii, au fost avute în vedere atât numărul și dimensiunea proiectelor strategice planificate pentru implementare, precum și numărul estimat și dimensiunea financiară medie a proiectelor planificate pentru lansare în cadrul unui apel deschis de propuneri pentru fiecare AP.

Alocarea financiară a OT-urilor selecționate reflectă:

- Dimensiunea financiară estimată a acțiunilor preconizate pentru fiecare AP;
- Coerența cu prioritățile de finanțare corespunzător Documentelor de Poziție ale CE;
- Mențiunile furnizate de partenerii relevanți în timpul consultărilor;
- Mențiunile furnizate de GLC, ca organ responsabil pentru pregătirea programului;
- Experiențele din implementarea programului 2007-2013;
- Estimările bazate pe proiectele strategice (conform prevederilor “Aide Memoire privind strategia, managementul, angajamentelor financiare și de control” ale programelor CTE);
- Mențiuni din evaluarea ex-ante.

Luând în considerare diverșii factori prezentați anterior, a fost dezvoltată o alocare financiară care reflectă cele mai importante provocări și potențialuri ale zonei și permite generarea eficientă a rezultatelor preconizate.

AP 1 (Cooperarea în domeniul valorilor comune și resurselor) are ca scop protejarea și utilizarea durabilă a valorilor comune și resurselor – importanța acestui domeniu este reflectată cu claritate în faptul că 22,33% din totalul resurselor financiare au fost alocate acestei priorități. Zona eligibilă este bogată în ape subterane și freatice, inclusiv numeroase râuri care traversează frontiera. Apa este cu adevărat o resursă comună – protejarea sa eficientă și utilizarea durabilă pot fi asigurate doar prin acțiuni armonizate implementate în strânsă cooperare de către părțile interesate relevante de pe ambele părți ale frontierei. 5,68% din totalul alocat a fost dedicat intervențiilor îndreptate către protejarea calității apei (și măsurile preventive conexe), contribuind la **Pi 6b**.

Valorile naturale, antropice și culturale ale zonei eligibile furnizează de asemenea un potențial important – însă, în mod similar, protejarea și utilizarea lor durabilă este o provocare majoră. Din moment ce reprezintă moștenirea comună a zonei, acestea pot fi dezvoltate și folosite mai eficient într-o manieră coordonată. Intervențiile necesare cuprind elemente majore de dezvoltare a infrastructurii, pentru a restaura și proteja aceste valori, precum și alte elemente, pentru a asigura utilizarea lor durabilă – 16,64% din totalul alocat a fost dedicat acestor intervenții, contribuind la **Pi 6c**.

Mobilitatea este o condiție prealabilă de bază a oricărei inițiative de cooperare transfrontalieră, așadar cooperarea în domeniul accesibilității este de asemenea un element

important al programului, îndreptat către îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și înlăturarea celor mai importante blocaje – în total 15,73% din alocarea totală este dedicat acestei priorități (**AP 2**). O parte relativ mai redusă a acestei sume (7,36% din alocarea totală) este dedicată unui număr mic de intervenții de dezvoltare rutieră atent selecționate, eliminând blocajele și contribuind la **Pi 7b**, în timp ce o cotă mai mare (8,36% din alocarea totală) este dedicată intervențiilor care facilitează o schimbare treptată către forme de transport mai durabile (emisii reduse de carbon, zgomot redus), contribuind la **Pi 7c**.

AP 3 (Cooperarea în domeniul ocupării forței de muncă) are ca scop îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea pieței transfrontaliere de muncă. Ocuparea mai mare a forței de muncă este un obiectiv de mare importanță în zona eligibilă – până la 25,01% din bugetul total este alocat pentru crearea condițiilor mai bune de creștere a ocupării forței de muncă. Este prevăzut un număr mai mic de programe pe criterii teritoriale, bazate pe potențialul endogen al teritoriilor specifice selecționate. Intervențiile vor contribui la crearea condițiilor de infrastructură ale dezvoltării economice bazată pe localizarea transfrontalieră unică a regiunii, incluzând și elementele pentru facilitarea utilizării acestei infrastructuri. Intervențiile vor fi implementate în cadrul **Pi 8b**.

AP 4 prezintă o puternică orientare către îngrijirea sănătății și prevenire în zona eligibilă, pentru a îmbunătăți nivelul de sănătate din zonă prin asigurarea unui nivel adecvat de servicii pe întreg cuprinsul zonei, inclusiv pentru grupurile dezavantajate. Fondurile vor fi concentrate pentru instituții, departamente și unități unde sunt prezente cele mai mari probleme, iar dezvoltarea instituțiilor medicale va fi armonizată în zona eligibilă, pentru a facilita utilizarea eficientă a capacităților. Dezvoltarea infrastructurii, îmbunătățirea echipamentelor depășite și elementele care asigură schimbul de experiență, cunoștințe și informații vor face parte din intervenții. 25,90% din alocarea totală este dedicat acestei AP în cadrul **Pi 9a**.

Axele prioritare 1, 2, 3 și 4 reprezintă ținta principală a programului, utilizând împreună 89% din bugetul total disponibil. Fondurile rămase sunt utilizate pentru alte două axe prioritare complementare și pentru asistența tehnică.

Chiar și fără efectele negative ale schimbărilor climatice, activitățile de gestionare a dezastrelor și a riscurilor prezintă o importanță cheie – acestea nu pot fi aplicate corespunzător în zona de frontieră fără armonizarea capacităților, protocoalelor, acțiunilor. Efectele negative probabile ale condițiilor meteorologice extreme ca rezultat al schimbărilor climatice măresc și mai mult importanța acțiunilor coordonate ale organelor de gestionare a dezastrelor și riscurilor. Acest lucru necesită echipamente moderne, comunicare rapidă și reacție (comună) rapidă în cazul producerii dezastrelor. Există fundamente solide, dar sunt preconizați și alți pași importanți – ca parte a **AP 5**, 3,23% din totalul alocat este dedicat intervențiilor în gestionarea riscurilor și dezastrelor, contribuind la **Pi 5b**.

AP 6 încorporează alte intervenții complementare importante: cooperarea instituțională fundamentează inițiativele de cooperare din alte domenii, iar cooperarea civică contribuie la consolidarea încrederii reciproce. Chiar și cu o alocare modestă de 1,8%, se așteaptă ca aceste intervenții să contribuie la crearea unui mediu de cooperare mai propice.

În final, 6% din alocarea totală sunt dedicate acoperirii cheltuielilor de **AT** pentru facilitarea implementării în bune condiții a programului.

Tabel 2: Prezentare generală a strategiei de investiții a programului de cooperare

Axa prioritară	Contribuția FEDR (în EURO)	Procentul (%) din totalul contribuției Uniunii pentru programul de cooperare (prin Fond)			Obiectivul tematic ¹⁸	Prioritatea de investiții ¹⁹	Obiectivele specifice (OS) corespunzătoare priorităților de investiții	Indicatorii de rezultat corespunzători obiectivului specific
		FEDR ²⁰	IEV ²¹ (unde este aplicabil)	IAP ²² (unde este aplicabil)				
AP1: Protejarea în comun și utilizarea eficientă a valorilor comune și resurselor (Cooperarea în domeniul valorilor comune și resurselor)	10 750 000	5,68	Irelevant	Irelevant	6. Conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	6/b Investirea în sectorul apelor pentru a întruni cerințele Uniunii în domeniul mediului și pentru a aborda necesitățile identificate de statele membre, pentru investiții care depășesc respectivele cerințe	Îmbunătățirea gestionării calității râurilor transfrontaliere și a apelor subterane	Ușoară creștere a calității apei (condiție ecologică) râurilor transfrontaliere, la punctele de măsurare din aria eligibilă
AP1: Protejarea în comun și	30 477 417	16,12	Irelevant	Irelevant	6. Conservarea și protecția mediului și	6/c Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea	Utilizarea durabilă a	Numărul înnoptări (nopti cazare) în

¹⁸ Titlul obiectivului tematic (nu se aplică pentru asistența tehnică)

¹⁹ Titlul priorității de investiții (nu se aplică pentru asistența tehnică)

²⁰ Fondul European de Dezvoltare Regională.

²¹ Instrumentul European de Vecinătate.

²² Instrument de Asistență Pre-aderare.

Axa prioritară	Contribuția FEDR (în EURO)	Procentul (%) din totalul contribuției Uniunii pentru programul de cooperare (prin Fond)			Obiectivul tematic ¹⁸	Prioritatea de investiții ¹⁹	Obiectivele specifice (OS) corespunzătoare priorităților de investiții	Indicatorii de rezultat corespunzători obiectivului specific
		FEDR ²⁰	IEV ²¹ (unde este aplicabil)	IAP ²² (unde este aplicabil)				
utilizarea eficientă a valorilor comune și resurselor (Cooperarea în domeniul valorilor comune și resurselor)					promovarea utilizării eficiente a resurselor	patrimoniului natural și cultural	patrimoniului natural, istoric și cultural în zona eligibilă	zona eligibilă a programului
AP2: Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor (Cooperare în domeniul accesibilității)	13 925 083	7,36	Irelevant	Irelevant	7. Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore	7/b Îmbunătățirea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura RTT, inclusiv nodurile multimodale	Accesibilitate transfrontalieră îmbunătățită prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura RTT	Populația din zona transfrontalieră deservită de infrastructura modernizată care face legătura cu RTT
AP2: Îmbunătățirea mobilității	15 821 167	8,37	Irelevant	Irelevant	7. Promovarea sistemelor de transport durabile și	7/c Dezvoltarea și îmbunătățirea sistemelor de transport ecologice (inclusiv	Creșterea procentului de pasageri care	Creșterea raportului dintre persoanele și vehiculele

Axa prioritară	Contribuția FEDR (în EURO)	Procentul (%) din totalul contribuției Uniunii pentru programul de cooperare (prin Fond)			Obiectivul tematic ¹⁸	Prioritatea de investiții ¹⁹	Obiectivele specifice (OS) corespunzătoare priorităților de investiții	Indicatorii de rezultat corespunzători obiectivului specific
		FEDR ²⁰	IEV ²¹ (unde este aplicabil)	IAP ²² (unde este aplicabil)				
transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor (Cooperare în domeniul accesibilității)					eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore	cu un nivel redus de zgomot) și cu emisii reduse de carbon, inclusiv transporturile fluviale interne și maritime, porturile, legăturile multimodale și infrastructura aeroportuară, pentru promovarea mobilității regionale și locale durabile	folosesc forme de transport durabile – cu emisii reduse de carbon și nivel redus de zgomot – pentru deplasarea transfrontalieră	motorizate care trec frontiera pe căile rutiere
AP3: Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității forței de muncă transfrontaliere (Cooperare în domeniul ocupării forței de muncă)	46 810 155	24,75	Irelevant	Irelevant	8. Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă	8/b Susținerea creșterii eficiente a ocupării forței de muncă prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a strategiei teritoriale pentru zonele specifice, inclusiv conversia regiunilor industriale în declin, îmbunătățirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice	Creșterea ocupării forței de muncă în cadrul zonei eligibile	Ușoară creștere a ratei de ocupare a forței de muncă în aria eligibilă, ca procent din populația activă.

Axa prioritară	Contribuția FEDR (în EURO)	Procentul (%) din totalul contribuției Uniunii pentru programul de cooperare (prin Fond)			Obiectivul tematic ¹⁸	Prioritatea de investiții ¹⁹	Obiectivele specifice (OS) corespunzătoare priorităților de investiții	Indicatorii de rezultat corespunzători obiectivului specific
		FEDR ²⁰	IEV ²¹ (unde este aplicabil)	IAP ²² (unde este aplicabil)				
AP4: Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire a sănătății (Cooperare în domeniul sănătății și prevenției bolilor)	48 479 323	25,63	Irelevant	Irelevant	9. Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare	9/a Investirea în infrastructura medicală și socială, care contribuie la dezvoltarea națională, regională și locală, reducând inegalitățile în ceea ce privește statusul de sănătate, promovând incluziunea socială prin accesul îmbunătățit la serviciile sociale, culturale și recreative și tranziția de la serviciile instituționale la cele comunitare	Servicii medicale preventive și curative în zona eligibilă îmbunătățite.	Nivelul mediu al serviciilor din instituțiile medicale din zona eligibilă, îmbunătățit
AP5: Îmbunătățirea prevenirii riscurilor și gestionării dezastrelor (Cooperare în	8 115 835	4,29	Irelevant	Irelevant	5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor	5/b Promovarea investițiilor pentru abordarea riscurilor specifice, asigurarea intervenției în cazul dezastrelor și dezvoltarea unui sistem de gestionare a dezastrelor	Gestionare îmbunătățită a dezastrelor și riscurilor transfrontaliere	Calitate îmbunătățită a gestionării comune a riscurilor

Axa prioritară	Contribuția FEDR (în EURO)	Procentul (%) din totalul contribuției Uniunii pentru programul de cooperare (prin Fond)			Obiectivul tematic ¹⁸	Prioritatea de investiții ¹⁹	Obiectivele specifice (OS) corespunzătoare priorităților de investiții	Indicatorii de rezultat corespunzători obiectivului specific
		FEDR ²⁰	IEV ²¹ (unde este aplicabil)	IAP ²² (unde este aplicabil)				
domeniul prevenirii riscurilor și gestionării dezastrelor)								
AP6: Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni (Cooperarea instituțiilor și comunităților)	3 411 372	1,80	Irelevant	Irelevant	11. Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă	11/b Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă prin promovarea cooperării juridice și administrative și a cooperării între cetățeni și instituții	Intensificarea cooperării transfrontaliere durabile a instituțiilor și comunităților	Intensitate crescută a cooperării transfrontaliere
AP 7: Asistență Tehnică	11 348 320	6	Neaplicabil	Neaplicabil	Neaplicabil	Neaplicabil	Neaplicabil	Neaplicabil

2 SECȚIUNEA 2: AXELE PRIORITARE

2.A. Descrierea axelor prioritare, altele decât Asistența Tehnică

2.A.1. Axa prioritară1: Protejarea în comun și utilizarea eficientă a valorilor comune și resurselor (Cooperarea în domeniul valorilor comune și resurselor)

Identificarea axei prioritare	AP 1
Titlul axei prioritare	Protecția comună și utilizarea eficientă a valorilor și resurselor comune (Cooperarea în domeniul valorilor comune și resurselor)

☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată exclusiv prin intermediul instrumentelor financiare	Neaplicabil
☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată prin intermediul instrumentelor financiare înființate la nivelul Uniunii	Neaplicabil
☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	Neaplicabil

2.A.2. Justificare pentru înființarea unei axe prioritare care acoperă mai mult de un obiectiv tematic

Neaplicabil

2.A.3. Fondul și baza de calcul

Fondul	FEDR
Baza de calcul	Total cheltuieli eligibile

2.A.4. Prioritatea de investiții

Prioritatea de investiții	6b) Investirea în sectorul apelor pentru a îndeplini cerințele acquis-ului de mediu al Uniunii și pentru a satisface nevoile identificate de statele membre, pentru investiții care merg dincolo de aceste cerințe
----------------------------------	--

2.A.5. Obiectivul specific care corespunde priorității de investiții și rezultatele așteptate

ID	6/b
Obiectivul specific	Un management îmbunătățit al calității a râurilor transfrontaliere și apelor subterane ²³
Rezultatele pe care statele membre doresc să le obțină prin sprijin de la Uniune	Apa este unul dintre cele mai importante active comune ale zonei eligibile; gestionarea calității sale și protejarea cantității pentru a compensa efectele negative ale modificărilor rapide ale nivelului cantitativ sau calitativ al apelor de suprafață sau subterane, precum și utilizarea eficientă a apei pe termen lung sunt provocări comune. Ca rezultat al intervențiilor propuse, sunt prevăzute următoarele: îmbunătățirea calității râurilor transfrontaliere, a cursurilor de apă (ape de suprafață) și apelor subterane, utilizarea mai sustenabilă și managementul resurselor de apă existente, prevenire - protecție îmbunătățite împotriva poluării, în special a poluării legate de inundații, comunicare eficientă și acțiuni comune pentru a reduce efectele negative ale poluării. Având un impact pozitiv asupra uneia din cele mai importante resurse naturale ale zonei, intervențiile prevăzute contribuie de asemenea în mod direct la principiul orizontal al dezvoltării durabile și protecției habitatelor naturale.

²³ Vezi și hărțile din cadrul Raportului SEA:

- a) Harta 11 – Apele de suprafață în județele eligibile din România
- b) Harta 12 – Apele de suprafață în județele eligibile din Ungaria
- c) Harta 13 – Zone cu posibil risc înalt de inundații aria eligibilă
- d) Harta 14 – Bazine de ape subterane importante și rețeaua lor de monitorizare (Bazinul Dunării)

Tabelul 3: Indicatorii de rezultat specifici programului (după obiectivul specific)

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință (baseline)	Anul de referință	Valoare a țintă (2023) ²⁴	Sursa datelor	Frecvența raportării
6/b	Ușoară creștere a calității apei (condiție ecologică) râurilor transfrontaliere, la puncte de măsurare în aria eligibilă	Media ponderată a calității ecologice (medie, nu unitate) la puncte de măsurare în aria eligibilă	2,4	2013	2,2	Autoritățile Naționale de Mediu / Agenția Națională de Protecție a Mediului/Administrația Națională Apele Române	2019, 2021 și 2023

2.A.6. Acțiuni care urmează a fi sprijinite prin prioritatea de investiții

2.A.6.1. Descrierea tipului și exemple de acțiuni care vor fi sprijinite și contribuția lor așteptată la obiectivul specific, incluzând, dacă este cazul, identificarea principalelor grupuri țintă, teritoriile specifice vizate și tipurile de beneficiari

Prioritatea de investiții	6/b
<i>Concentrarea intervențiilor</i> Acțiunile integrate de management al apelor, cu privire la apele de suprafață transfrontaliere – râuri, cursuri de ape, inclusiv monitorizarea calității apelor, informații și schimb de date, precum și reabilitarea apelor naturale, chiar direcția de curgere inițială, protecția față de inundații, retenția resurselor de ape de suprafață, utilizarea apelor pentru agricultură și pentru generarea de energie, protecția bazinului de apă comun. <i>Acțiuni orientative</i> Investiția sau investițiile integrate și acțiunile (monitorizarea, managementul, planificarea controlului poluării, etc.) pentru a proteja și îmbunătăți calitatea apei și proteja cantitatea	

²⁴Valorile țintă pot fi calitative sau cantitative.

sa, precum și asigurarea utilizării sustenabile a resurselor de apă, în conformitate cu prevederile Directivei cadru în domeniul apei²⁵.

Managementul apelor este un domeniu tradițional important al cooperării transfrontaliere în zona de frontieră eligibilă România-Ungaria. Organizațiile de managementul apelor au implementat deja în comun diverse proiecte în cadrul programului actual, iar acțiuni viitoare sunt prevăzute (și chiar planificate) pentru a îmbunătăți și mai mult calitatea și proteja cantitatea resurselor de apă comune. Tipurile de investiții prevăzute includ dezvoltarea sistemului de aprovizionare cu apă în zona frontierei, cu scopul de a îmbunătăți calitatea resurselor de apă, precum și colectarea și utilizarea surplusului de apă pentru a compensa efectul perioadelor uscate și umede asupra calității apei și pentru a combate riscul de inundații sau seceta. Orice intervenție care afectează siturile NATURA 2000 trebuie să fie conformă cu articolul 6, paragrafele 2-4 ale Directivei Habitadelor, care stipulează modul în care siturile NATURA 2000 sunt gestionate și protejate.

Tipurile de acțiuni includ, printre altele:

- Protecția și utilizarea bazinelor hidrografice transfrontaliere
- Dezvoltarea sistemelor de monitorizare, informare, prognoză și management privind calitatea și cantitatea apei
- Identificarea surselor de poluare și a măsurilor necesare pentru reducerea poluării apelor
- Dezvoltarea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă
- Prevenirea și reducerea impactului negativ ale poluărilor semnificative ale apelor produse de inundații, colectarea și utilizarea surplusului de apă, măsurători pentru reducerea riscurilor de inundații
- Organizarea unor acțiuni de diseminare în teren, ateliere și seminarii și de asemenea creșterea gradului de conștientizare a populației locale²⁶.

Tipuri de potențiali beneficiari:

Candidații eligibili trebuie să aibă sediul sau o filială regională/locală sau instituții situate în zona eligibilă a programului (județele Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés și Csongrád în Ungaria, precum și județele Satu Mare, Bihor, Arad și Timiș în România).

Excepțiile sunt de asemenea posibile – în cazul entităților publice care nu au sediul social în zona eligibilă, dar au competențe legale pentru implementarea operațiunilor în aria programului.

Lista indicativă a potențialilor beneficiari poate include:

- Autoritățile/administrațiile locale și județene și instituțiile lor

²⁵ Directiva 2000/60 / CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 privind stabilirea unui cadru de Politică Comunitară în domeniul apei

²⁶ Astfel de acțiuni este posibil să nu poată fi sprijinite ca acțiuni de sine stătătoare, ci doar ca părți ale unor proiecte complexe care contribuie la obiectivul specific.

- Autoritățile de Management al Apelor
- Administrațiile Parcurilor Naționale/Naturale
- Instituțiile pentru protecția mediului
- Organizațiile neguvernamentale
- Asociațiile microregionale
- Agențiile de dezvoltare regionale și județene
- Organizațiile de Management ale Euroregiunilor
- Grupări Europene de Cooperare Teritorială (GECT)

Grupuri țintă: locuitorii zonei eligibile

Posibile forme de sprijin: Finanțări nerambursabile, lansate prin apeluri deschise

Acțiunile **nu se adresează unor teritorii specifice.**

2.A.6.2. Principii orientative pentru selecția operațiunilor

Prioritatea de investiții	6/b
<i>Apelul pentru propuneri de proiecte</i> Programul are ca obiectiv derularea de proceduri de generare și selecție de proiecte, care sunt atât pro-active cât și transparente. AM, cu sprijinul SC, lansează Apelul pentru propuneri de proiecte prin canale de informare relevante. Apelurile pentru propuneri de proiecte pot avea caracteristici diferite, de exemplu, pot fi deschise pentru toate prioritățile Programului sau pot fi orientate tematic ca răspuns la modificarea condițiilor-cadru sau la progresul implementării Programului. Stabilirea metodologiei și criteriilor de selecție a operațiunilor este responsabilitatea Comitetului de Monitorizare (CM). În timpul elaborării detaliilor procesului de selecție a proiectelor, principiile privind transparența, tratamentul egal, nediscriminarea, integritatea națională și dezvoltarea durabilă vor trebui îndeplinite. Programul poate lansa Apeluri pentru propuneri de proiecte restrânse, cu respectarea regimului specific unui astfel de apel. Procedurile de aplicare și formularele vor fi elaborate și vor reprezenta parte a pachetului aplicantului, inclusiv îndrumările necesare pentru a sprijini parteneriatele. Aplicațiile depuse vor fi evaluate față de un set predefinit de criterii stipulate în Apelul pentru propuneri de proiecte. Decizia finală asupra selecției operațiunilor este responsabilitatea CM. Atunci când legislația națională solicită semnarea de acorduri bilaterale în cazul infrastructurii transfrontaliere, astfel de acorduri bilaterale trebuie să fie semnate pentru proiecte aprobate de CM. Aceste acorduri bilaterale trebuie să fie inițiate anterior semnării contractului de finanțare și trebuie să fie semnate conform regulilor stipulate de Ghidul Aplicantului. Criteriile specifice și detaliate pentru selecția operațiunilor vor fi prezentate în Apelurile	

pentru propuneri de proiecte; cu toate acestea, există mai multe principii generale importante care trebuie să fie reflectate în criteriile de selecție în toate prioritățile de investiții. Acestea includ:

- respectarea principiului de sustenabilitate, cerere justificată pentru noile capacități create;
- eficientizarea costurilor pentru acțiunile sprijinite;
- justificarea clară a contribuției la obiectivul specific al axei prioritare și la prioritatea de investiții;
- prevenirea la nivel de program a dublei finanțări a operațiunilor (exemplele pot include dezvoltarea instituțională, dezvoltarea drumurilor, managementul apei);
- crearea valorii adăugate;
- impact transfrontalier clar, sinergii ale intervențiilor.

Pentru a asigura o dezvoltare durabilă (acolo unde este cazul), criteriile prezentate în capitolul 8.1 vor fi luate în considerare la selecția operațiunilor care vor beneficia de sprijin; pentru a asigura nediscriminarea și egalitatea de șanse, la selecția operațiunilor vor fi aplicate criteriile descrise în capitolul 8.2.

2.A.6.3. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare (unde este cazul)

Prioritatea de investiții	6/b
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare	Neaplicabil

2.A.6.4. Utilizarea planificată a unor proiecte majore (unde este cazul)

Prioritatea de investiții	6/b
Neaplicabil	

2.A.6.5. Indicatori de output

Tabelul 4: Indicatorii comuni și indicatorii de output specifici programului

ID	Indicatorul (<i>denumirea indicatorului</i>)	Unitatea de măsură	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
6/b 1	Număr de puncte de măsurare influențate pozitiv de intervenții (după finalizarea proiectului) (indicator de output specific programului indicator)	număr	19	Monitorizarea proiectului	anual

2.A.4. Prioritatea de investiții

Prioritatea de investiții	6/c Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural
----------------------------------	--

2.A.5. Obiectivul specific care corespunde priorității de investiții și rezultatele preconizate

ID	6/c
Obiectivul specific	Utilizarea durabilă a patrimoniului natural, istoric și cultural în zona eligibilă
Rezultatele pe care statele membre doresc să le obțină prin sprijin de la Uniune	Zona este bogată în valori naturale, construite, istorice și culturale care reprezintă moștenirea comună a zonei eligibile. Intervențiile prevăzute vor avea drept rezultat condiții îmbunătățite ale celor mai importante valori - inclusiv facilități fizice, dar și elemente necorporale ale moștenirii comune. Aceste îmbunătățiri – inclusiv o accesibilitate mai bună acolo unde este necesar - vor face aceste facilități mai atractive pentru vizitatori. Combinarea acestor valori și promovarea lor în comun – împreună cu îmbunătățirile fizice efectuate, pot contribui la crearea unei destinații turistice comune și integrate, atrăgând vizitatori atât pe plan intern cât și din afara zonei eligibile. Numărul crescut de vizitatori va conduce la creșterea numărului de nopților petrecute de vizitatori, contribuind în mod indirect la consolidarea industriei turismului din zonă. Protecția și reabilitarea moștenirii naturale și culturale este de asemenea importantă din perspectiva dezvoltării sustenabile.

Tabelul 3: Indicatorii de rezultat specifici programului (după obiectivul specific)

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință (baseline)	Anul de referință	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
6/c 1	Creșterea numărului de nopți cazare în zona eligibilă a programului	Nopți cazare	4 885 294	2013	5 485 294	Instituții naționale de statistică: KSH, INS	2019, 2021, 2023

2.A.6. Acțiuni care urmează a fi sprijinite prin prioritatea de investiții

2.A.6.1. Descrierea tipului și exemple de acțiuni care vor fi sprijinite și contribuția lor așteptată la obiectivul specific, incluzând, dacă este cazul, identificarea principalelor grupuri țintă, teritoriile specifice vizate și tipurile de beneficiari

Prioritatea de investiții	6/c
<i>Concentrarea intervențiilor</i> Ținând cont de elementele de diferențiere ale ofertei turistice din zona eligibilă – valorile și patrimoniul istorice, culturale și naturale, precum și obiectivul Pi corespunzătoare, obiectivul dezvoltării turismului ar trebui să fie dezvoltarea rutelor tematice construite în jurul valorilor naturale, istorice și culturale, inclusiv gastronomia și tradițiile folclorice, cu elemente complementare privind turismul activ și turismul medical. Pentru a utiliza mai bine și într-un mod mai sustenabil potențialul turistic comun oferit de zonă, sunt necesare acțiuni concertate pentru a proteja și reabilita valorile naturale, istorice și culturale semnificative moștenite pe ambele părți ale frontierei, accesibilitatea lor trebuie îmbunătățită, trebuie să fie dezvoltate rute tematice atractive și competitive internațional, trebuie să fie stabilite, gestionate și promovate destinații turistice comune. Există unele inițiative similare finanțate din programul actual, cu scopul de a crea rute tematice transfrontaliere atractive; intervențiile pot fi clădite pe baza acestor inițiative. Cu toate acestea, este necesară o abordare cu adevărat integrată: în locul unor investiții independente, trebuie să fie implementate proiecte complexe care fac parte dintr-un concept mai vast - clădiri, valori istorice, naturale și culturale care urmează să fie reabilitate și care împreună au potențialul de a atrage vizitatorii și a opera sustenabil (unul dintre rezultatele așteptate se referă la o creștere majoră a numărului de vizitatori). În acest scop, trebuie să existe structuri instituționale care cooperează strâns și care să asigure managementul și promovarea acestor destinații. Este necesar de remarcat că orice intervenție care afectează siturile NATURA 2000 trebuie să fie conformă cu articolul 6, paragrafele 2-4 ale Directivei Habitadelor, care stipulează modul în care siturile NATURA 2000²⁷ sunt gestionate și protejate. <i>Acțiuni orientative</i> <i>Reabilitarea, conservarea și promovarea patrimoniului natural, dar și al celui cultural și referitor la construcții, care pot fi promovate și exploatate sustenabil.</i> Poate fi oferit sprijin unor intervenții complexe, inclusiv reabilitarea diferitelor valori naturale, culturale și istorice, precum și facilităților care contribuie la protecția patrimoniului	

²⁷ Pentru detalii vezi Figura 46 – arii Natura 2000 – în cadrul Analizei Teritoriale Strategice.

natural, cultural și istoric de ambele părți ale frontierei. Poate fi, de asemenea, oferit sprijin pentru crearea unor rute tematice competitive pentru valorile și facilitățile reabilitate, precum și pentru promovarea acestor rute și îmbunătățirea accesibilității.

Tipurile de acțiuni includ, printre altele:

- Elaborarea unor studii, strategii, planuri etc. în domeniul conservării, dezvoltării și utilizării moștenirii culturale/naturale
- Instruire și campanii de creștere a conștientizării cu privire la protecția, promovarea și dezvoltarea moștenirii naturale și culturale
- Îmbunătățirea stării de conservare a monumentelor și clădirilor care fac parte din moștenirea naturală sau culturală a zonei (de exemplu biserici, castele, muzee, teatre, parcuri naturale, arii naturale protejate²⁸)
- Conservarea, promovarea și dezvoltarea moștenirii culturale intangibile
- Conservarea valorilor naturale
- Dezvoltarea, reconstrucția și promovarea facilităților culturale care protejează moștenirea culturală a zonei eligibile
- Conservarea și întreținerea parcurilor naturale și naționale, rezervelor naturale și altor zone protejate, salvagardarea biodiversității
- Crearea unor rute tematice, produse și servicii de turism bazate pe moștenirea naturală și culturală
- Îmbunătățirea accesibilității la patrimoniul natural și cultural reabilitat (construirea, actualizarea/modernizarea drumurilor și asigurarea accesibilității cu bicicleta)²⁹
- Promovarea și utilizarea potențialului patrimoniului cultural/natural prin investiții în infrastructura turistică sustenabilă.

Tipuri de potențiali beneficiari:

Candidații eligibili trebuie să aibă sediul sau o filială regională/locală sau instituții situate în zona eligibilă a programului (județele Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés și Csongrád în Ungaria, precum și județele Satu Mare, Bihor, Arad și Timiș în România).

Excepțiile sunt de asemenea posibile – în cazul entităților publice care nu au sediul social în zona eligibilă, dar au competențe legale pentru implementarea operațiunilor în aria programului.

Lista indicativă a potențialilor beneficiari poate include:

- Autoritățile/administrațiile locale și județene și instituțiile lor
- Ministere naționale și instituțiile lor specializate, birouri regionale ale acestora
- Administrațiile Parcurilor Naționale/Naturale
- Instituțiile pentru protecția mediului
- Instituții de învățământ superior, institute de cercetare

²⁸ Vezi harta nr. 4 din Raportul Evaluării Strategice de Mediu – arii protejate din județele eligibile

²⁹ Proiectele de dezvoltare rutieră este posibil să nu poată fi sprijinite ca operații independente, ci doar ca părți ale unor proiecte complexe care contribuie la obiectivul specific.

- Organizațiile neguvernamentale
- Asociațiile microregionale
- Agențiile de dezvoltare regionale și județene
- Organizațiile de Management ale Euroregiunilor
- Muzee, biblioteci, teatre
- Biserici
- Birouri ale patrimoniului cultural
- Camere de comerț
- Grupări Europene de Cooperare Teritorială (GECT)
- Organizații naționale responsabile pentru dezvoltarea infrastructurii de transport

Grupuri țintă: locuitorii zonei eligibile și turiști care vizitează zona

Posibile forme de sprijin:

- Finanțări nerambursabile, lansate prin apeluri deschise
- Finanțări nerambursabile pentru proiecte strategice, care urmează a fi selectate prin apeluri tematice restrânse

Acțiunile **nu se adresează unor teritorii specifice.**

2.A.6.2. Principii orientative pentru selecția operațiunilor

Prioritatea de investiții	6/c
<i>Apelul pentru propuneri de proiecte</i> (Pentru principiile orientative privind selecția operațiunilor în cadrul apelului pentru propuneri de proiecte, a se vedea Secțiunea 2.A.6.2 Pi 6/b) <i>Apeluri restrânse pentru implementarea proiectelor strategice</i> În conformitate cu recomandările prezentate la punctul VIII al “Aide Memoire privind strategia, managementul, aranjamentele financiare și de control” pentru programele ETC, proiecte strategice vor fi de asemenea implementate în cadrul acestei AP, pe lângă lansarea unor apeluri deschise. Proiectele strategice sunt proiecte de importanță majoră care abordează cele mai importante nevoi ale zonei eligibile. Ele au scopul de a ajuta la obținerea rezultatelor așteptate și a avea un impact tangibil asupra unei părți semnificative a ariei eligibile a programului. Procedurile de aplicare și formularele pentru apelurile restrânse vor fi elaborate și incluse în pachete specifice apelului de propuneri. Metodologia și criteriile de selecție a operațiunilor sunt în responsabilitatea MC. Detaliile privind procedura de aplicare vor fi prezentate în apelul pentru propuneri de proiecte. În ceea ce privește selecția și implementarea proiectelor strategice, se vor aplica următoarele reguli generale de bază: • Domeniile de intervenție ale ariilor tematice (OT și Pi) pentru proiectele strategice sunt deja identificate în faza de planificare. • Bugetul total FEDR al tuturor proiectelor strategice sprijinite nu poate depăși 50 %	

din bugetul total FEDR al programului.

- Pentru selecția proiectelor strategice, va fi lansat un apel restrâns, cu următoarele etape procedurale principale:
 - Pregătirea "Long templates" (descrierea detaliată a proiectelor) și a antecontractelor semnate între județele/entitățile participante.
 - Lansarea unui Apel restrâns de propuneri, care are în vedere antecontractele semnate.
 - Depunerea Notelor de Concept
 - Verificarea simplă și rapidă a Notelor de Concept, cu privire la:
 - conformitatea cu AP și Pi ale documentului de program
 - eligibilitatea partenerilor și activităților
 - bugetul realist
 - existența unui angajament de a dezvolta și depune documentația completă a proiectului.
 - Depunerea rezultatelor evaluării la CM pentru decizie
 - Notificarea de la MA cu privire la acordarea finanțării și contractare
 - Procedura de elaborare a proiectului asistată de JS și AP, dacă este necesar
 - Transmiterea continuă a documentației proiectului, în funcție de termenele limită și maturitatea proiectului (formularul de aplicare, inclusiv documentația relevantă: studii de fezabilitate, proiecte, autorizații, etc.)
 - Decizia CM cu privire la aprobarea proiectului strategic în vederea implementării
 - Contractarea completă a proiectului strategic.
- Atunci când legislația națională solicită semnarea de acorduri bilaterale în cazul infrastructurii transfrontaliere, astfel de acorduri bilaterale trebuie să fie semnate pentru proiecte aprobate de CM. Aceste acorduri bilaterale trebuie să fie inițiate anterior semnării contractului de finanțare și trebuie să fie semnate conform regulilor stipulate de Ghidul Aplicantului.
- Procedura va asigura alocarea echilibrată a fondurilor disponibile pentru proiectele strategice între cele 8 județe eligibile.
- Pentru a asigura o dezvoltare durabilă (acolo unde este cazul), criteriile prezentate în capitolul 8.1 vor fi luate în considerare la selecția operațiunilor care vor beneficia de sprijin; pentru a asigura nediscriminarea și egalitatea de șanse, la selecția operațiunilor vor fi aplicate criteriile descrise în capitolul 8.2.

2.A.6.3. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare (unde este cazul)

Prioritatea de investiții	6/c
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare	Neaplicabil

2.A.6.4. Utilizarea planificată a unor proiecte majore (unde este cazul)

Prioritatea de investiții	6/c
Neaplicabil	

2.A.6.5. Indicatori de output

Tabelul 4: Indicatorii comuni și indicatorii de output specifici programului

ID	Indicatorul (<i>denumirea indicatorului</i>)	Unitatea de măsură	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
6/c 1	<i>Creșterea numărului preconizat de vizite la siturile de patrimoniu cultural și natural și atracții, care au beneficiat de sprjin (Indicator comun de output)</i>	Vizite/an	53 000	Monitorizarea proiectului	anual
6/c 2	<i>Suprafața ariei habitatelor care au beneficiat de sprjin în vederea atingerii unui status mai bun de conservare (Indicator comun de output)</i>	Hectare	4000	Monitorizarea proiectului	anual

2.A.7. Cadrul de performanță al axei prioritare

Tabelul 5

Axa prioritară	Tip de indicator	ID	Indicator sau etapă principală de implementare	Unitatea de măsură, unde este cazul	Obiectiv de etapă pentru 2018	Scop final (2023)	Sursa datelor	Explicația relevanței indicatorului, unde este cazul
AP 1	Etapă principală de implementare	AP 1 1	Numărul de puncte de măsurare care beneficiază de proiecte selectate pentru sprijin	număr	4	-	Monitorizare proiect	Această etapă principală de implementare măsoară numărul de puncte de măsurare care beneficiază de proiectele selectate pentru acordarea de sprijin în cadrul Pi 6/b până în anul care reprezintă obiectiv de etapă. Numărul punctelor de măsurare care urmează să fie afectate pozitiv în cadrul indicatorului de output stabilit pentru această Pi este de aproximativ 19 până la sfârșitul programului. Se preconizează ca cel puțin 20% dintre punctele de măsurare să beneficieze de pe urma proiectelor selectate pentru a beneficia de sprijin până în anul care reprezintă obiectiv de etapă.
AP 1	Indicator de output	AP 1 2	Numărul de puncte de măsurare afectate pozitiv de intervenții (după finalizarea proiectului)	număr	-	19	Monitorizare proiect	
AP 1	Etapă principală de implementare	AP 1 3	Numărul de proiecte având ca scop creșterea numărului de vizite la site-uri de patrimoniu cultural și natural și atracții, selectate pentru a beneficia de sprijin.	număr	4	-	Monitorizare proiect	Această etapă principală de implementare măsoară numărul de proiecte selectate și aprobate până în anul care reprezintă obiectiv de etapă. Numărul de proiecte având ca scop creșterea numărului de vizite la site-uri de patrimoniu cultural și natural este aproximativ 15. Se preconizează ca cel puțin 25% dintre proiecte – 4 – vor fi aprobate până în anul care reprezintă obiectiv de etapă.
AP1	Indicator de output	AP1 4	Creșterea numărului preconizat de vizite la site-uri de patrimoniu cultural și natural și	număr	-	53 000	Monitorizare proiect	OS al Pi 6/c este "Utilizarea durabilă a patrimoniului natural, istoric și cultural în zona eligibilă"

Axa prioritară	Tip de indicator	ID	Indicator sau etapă principală de implementare	Unitatea de măsură, unde este cazul	Obiectiv de etapă pentru 2018	Scop final (2023)	Sursa datelor	Explicația relevanței indicatorului, unde este cazul
			atracții, selectate pentru a beneficia de sprijin					Una dintre formele de utilizare durabilă este turismul sustenabil, iar acest indicator de output măsoară creșterea numărului de vizitatori la site-urile care beneficiază de sprijin. Având în vedere că implementarea proiectului va începe doar spre sfârșitul anului 2016 sau chiar în 2017, nu va exista nici un proiect finalizat până în anul care reprezintă obiectiv de etapă, acesta fiind motivul pentru care se poate stabili doar scopul final. Acest indicator de output acoperă mai mult de 60% din alocarea pentru Pi 6/c.
AP 1	Indicator financiar	AP 1 5	Valoarea totală a cheltuielilor certificate	EUR	5 920 000	48 502 844	AM cu funcție de certificare	Pentru data care reprezintă obiectiv de etapă, s-a calculat că 12,2% din alocarea totală FEDR și din co-finanțarea națională vor fi certificate (valoarea calculată ca obiectiv de etapă a fost rotunjită prin adăugare). Pentru data finală, este prevăzut ca 100% din alocarea finală să fie certificate.

2.A.8. Categories of intervention³⁰

Tabelul 6: Dimensiunea 1 Domeniul de intervenție		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP1 (IP 6/b)	021 Gestionarea apei și conservarea apei potabile (inclusiv gestionarea bazinelor hidrografice, alimentarea cu apă, măsuri specifice de adaptare la schimbările climatice, contorizare pentru consumatori și pentru cartier, sisteme de tarificare și reducerea scurgerilor)	10 750 000
AP 1 (IP 6/c)	085 Protejarea și sporirea biodiversității, protecția naturii și infrastructură ecologică	6 095 483
	086 Protejarea, restaurarea și utilizarea durabilă a siturilor Natura 2000	6 095 483
	091 Dezvoltarea și promovarea potențialului turistic al zonelor naturale	4 571 613
	094 Protejarea, dezvoltarea și promovarea activelor culturale și de patrimoniu publice	10 971 870
	095 Dezvoltarea și promovarea serviciilor culturale și de patrimoniu publice	2 742 968

Tabelul 7: Dimensiunea 2 Forma de finanțare		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP1	01 Finanțare nerambursabilă	41 227 417

Tabelul 8: Dimensiunea 3 Tip de teritoriu		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 1	07 Nu se aplică	41 227 417

Tabel 9: Dimensiunea 6 Mecanisme teritoriale de distribuție		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 1	07 Nu se aplică	41 227 417

³⁰ Sursa codurilor privind domeniul de intervenție, forma de finanțare, tipul de teritoriu și mecanismele teritoriale de distribuție este Anexa 1 (Nomenclatura categoriilor de intervenție ale Fondurilor în cadrul obiectivului „Investiții pentru creștere economică și ocuparea forței de muncă” și al inițiativei „Locuri de muncă pentru tineri”) a Regulamentului de Implementare (UE) Nr. 215/2014.

2.A.9. Rezumatul utilizării planificate a Asistenței tehnice, inclusiv, după caz, acțiuni de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în gestionarea și controlul programelor și a beneficiarilor și, dacă este necesar, acțiuni pentru a îmbunătăți capacitatea administrativă a partenerilor relevanți cu scopul de a participa la implementarea programelor (acolo unde este cazul)

Axa prioritară	AP 1
Nu este relevant	

2.A.1. Axa prioritară 2: Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor (Cooperarea în domeniul accesibilității)

Identificarea axei prioritare	AP 2
Titlul axei prioritare	Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor (Cooperarea în domeniul accesibilității)

☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată exclusiv prin intermediul instrumentelor financiare	Neaplicabil
☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată prin intermediul instrumentelor financiare înființate la nivelul Uniunii	Neaplicabil
☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	Neaplicabil

2.A.2. Justificare pentru înființarea unei axe prioritare care acoperă mai mult de un obiectiv tematic

Neaplicabil

2.A.3. Fondul și baza de calcul

Fondul	FEDR
Baza de calcul	Total cheltuieli eligibile

2.A.4. Prioritatea de investiții

Prioritatea de investiții	7/b Îmbunătățirea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura RTT, inclusiv nodurile multimodale
----------------------------------	--

2.A.5. Obiectivul specific care corespunde priorității de investiții și rezultatele preconizate

ID	7/b
Obiectivul specific	Accesibilitate transfrontalieră îmbunătățită prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura RTT ³¹
Rezultatele pe care statele membre doresc să le obțină prin sprijin de la Uniune	Mobilitatea este o condiție cheie a cooperării transfrontaliere, care afectează aproape toate aspectele cooperării. Înființarea unei rețele integrate și armonizate de transport multimodal (atât pasageri cât și mărfuri) prevăzută pentru viitor (în cadrul viziunii) necesită totuși o investiție majoră și mult timp pentru creare. Programul poate acționa ca un catalizator: prin sprijinirea pregătirii unor investiții majore, de importanță cheie în transport și implementarea unor secțiuni mici selecționate de rute de transport care pot contribui la accesul îmbunătățit spre rețelele RTT, din așezările periferice aflate în vecinătatea frontierei de stat, precum și și conectarea îmbunătățită a satelor mici între ele, dar și conectarea cu orașele mai mari.

Tabelul 3: Indicatorii de rezultat specifici programului (după obiectivul specific)

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință (baseline)	Anul de referință	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
----	-----------	--------------------	----------------------------------	-------------------	-----------------------	---------------	----------------------

³¹ Harta care indică RTT centrale și globale este atașată ca Anexa X.

Nodurile secundare reprezintă intersecția sau traversarea rețelelor centrale și globale; acestea sunt municipii (cel puțin de importanță regională) și/sau conexiuni multimodale. Sursa: scrisoarea CE "Clarificări privind *infrastructura construită* în logica cadrului programatic 2014-2020 pentru programele transfrontaliere" (COM către Slovacia, martie 2014)

Nodurile secundare sunt zonele urbane (orașe regionale, orașe, municipii) care oferă locuri de muncă și servicii publice și private (școli, servicii de sănătate și sociale, servicii de ocupare a forței de muncă, bănci etc.) în afara granițelor lor administrative și/sau localizarea nodurilor multimodale. Sursa: scrisoarea CE "Clarificări privind *infrastructura construită* în logica cadrului programatic 2014-2020 pentru programele transfrontaliere" (COM către Slovacia, martie 2014)

7/b 1	Populația din zona transfrontalieră deservită de infrastructura modernizată care face legătura cu RTT	Număr de locuitori	356 076	2014	446 424	Monitorizarea proiectului, Instituții naționale de statistică: KSH, INS	2019, 2021, 2023
-------	---	--------------------	---------	------	---------	---	------------------

2.A.6. Acțiuni care urmează a fi sprijinite prin prioritatea de investiții

2.A.6.1. Descrierea tipului și exemple de acțiuni care vor fi sprijinite și contribuția lor așteptată la obiectivul specific, incluzând, dacă este cazul, identificarea principalelor grupuri țintă, teritoriile specifice vizate și tipurile de beneficiari

Prioritatea de investiții	7/b
<i>Concentrarea intervențiilor</i> Pentru a îmbunătăți mobilitatea transfrontalieră, dezvoltarea infrastructurii rutiere nu poate fi neglijată. Dezvoltarea rutieră trebuie totuși să se bazeze pe o abordare strategică asumată de autoritățile competente în domeniu. Având în vedere finanțarea disponibilă, care este relativ modestă, programul poate sprijini doar dezvoltarea unui mic număr de drumuri de legătură care îmbunătățesc cu adevărat mobilitatea transfrontalieră, prin îmbunătățirea conexiunilor la dintre nodurile secundare și terțiare și RTT centrală și globală. <i>Acțiuni orientative</i> <i>Îmbunătățirea accesului locuitorilor regiunii transfrontaliere la rețeaua centrală și globală RTT³².</i> Sprijinirea construirii, modernizării și actualizării drumurilor cu impact transfrontalier pentru a îmbunătăți oportunitățile pentru mobilitatea transfrontalieră. În conformitate cu	

³² Noul ghid al RTT definește o abordare în două componente componente ale Rețelei Trans-Europene de Transport. Componenta de bază, sau rețeaua globală, trebuie să asigure accesibilitatea la toate regiunile Uniunii. Include infrastructura rutieră, feroviară, fluvială intracontinentală, maritimă și aeriană, precum și puncte de interconectare. Rețeaua globală are standarde minime de infrastructură, prevăzute în orientările RTT, care vizează interoperabilitatea ori de câte ori este necesar pentru fluxurile de trafic fără opriri intermediare în rețea. Toți cetățenii europeni și operatorii economici vor putea să acceseze rețeaua centrală, prin intermediul acestei rețele globale, în condiții comparabile. A doua componentă, rețeaua centrală, este constituită de cele mai importante părți ale rețelei globale din punct de vedere strategic, identificate în conformitate cu o metodologie specifică, transparentă și coerent aplicată și pe care dezvoltarea și implementarea proiectelor vor fi sprijinite cu prioritate.

prioritatea de investiții relevantă, dezvoltarea de drumuri care au legătură directă de la nodurile secundare și terțiare către RTT poate fi sprijinită prin această acțiune.

Tipurile de acțiuni includ, printre altele:

- Pregătirea unor investiții specifice: elaborarea de studii, analize, studii de fezabilitate, planuri tehnice, obținerea autorizațiilor necesare/certificate/aprobări/licențe.
Pentru investițiile referitoare la astfel de studii, trebuie să existe o probabilitate mare ca acestea să fie implementate, prin identificarea surselor posibile de finanțare. Ele trebuie să fie de asemenea parte componentă a planurilor strategice privind transportul în zona eligibilă.
- Construirea, upgradarea/modernizarea drumurilor cu impact transfrontalier, furnizând sau îmbunătățind accesul direct al nodurilor secundare și terțiare la rețeaua centrală sau globală RTT și infrastructura conexă (luând în considerare de asemenea îmbunătățirea condițiilor și siguranței bicicliștilor, unde este posibil).

Tipuri de potențiali beneficiari:

Candidații eligibili trebuie să aibă sediul sau o filială regională/locală sau instituții situate în zona de program eligibilă, de exemplu, județele Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés și Csongrád în Ungaria, și județele Satu Mare, Bihor, Arad și Timiș în România.

Excepțiile sunt de asemenea posibile – în cazul entităților publice care nu au sediul social în zona eligibilă, dar au competențe legale pentru implementarea operațiunilor în aria programului.

Lista orientativă a potențialilor beneficiari poate include:

- Autoritățile/administrațiile locale și județene și instituțiile lor
- Autoritățile de Management Rutier și Feroviar
- Organizațiile naționale responsabile pentru dezvoltarea infrastructurii de transport
- Agenții de dezvoltare regionale și județene
- Organizații de Management ale Euroregiunilor
- GECT

Grupuri țintă: locuitorii zonei eligibile

Posibile forme de sprijin:

- Finanțări nerambursabile, lansate prin apeluri deschise
- Finanțări nerambursabile pentru proiecte strategice, care urmează a fi selectate prin apeluri tematice restrânse

Acțiunile **nu se adresează unor teritorii specifice.**

2.A.6.2. Principii orientative pentru selecția operațiunilor

Prioritatea de investiții	7/b
---------------------------	-----

Apelul pentru propuneri de proiecte

(Pentru principiile orientative privind selecția operațiunilor în cadrul apelului pentru propuneri de proiecte, a se vedea Secțiunea 2.A.6.2 Pi 6/b)

Apeluri restrânse pentru implementarea proiectelor strategice

În cadrul acestei AP, pe lângă proiecte lansate prin apeluri deschise, se vor implementa și proiecte strategice.

(Pentru principiile orientative privind selecția proiectelor strategice, a se vedea Secțiunea 2.A.6.2 Pi 6/c).

2.A.6.3. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare (unde este cazul)

Prioritatea de investiții	7/b
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare	Neaplicabil

2.A.6.4. Utilizarea planificată a unor proiecte majore (unde este cazul)

Prioritatea de investiții	7/b
Neaplicabil	

2.A.6.5. Indicatori de output

Tabelul 4: Indicatorii comuni și indicatorii de output specifici programului

ID	Indicatorul (<i>denumirea indicatorului</i>)	Unitatea de măsură	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
7/b 1	<i>Lungimea totală a drumurilor nou construite (Indicator comun de output)</i>	km	16	Monitorizarea proiectului	anual
7/b 2	<i>Lungimea totală a drumurilor reconstruite sau upgrdate (Indicator comun de output)</i>	km	18	Monitorizarea proiectului	anual

2.A.4. Prioritatea de investiții

Prioritatea de investiții	7/c Dezvoltarea și îmbunătățirea sistemelor de transport ecologice (inclusiv cu un nivel redus de zgomot) și cu emisii reduse de carbon, inclusiv transporturile fluviale interne și maritime, porturile, legăturile multimodale și infrastructura aeroportuară, pentru promovarea mobilității regionale și locale durabile
----------------------------------	---

2.A.5. Obiectivul specific care corespunde priorității de investiții și rezultatele preconizate

ID	7/c
Obiectivul specific	Creșterea procentului de pasageri care folosesc forme de transport durabile – cu emisii reduse de carbon și nivel redus de zgomot – pentru deplasarea transfrontalieră
Rezultatele pe care statele membre doresc să le obțină prin sprijin de la Uniune	Intervențiile prevăzute se preconizează că vor îmbunătăți condițiile și astfel vor determina creșterea rolului transportului public transfrontalier. În plus, prin extinderea și îmbunătățirea unor rute și benzi pentru bicicliști și dezvoltarea altor condiții importante ale transportului cu bicicleta, vor contribui la creșterea traficului transfrontalier cu bicicleta – pe cheltuiala transportului cu autovehicule pentru pasageri. Deci acțiunile sunt așteptate să conducă la o creștere a proporției de pasageri care folosesc transportul public, transportul cu bicicleta și să faciliteze o trecere treptată la forme mai sustenabile de transport transfrontalier (cu emisii scăzute și zgomot redus). Acțiunile vor aduce de asemenea o contribuție importantă față de principiul orizontal al dezvoltării sustenabile, contribuind la reducerea emisiilor legate de transport și la reducerea altor aspecte cu impact negativ asupra mediului.

Tabelul 3: Indicatorii de rezultat specifici programului (după obiectivul specific)

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință (baseline)	Anul de referință	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
7/c 1	Creșterea raportului dintre persoanele și vehiculele motorizate care trec frontiera pe căile rutiere	Raportul persoane – vehicule monitorizate	2.5	2014	2.65	Instituții naționale de statistică: KSH ³³ , INS	2019, 2021, 2023

2.A.6. Acțiuni care urmează a fi sprijinite prin prioritatea de investiții

2.A.6.1. Descrierea tipului și exemple de acțiuni care vor fi sprijinite și contribuția lor așteptată la obiectivul specific, incluzând, dacă este cazul, identificarea principalelor grupuri țintă, teritoriile specifice vizate și tipurile de beneficiari

Prioritatea de investiții	7/c
<i>Concentrarea intervențiilor</i> Dezvoltarea transportului public (inclusiv armonizarea orarului, înființarea unor legături de transport public transfrontalier între principalele așezări ale zonei eligibile) determină îmbunătățirea transportului multimodal prin crearea unor legături între diverse moduri de transport. De asemenea, deoarece călătoriile transfrontalier se desfășoară adesea pe distanțe scurte (între două așezări în vecinătatea graniței), dezvoltarea drumurilor pentru biciclete este de asemenea propusă. (Aceste proiecte trebuie să demonstreze că servesc navetei zilnice la serviciu sau devin parte a unei rute tematice turistice.) Programul susține măsurile de pregătire privind infrastructura transfrontalieră. <i>Acțiuni orientative</i> <i>Dezvoltarea serviciilor de transport public transfrontalier</i> Se acordă sprijin îmbunătățirii condițiilor cheie ale formelor ecologice de transport public. Obiectivul activităților este îmbunătățirea transportului public rutier (cu autobuzul), inclusiv achiziționarea unor vehicule ecologice, dezvoltarea unor facilități complementare (precum stații de încărcare), furnizarea combustibilului non-fosil pentru vehicule, precum și	

³³ Datele sunt furnizate de Oficiul de Statistică al Ungariei, care măsoară ambele direcții ale traversărilor de frontieră. (Intrarea în țară și ieșirea din țară) Dacă aceleași date sunt disponibile de la Oficiul de Statistică din România, experții vor armoniza acele date cu datele actuale folosite de Ungaria. Se presupune că oficiile de statistică din Ungaria și România au aceleași date.

dezvoltarea sau îmbunătățirea unor drumuri transfrontaliere pentru a elimina blocajele. Se poate acorda sprijin numai proiectelor care deservesc direct transportul public transfrontalier.

Trebuie asigurată respectarea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1370/2007 al Parlamentului European și Consiliului asupra serviciilor de transport public feroviar și rutier de pasageri, carea abrogă Regulamentul Consiliului (CEE) nr. 1191/69 și 1107/70.

Dezvoltarea condițiilor cheie pentru transportul transfrontalier cu bicicleta

Investițiile în dezvoltarea unei noi extinderi a drumurilor transfrontaliere cu bicicleta pentru dezvoltarea infrastructurii complementare (de exemplu, parcare și depozitarea bicicletelor), direct legate la transportul transfrontalier cu bicicleta.

Oferirea sprijinului pentru construirea, modernizarea și upgradarea drumurilor pentru biciclete și a infrastructurii complementare, în special pentru a îmbunătăți mobilitatea forței de muncă și accesul la destinațiile turistice.

Facilitarea dezvoltării coordonate a liniilor cheie feroviare și de tramvai care leagă principalele orașe în zona eligibilă

Se poate acorda sprijin numai pentru faza de pregătire (studii de fezabilitate, proiecte tehnice) a investițiilor în principalele proiecte de infrastructură feroviară dintre cele două țări.

Tipurile de acțiuni includ, printre altele:

- Pregătirea unor investiții particulare: elaborarea de studii, analize, concepte, documentație tehnică / design, elaborarea unor recomandări cu privire la obstacolele administrative legale care îngreunează mobilitatea transfrontalieră

Pentru investițiile referitoare la astfel de studii, trebuie să existe o probabilitate mare ca acestea să fie implementate, prin identificarea surselor posibile de finanțare. Ele trebuie să fie de asemenea parte componentă a planurilor strategice privind transportul în zona eligibilă.

În ceea ce privește îmbunătățirea transportului feroviar, programul – având un buget relativ limitat – poate doar funcționa ca un catalizator pentru investiții din alte surse (programe operaționale principale din cele două țări), prin sprijinirea etapei pregătitoare (studii de fezabilitate, proiecte tehnice) în vederea dezvoltării infrastructurii feroviare între cele două țări.

- Dezvoltarea unui sistem de transport transfrontalier inteligent, a unui sistem de informare pentru pasageri, un program online, e-ticketing, apps mobile, sisteme de tarificare comune³⁴

³⁴ Trebuie asigurată respectarea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1370/2007 al Parlamentului European și Consiliului asupra serviciilor de transport public feroviar și rutier de pasageri, carea abrogă Regulamentul Consiliului (CEE) nr. 1191/69 și 1107/70

- Dezvoltarea și integrarea unor servicii de transport public transfrontalier³⁵
 - Investiții în infrastructura legată de transportul public (de exemplu, vehicule cu emisii scăzute, autobuze)
 - Soluții inovatoare pentru a îmbunătăți transportul public transfrontalier și a reduce emisiile legate de transport.
 - Construirea, modernizarea drumurilor, rutelor și benzilor pentru biciclete, prin utilizarea elementelor de infrastructură existente, unde este cazul (de exemplu, diguri, drumuri agricole etc.)
- Semnarea contractelor de finanțare pentru astfel de investiții trebuie să fie precedată de semnarea unor acorduri bilaterale.*

Tipuri de potențiali beneficiari:

Candidații eligibili trebuie să aibă sediul sau o filială regională/locală sau instituții situate în zona de program eligibilă, de exemplu, județele Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés și Csongrád în Ungaria, și județele Satu Mare, Bihor, Arad și Timiș în România.

Excepțiile sunt de asemenea posibile – în cazul entităților publice care nu au sediul social în zona eligibilă, dar au competențe legale pentru implementarea operațiunilor în zona de program.

Lista orientativă cu potențialii beneficiari include:

- Autoritățile/administrațiile locale și județene și instituțiile lor
- Organizațiile naționale responsabile pentru dezvoltarea infrastructurii de transport
- Autoritățile de management rutier și feroviar
- Companii de transport deținute de stat
- Autoritățile de Management al Apelor
- Administrațiile Parcurilor Naționale/Naturale
- Organizații neguvernamentale
- Asociații microregionale
- Agenții de dezvoltare regionale și județene
- Organizații de Management ale Euroregiunilor
- GECT

Grupuri țintă: locuitorii zonei eligibile

Posibile forme de sprijin:

- Finanțări nerambursabile, lansate prin apeluri deschise
- Finanțări nerambursabile pentru proiecte strategice, care urmează a fi selectate prin apeluri tematice restrânse

Acțiunile **nu se adresează unor teritorii specifice.**

³⁵ Idem nr.34.

2.A.6.2. Principii orientative pentru selecția operațiunilor

Prioritatea de investiții	7/c
<i>Apelul pentru propuneri de proiecte</i> (Pentru principiile orientative privind selecția operațiunilor în cadrul apelului pentru propuneri de proiecte, a se vedea Secțiunea 2.A.6.2 Pi 6/b) <i>Apeluri restrânse pentru implementarea proiectelor strategice</i> În cadrul acestei AP, pe lângă proiecte lansate prin apeluri deschise, se vor implementa și proiecte strategice. (Pentru principiile orientative privind selecția proiectelor strategice, a se vedea Secțiunea 2.A.6.2 Pi 6/c).	

2.A.6.3. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare (unde este cazul)

Prioritatea de investiții	7/c
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare	Neaplicabil

2.A.6.4. Utilizarea planificată a unor proiecte majore (unde este cazul)

Prioritatea de investiții	7/c
Neaplicabil	

2.A.6.5. Indicatori de output

Tabelul 4: Indicatorii comuni și indicatorii de output specifici programului

ID	Indicatorul (<i>denumirea indicatorului</i>)	Unitatea de măsură	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
7/c 1	Numărul serviciilor de transport public transfrontalier dezvoltate/îmbunătățite (Indicator de output specific programului)	număr	20	Monitorizarea proiectului	anual
7/c 2	Lungimea totală a pistelor de bicicletă nou construite (Indicator de output specific programului)	km	19	Monitorizarea proiectului	anual

Fckhgfvljljhbljhbl.mn

2.A.7. Cadrul de performanță al axei prioritare

Tabelul 5

Axa prioritară	Tip de indicator	ID	Indicator sau etapă principală de implementare	Unitatea de măsură, unde este cazul	Obiectiv de etapă pentru 2018	Valoare țintă (2023)	Sursa datelor	Explicația relevanței indicatorului, unde este cazul
AP 2	Etapă principală de implementare	AP 2 1	Numărul de km de drumuri nou construite pentru care a fost elaborată documentația tehnică	km	3,5		Monitorizare proiect	Această etapă principală de implementare măsoară lungimea drumurilor nou construite a căror documentație a fost elaborată până în anul considerat obiectiv de etapă. Lungimea totală a drumurilor nou construite va fi de 16 km. Se preconizează ca, până în anul care reprezintă obiectiv de etapă, documentele tehnice să fie elaborate pentru puțin peste 20% din numărul total de km – respectiv 3,5km.
AP 2	Indicator de output	AP 2 2	Lungimea totală a drumurilor nou construite	km		16	Monitorizare proiect	Pi 7/b are ca scop îmbunătățirea accesibilității transfrontaliere, care va fi realizată prin construirea de noi drumuri și upgradarea/reconstrucția celor existente, conectând nodurile secundare și terțiare la infrastructura RTT. Având în vedere că implementarea proiectului va începe doar spre sfârșitul anului 2016 sau chiar în 2017, nu va exista nici un proiect finalizat până în anul care reprezintă obiectiv de etapă, acesta fiind motivul pentru care se poate stabili doar valoarea țintă. Acest indicator de output acoperă mai mult de 60% din alocarea pentru această Pi.

AP 2	Etapă principală de implementare	AP 2 3	Numărul serviciilor de transport public, beneficiind de proiecte selectate pentru sprijin.	număr	5		Monitorizare proiect	Focusul principal al acestei intervenții vizează creșterea proporției de pasageri care utilizează forme sustenabile de transport. Principalul indicator de output este " Numărul serviciilor de transport public transfrontalier îmbunătățite". Această etapă principală de implementare măsoară numărul serviciilor de transport public care beneficiază de proiecte selectate deja pentru sprijin. Se preconizează ca proiectele selectate pentru sprijin până la data care reprezintă obiectiv de etapă să afecteze cel puțin 25% din toate serviciile care vor fi îmbunătățite până la finalul programului.
AP 2	Indicator de output	AP 2 4	Numărul serviciilor de transport public transfrontalier dezvoltate/îmbunătățite	număr		20	Monitorizare proiect	Cea de a doua Pi din cadrul AP 2 vizează creșterea proporției de pasageri care utilizează forme sustenabile de transport. Acest indicator de output măsoară numărul serviciilor de transport public transfrontalier dezvoltate/ îmbunătățite. Având în vedere că implementarea proiectului va începe doar spre sfârșitul anului 2016 sau chiar în 2017, iar valoarea acestui indicator de output este măsurată în anul următor finalizării proiectului, se poate stabili doar valoarea țintă finală, care este și valoarea țintă a acestui indicator de output. Acest indicator de output acoperă 85% din alocarea pentru această Pi.
AP 2	Indicator financiar	AP 2 5	Valoarea totală a cheltuielilor certificate	EUR	4 270 000	34 995 589	AM cu funcție de certificare	Pentru data care reprezintă obiectiv de etapă, s-a calculat că 12,2% din alocarea totală FEDR și din co-finanțarea națională vor fi certificate (valoarea calculată ca obiectiv de etapă a fost rotunjită prin adăugare). Pentru data finală, este prevăzut ca 100% din alocarea finală să fie certificate.

2.A.8. Categoriile de intervenție³⁶

Tabelul 6: Dimensiunea 1 Domeniul de intervenție		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 2 (IP 7/b)	030 Legături rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T (construcție nouă)	8 355 050
AP 2 (IP 7/b)	032 Drumuri de acces locale (construcție nouă)	5 570 033
AP 2 (IP 7/c)	043 Infrastructuri de transport urban curat și promovare (inclusiv echipamentele și materialul rulant)	9 492 700
AP 2 (IP 7/c)	044 Sisteme de transport inteligente (inclusiv introducerea gestionării cererii, sistemele de taxare rutieră, sistemele informatice de monitorizare, de control și de informare)	3 955 292
AP 2 (IP 7/c)	090 Piste pentru biciclete și drumuri pietonale	2 373 175

Tabelul 7: Dimensiunea 2 Forma de finanțare		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 2	01 Finanțare nerambursabilă	29 746 250

Tabelul 8: Dimensiunea 3 Tip de teritoriu		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 2	07 Nu se aplică	29 746 250

Tabelul 9: Dimensiunea 6 Mecanisme teritoriale de distribuție		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 2	07 Nu se aplică	29 746 250

³⁶ Idem nr.30.

2.A.9. Rezumat al utilizării planificate a Asistenței tehnice, inclusiv, după caz, acțiuni de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în gestionarea și controlul programelor și a beneficiarilor și, dacă este necesar, acțiuni pentru a îmbunătăți capacitatea administrativă a partenerilor relevanți cu scopul de a participa la implementarea programelor (acolo unde este cazul)

Axa prioritară	AP 2
Nu este relevant	

2.A.1. Axa prioritară 3: Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității forței de muncă transfrontaliere (Cooperare în domeniul ocupării forței de muncă)

Identificarea axei prioritare	AP 3
Titlul axei prioritare	Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității forței de muncă transfrontaliere (Cooperare în domeniul ocupării forței de muncă)

☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată exclusiv prin intermediul instrumentelor financiare	Neaplicabil
☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată prin intermediul instrumentelor financiare înființate la nivelul Uniunii	Neaplicabil
☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	Neaplicabil

2.A.2. Justificare pentru înființarea unei axe prioritare care acoperă mai mult de un obiectiv tematic

Neaplicabil

2.A.3. Fondul și baza de calcul

Fondul	FEDR
Baza de calcul	Total cheltuieli eligibile

2.A.4. Prioritatea de investiții

Prioritatea de investiții	8/b Susținerea creșterii eficiente a ocupării forței de muncă prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a strategiei teritoriale pentru zonele specifice, inclusiv conversia regiunilor industriale în declin, îmbunătățirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice
----------------------------------	--

2.A.5. Obiectivul specific care corespunde priorității de investiții și rezultatele preconizate

ID	8/b
Obiectivul specific	Creșterea ocupării forței de muncă în cadrul zonei eligibile
Rezultatele pe care statele membre doresc să le obțină prin sprijin de la Uniune	Creșterea ocupării forței de muncă în zona eligibilă necesită acțiuni concertate ale diferiților factori implicați. Ca rezultat al intervențiilor prevăzute, strategii integrate pentru anumite teritorii, bazate pe potențialul lor endogen (în principal în domeniile producției agricole și producției alimentare) vor fi implementate și, drept urmare, mediul de afaceri va fi îmbunătățit, cooperarea va fi consolidată pe baza avantajelor reciproce, iar infrastructura – inclusiv drumuri (unde este necesar) – va fi dezvoltată permițând creșterea vânzărilor transfrontaliere de produse locale. Ca rezultat al diverselor intervenții prevăzute, pot fi create noi locuri de muncă, mai mulți oameni pot fi implicați în piața muncii, ceea ce poate conduce la o scădere a ratei șomajului în teritoriile cu probleme în acest domeniu. Intervențiile prevăzute vor fi implementate astfel încât să consolideze egalitatea de șanse și să contribuie la nediscriminare și egalitatea între bărbați și femei.

Tabelul 3: Indicatorii de rezultat specifici programului (după obiectivul specific)

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință (baseline)	Anul de referință	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
8/b 1	Ușoară creștere a ratei de ocupare a forței de muncă în aria eligibilă, ca procent din populația activă.	%	56.31%	2012	56.51%	Instituții naționale de statistică: KSH, INS	2019, 2021, 2023

2.A.6. Acțiuni care urmează a fi sprijinite prin prioritatea de investiții

2.A.6.1. Descrierea tipului și exemple de acțiuni care vor fi sprijinite și contribuția lor așteptată la obiectivul specific, incluzând, dacă este cazul, identificarea principalelor grupuri țintă, teritoriile specifice vizate și tipurile de beneficiari

Prioritatea de investiții	8/b
<i>Concentrarea intervențiilor</i> Scopul priorității este de a consolida abordarea legată de ocuparea forței de muncă, cu accent precis pe echilibrarea cererii și ofertei pe piața forței de muncă aflată în zona de acoperire a programului și de a spori mobilitatea forței de muncă. În vederea creșterii favorabile în domeniul ocupării forței de muncă în județele eligibile, sunt necesare intervenții complexe pornind de la potențialul endogen și particularitățile teritoriale ale zonei, cu scopul de a mări numărul angajărilor cu accent pe echilibrarea cererii și ofertei pe piața forței de muncă și pentru a mări mobilitatea forței de muncă. Acțiunile care urmează să fie sprijinite pot diferi de la teritoriu la teritoriu, exemplele putând include: • Ameliorarea mediului de afaceri, consolidarea ocuării forței de muncă și cooperării bazate pe avantaje reciproce, dezvoltarea unor facilități care să permită vânzările transfrontaliere ale produselor locale • Îmbunătățirea accesibilității transfrontaliere a unor facilități de importanță majoră cu scopul de a consolida economia locală și ocuparea forței de muncă prin amenajarea și reconstrucția drumurilor. • Consolidarea cooperării între actorii locali de pe piața forței de muncă, cu scopul de a îmbunătăți corelația dintre cererea și oferta forței de muncă și situația ocupării forței de muncă a teritoriului eligibil. <i>Acțiuni orientative</i> <i>Sprijinirea intervențiilor armonizate care permit dezvoltarea favorabilă a ocupării forței de muncă</i> În locul sprijinirii proiectelor individuale, această prioritate este destinată sprijinirii intervențiilor armonizate ale parteneriatelor transfrontaliere ale municipiilor și altor părți interesate relevante, inclusiv centre de ocupare a forței de muncă, instituții de formare, parteneri sociali și ONG-uri al căror scop este îmbunătățirea în comun a condițiilor locale de creștere favorabilă a ocupării forței de muncă. În plus, acesta include, de asemenea, măsuri destinate să susțină adaptarea la necesitățile și oferta pieței forței de muncă, dezvoltarea unor programe de formare și ocupare a forței de muncă cu accent asupra segmentului defavorizat cu scopul de a promova ocuparea forței de muncă într-un mod cât mai cuprinzător.	

Tipurile de acțiuni includ, printre altele:

- Pregătirea unei strategii de dezvoltare integrate și a unor planuri de acțiune³⁷ în teritoriile specifice (identificarea potențialului endogen și a necesităților în ceea ce privește infrastructura de dezvoltare cu scopul de a intensifica ocuparea forței de muncă), pentru a unifica acțiunile planificate.

Următoarele acțiuni pot fi implementate pe baza strategiilor:

- Implementarea unor instruiți și inițiative de ocupare a forței de muncă în zonele transfrontaliere, colaborarea transfrontalieră între părțile interesate de pe piața forței de muncă (de exemplu, centre de ocupare a forței de muncă, instituții de formare, parteneri sociali și ONG-uri)
- Acțiunile specifice care să faciliteze crearea de produse/servicii locale și a infrastructurilor conexe, bazate pe potențialul local
- Creșterea ocupării forței de muncă, prin îmbunătățirea mediului de afaceri prin măsuri de dezvoltare integrată
- Îmbunătățirea accesibilității transfrontaliere în teritoriile specifice selectate prin construirea, îmbunătățirea/modernizarea drumurilor cu impact transfrontalier³⁸.

Tipuri de potențiali beneficiari:

Solicitanții eligibili trebuie să aibă sediul sau o filială regională/locală sau instituții situate în aria eligibilă a programului, adică Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés și Csongrád din Ungaria și Satu Mare, Bihor, Arad și Timiș, în România.

Excepțiile sunt de asemenea, posibile - în cazul entităților publice care nu posedă un sediu social în zona eligibilă, dar au competențe legale pentru operațiunile de implementare în zona de acoperire a programului.

Lista orientativă a potențialilor beneficiari poate include:

- Autorități locale și județene/administrații și instituțiile acestora
- Organizații de gestionare a centrelor logistice și de afaceri
- Instituții de învățământ superior
- Camere de comerț
- Organizații non-guvernamentale
- Asociații microregionale
- Agenții de dezvoltare regională și județeană
- Birouri/agenții de ocupare a forței de muncă
- Organizații naționale responsabile pentru dezvoltarea infrastructurii de transport
- Organizații de gestionare a euroregiunilor

³⁷ Elaborarea strategiei sau a planului de acțiune nu pot fi sprijinite ca proiecte de sine stătătoare.

³⁸ Proiectele de dezvoltare a drumurilor nu pot fi sprijinite ca acțiuni de sine stătătoare, ci doar ca parte a unor proiecte complexe care contribuie la obiectivul specific

- GECT
- Instituții pentru protecția mediului.

Grupuri țintă: locuitori din micro-regiuni (Ungaria) și UAT³⁹ sau grupuri de UAT (România), în imediata apropiere a frontierei de stat

Posibile forme de sprijin:

- Finanțări nerambursabile, lansate prin apeluri deschise
- Finanțări nerambursabile pentru proiecte strategice, care urmează a fi selectate prin apeluri tematice restrânse

Acțiunile **nu se adresează unor teritorii specifice.**

2.A.6.2. Principii orientative pentru selecția operațiunilor

Prioritatea de investiții	8/b
<i>Apelul pentru propuneri de proiecte</i> (Pentru principiile orientative privind selecția operațiunilor în cadrul apelului pentru propuneri de proiecte, a se vedea Secțiunea 2.A.6.2 Pi 6/b) <i>Apeluri restrânse pentru implementarea proiectelor strategice</i> În cadrul acestei AP, pe lângă proiecte lansate prin apeluri deschise, se vor implementa și proiecte strategice. (Pentru principiile orientative privind selecția proiectelor strategice, a se vedea Secțiunea 2.A.6.2 Pi 6/c).	

2.A.6.3. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare (unde este cazul)

Prioritatea de investiții	8/b
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare	Neaplicabil

2.A.6.4. Utilizarea planificată a unor proiecte majore (unde este cazul)

Prioritatea de investiții	8/b
Neaplicabil	

³⁹ (UAT - Unități administrativ teritoriale): Orașe și comune definite prin Legea 351/2001

2.A.6.5. Indicatori de output

Tabelul 4: Indicatorii comuni și indicatorii de output specifici programului

ID	Indicatorul (<i>denumirea indicatorului</i>)	Unitatea de măsură	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
8/b 1	Numărul de participanți la inițiative locale comune de ocupare a forței de muncă și instruire comună (Indicator comun de output)	Număr de persoane	15 000	Monitorizarea proiectului	anual

2.A.7. Cadrul de performanță al axei prioritare

Tabelul 5

Axa prioritară	Tip de indicator	ID	Indicator sau etapă principală de implementare	Unitatea de măsură, unde este cazul	Obiectiv de etapă pentru 2018	Valoare țintă (2023)	Sursa datelor	Explicația relevanței indicatorului, unde este cazul
AP 3	Etapă principală de implementare	AP 3 1	Numărul de proiecte aprobate, privind inițiative comune de ocupare a forței de muncă locale și instruire comună	număr	6		Monitorizare proiect	Această etapă principală de implementare măsoară numărul de proiecte aprobate până în anul considerat obiectiv de etapă. Numărul de proiecte privind inițiative comune de ocupare a forței de muncă locale și instruire comună care urmează să fie finanțate este de 20-25. Se preconizează ca, cel puțin 25% dintre proiecte – 6 – să fie aprobate până în anul care reprezintă obiectiv de etapă.
AP 3	Indicator de output	AP 3 2	Numărul de participanți la inițiative locale comune de ocupare a forței de muncă și instruire comună (Indicator comun de output)	Număr persoane		15 000	Monitorizare proiect	Acest indicator de output acoperă majoritatea outputurilor în cadrul acestei Pi. Având în vedere că implementarea proiectului va începe doar spre sfârșitul anului 2016 sau chiar în 2017, nu va exista nici un proiect finalizat până în anul care reprezintă obiectiv de etapă, acesta fiind motivul pentru care se poate stabili doar valoarea țintă finală.
AP 3	Indicator financiar	AP 3 3	Valoarea totală a cheltuielilor certificate	EUR	6 720 000	55 070 771	AM cu funcție de certificare	Pentru data care reprezintă obiectiv de etapă, s-a calculat că 12,2% din alocarea totală FEDR și din co-finanțarea națională vor fi certificate (valoarea calculată ca obiectiv de etapă a fost rotunjită prin adăugare). Pentru data finală, este prevăzut ca 100% din alocarea finală să fie certificate.

2.A.8. Categoriile de intervenție⁴⁰

Tabelul 6: Dimensiunea 1 Domeniul de intervenție		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 3 (IP 8/b)	102 Acces la locurile de muncă pentru cei aflați în căutarea unui loc de muncă și pentru persoanele inactive, inclusiv pentru șomerii pe termen lung și persoanele care au renunțat să fie prezente pe piața muncii, în special prin inițiative locale de angajare și sprijinirea mobilității forței de muncă	16 383 554
	104 Activități independente, antreprenoriat și crearea de întreprinderi, inclusiv microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii inovatoare	25 745 585
	108 Modernizarea instituțiilor pieței forței de muncă, cum ar fi serviciile publice și private de ocupare a forței de muncă, pentru a răspunde mai bine necesităților pieței forței de muncă, inclusiv prin acțiuni de îmbunătățire a mobilității profesionale transnaționale, precum și prin scheme de mobilitate și o cooperare mai bună între instituții și părțile interesate relevante	4 681 016

Tabelul 7: Dimensiunea 2 Forma de finanțare		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 3	01 Finanțare nerambursabilă	46 810 155

Tabelul 8: Dimensiunea 3 Tip de teritoriu		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 3	07 Nu se aplică	46 810 155

Tabelul 9: Dimensiunea 6 Mecanisme teritoriale de distribuție		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 3	07 Nu se aplică	46 810 155

⁴⁰ Idem nr.30.

2.A.9. Rezumat al utilizării planificate a Asistenței tehnice, inclusiv, după caz, acțiuni de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în gestionarea și controlul programelor și a beneficiarilor și, dacă este necesar, acțiuni pentru a îmbunătăți capacitatea administrativă a partenerilor relevanți cu scopul de a participa la implementarea programelor (acolo unde este cazul)

Axa prioritară	AP 3
Nu este relevant	

2.A.1. Axa prioritară 4: Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire a sănătății (Cooperare în domeniul sănătății și prevenției bolilor)

Identificarea axei prioritare	AP 4
Titlul axei prioritare	Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire a sănătății (Cooperare în domeniul sănătății și prevenției bolilor)

☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată exclusiv prin intermediul instrumentelor financiare	Neaplicabil
☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată prin intermediul instrumentelor financiare înființate la nivelul Uniunii	Neaplicabil
☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	Neaplicabil

2.A.2. Justificare pentru înființarea unei axe prioritare care acoperă mai mult de un obiectiv tematic

Neaplicabil

2.A.3. Fondul și baza de calcul

Fondul	FEDR
Baza de calcul	Total cheltuieli eligibile

2.A.4. Prioritatea de investiții

Prioritatea de investiții	9/a Investirea în infrastructura medicală și socială, care contribuie la dezvoltarea națională, regională și locală, reducând inegalitățile în ceea ce privește statusul de sănătate, promovând incluziunea socială prin accesul îmbunătățit la serviciile sociale, culturale și recreative și tranziția de la serviciile instituționale la cele comunitare
----------------------------------	---

2.A.5. Obiectivul specific care corespunde priorității de investiții și rezultatele preconizate

ID	9/a
Obiectivul specific	Servicii medicale preventive și curative în zona eligibilă îmbunătățite.
Rezultatele pe care statele membre doresc să le obțină prin sprijin de la Uniune	Ca urmare a intervențiilor coordonate și convenite de comun acord, va fi instituită specializarea serviciilor în toate spitalele din întreaga zonă. Condițiile infrastructurii serviciilor de sănătate vor fi îmbunătățite. În acest cadru și în conformitate cu strategia coordonată privind serviciile, vor fi instalate echipamente noi pentru diagnostic, screening și tratament cu scopul de a asigura prevenirea, diagnosticarea precoce și tratamentul eficient al bolilor în întreaga zonă eligibilă. Intervențiile contribuie la balansarea dezechilibrelor majore la nivelul serviciilor; în întreaga zonă eligibilă vor fi disponibile servicii la nivel adecvat, în special pentru grupurile dezavantajate. Vor exista mijloace de informare cuprinzătoare și coordonate cu scopul de a informa rezidenții despre importanța screening-ului stării de sănătate și despre măsurile de prevenție în întreaga zonă eligibilă. Vor fi instituite protocoale comune în vederea schimbului de informații cu privire la pacienți și la istoricul lor medical, cu scopul eficientizării tratamentului pacienților din zona transfrontalieră, în timp ce armonizarea furnizării serviciilor de specialitate, transferul de cunoștințe și disponibilitatea infrastructurii telemedicale, vor permite o utilizare mai eficientă a cunoștințelor de specialitate în întreaga zonă. Implementarea condițiilor cheie de finanțare transfrontalieră duce la eliminarea obstacolelor. În urma diferitelor intervenții prevăzute, este preconizată o creștere a numărului de persoane care beneficiază de servicii de sănătate transfrontaliere îmbunătățite, aceasta contribuind la un sistem de tratament echilibrat, care are, în ansamblu, un impact pozitiv atât în ceea ce

	privește eradicarea discriminării, cât și în direcția incluziunii sociale.
--	--

Tabelul 3: Indicatorii de rezultat specifici programului (după obiectivul specific)

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință (baseline)	Anul de referință	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
9/a 1	Nivelul mediu al serviciilor din instituțiile medicale din zona eligibilă, îmbunătățit	Rata nivelului de servicii oferite de instituțiile de sănătate	3,19	2015	3,40	Sondaj pentru spitale și instituții de tratament ambulatoriu	2019, 2021, 2023

2.A.6. Acțiuni care urmează a fi sprijinite prin prioritatea de investiții

2.A.6.1. Descrierea tipului și exemple de acțiuni care vor fi sprijinite și contribuția lor așteptată la obiectivul specific, incluzând, dacă este cazul, identificarea principalelor grupuri țintă, teritoriile specifice vizate și tipurile de beneficiari

Prioritatea de investiții	9/a
<i>Concentrarea intervențiilor</i> Tipurile de acțiuni care urmează să fie sprijinite includ dezvoltarea coordonată a infrastructurii de sănătate, echipamentele și serviciile, proiectarea și introducerea unor mecanisme de implementare a Directivei UE cu privire la serviciile de sănătate transfrontaliere, înființarea unor echipe comune de specialiști, dezvoltarea unor protocoale comune de sănătate, crearea unor sisteme telemedicale, activitățile comune de prevenție. În plus, intervențiile complementare pot fi, de asemenea, sprijinite, facilitând o accesibilitate mai bună și mai rapidă la servicii medicale în aria eligibilă. Intervențiile ar trebui să fie concentrate în direcția îmbunătățirii facilităților și serviciilor cu scopul de a asigura diagnosticul precoce, prevenirea și tratamentul adecvat al bolilor. <i>Acțiuni orientative</i> Serviciile de sănătate trebuie perfecționate în mod coordonat. <i>Investițiile pentru îmbunătățirea infrastructurii serviciilor de sănătate și a dotărilor cu echipamente</i> Sprijinirea investițiilor în direcția dezvoltării infrastructurii, a achiziționării și instalării de echipamente cu scopul asigurării accesului la servicii de calitate în întreaga zonă și armonizării dezvoltării serviciilor specializate.	

Schimbul de experiență (know-how) și dezvoltarea capacității comune

Asistență în vederea organizării unor sesiuni de formare comune, ateliere de lucru, conferințe, stagii și alte forme de schimb de experiență (know-how) care privesc dezvoltarea serviciilor sprijinite. Doar intervențiile complementare în domeniul investițiilor în serviciile de sănătate pot fi sprijinite.

Dezvoltarea unei platforme telemedicale centrale comune, a infrastructurii de e-sănătate (on-line)

Asigurarea sprijinului în direcția dezvoltării unei infrastructuri comune de telemedicină și e-sănătate, garantând faptul că informațiile cu privire la pacienții din zona transfrontalieră, precum și istoricul lor medical pot fi puse la dispoziție reciproc și în mod transparent, va spori astfel eficiența diagnosticării și a tratamentului. Dezvoltarea infrastructurii de e-sănătate contribuie, de asemenea, la ameliorarea posibilității de acces la serviciile specializate de sănătate a persoanelor din zonele îndepărtate.

Tipurile de acțiuni includ, printre altele:

- Investiții în domeniul infrastructurii serviciilor de sănătate și necesare prevenției
- Achiziționarea și instalarea echipamentelor necesare serviciilor de sănătate, organizarea de instruiți cu privire la utilizarea noilor echipamente de către personal;
- Acțiuni promoționale pentru realizarea screening-urilor de sănătate și a furnizării de informații pentru prevenirea și diagnosticarea bolilor cu frecvență crescută în domeniul prevenției bolilor frecvente;
- Acțiuni cu scopul de îmbunătățire a accesului grupurilor dezavantajate la infrastructura de sănătate;
- Schimb de experiență (know-how) și activități de consolidare a capacităților (cursuri de instruire, ateliere de lucru, conferințe, stagii);
- Dezvoltare armonizată a serviciilor specializate;
- Dezvoltarea infrastructurii telemedicale și de e-sănătate pentru diagnostic și tratament, cu scopul de a realiza un sistem mai bun de informare a pacientului și pentru a reduce inegalitățile existente în domeniul sănătății în ceea ce privește accesul la serviciile de sănătate;

Îmbunătățirea accesibilității transfrontaliere a serviciilor de sănătate, prin construcția, îmbunătățirea/modernizarea drumurilor cu impact transfrontalier impact⁴¹.

Tipuri de potențiali beneficiari:

Solicitanții eligibili trebuie să aibă sediul sau o filială regională/locală sau instituții situate în

⁴¹ Proiectele de dezvoltare a drumurilor nu pot fi sprijinite ca acțiuni de sine stătătoare, ci doar ca parte a unor proiecte complexe care contribuie la obiectivul specific.

aria eligibilă a programului, adică Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés și Csongrád din Ungaria și Satu Mare, Bihor, Arad și Timiș, în România.

Excepțiile sunt de asemenea, posibile - în cazul entităților publice care nu posedă un sediu social în zona eligibilă, dar au competențe legale pentru operațiunile de implementare în zona de acoperire a programului.

Lista orientativă a potențialilor beneficiari poate include:

- Autoritățile/administrațiile locale și județene și instituțiile lor;
- Instituțiile de sănătate publice - spitale și clinici, instituții sociale;
- Instituții de învățământ superior medical, institute de cercetare;
- Organizații non-guvernamentale, non-profit;
- Biserici;
- Organizații naționale responsabile cu dezvoltarea infrastructurii de transport.

Grupuri țintă: populația din zona eligibilă.

Posibile forme de sprijin:

- Finanțări nerambursabile, lansate prin apeluri deschise
- Finanțări nerambursabile pentru proiecte strategice, care urmează a fi selectate prin apeluri tematice restrânse

Acțiunile **nu se adresează unor teritorii specifice.**

2.A.6.2. Principii orientative pentru selecția operațiunilor

Prioritatea de investiții	9/a
<i>Apelul pentru propuneri de proiecte</i> (Pentru principiile orientative privind selecția operațiunilor în cadrul apelului pentru propuneri de proiecte, a se vedea Secțiunea 2.A.6.2 Pi 6/b) <i>Apeluri restrânse pentru implementarea proiectelor strategice</i> În cadrul acestei AP, pe lângă proiecte lansate prin apeluri deschise, se vor implementa și proiecte strategice. (Pentru principiile orientative privind selecția proiectelor strategice, a se vedea Secțiunea 2.A.6.2 Pi 6/c).	

2.A.6.3. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare (unde este cazul)

Prioritatea de investiții	9/a
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare	Neaplicabil

2.A.6.4. Utilizarea planificată a unor proiecte majore (unde este cazul)

Prioritatea de investiții	9/a
Neaplicabil	

2.A.6.5. Indicatori de output

Tabelul 4: Indicatorii comuni și indicatorii de output specifici programului

ID	Indicatorul (<i>denumirea indicatorului</i>)	Unitatea de măsură	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
9/a 1	Populația care beneficiază de servicii de sănătate îmbunătățite (indicator comun de output)	Număr de persoane	3 911 505	Monitorizarea proiectului	anual
9/a 2	Numărul de departamente de îngrijire a sănătății care beneficiază de echipament modernizat (indicator specific al programului)	Număr de persoane	38	Monitorizarea proiectului	anual

2.A.7. Cadrul de performanță al axei prioritare

Tabelul 5

Axa prioritară	Tip de indicator	ID	Indicator sau etapă principală de implementare	Unitatea de măsură, unde este cazul	Obiectiv de etapă pentru 2018	Valoare țintă (2023)	Sursa datelor	Explicația relevanței indicatorului, unde este cazul
AP 4	Etapă principală de implementare	AP 4 1	Numărul departamentelor de îngrijire a sănătății care beneficiază de proiecte selectate pentru sprijin	număr	10		Monitorizare proiect	Principalul obiectiv al intervenției este îmbunătățirea serviciilor de sănătate preventive și curative prin dezvoltarea unor departamente de îngrijire a sănătății. Indicatorul care măsoară output-ul tangibil al intervenției este "Numărul de departamente de îngrijire a sănătății care beneficiază de echipament modernizat". Această etapă principală de implementare măsoară numărul de departamente de îngrijire a sănătății care beneficiază de proiecte selectate pentru sprijin. Se preconizează ca de proiectele selectate pentru sprijin până la data considerată obiectiv de etapă vor beneficia cel puțin 25% dintre toate departamentele (38) care trebuie echipate până la sfârșitul programului.
AP 4	Indicator de output	AP 4 2	Numărul de departamente de îngrijire a sănătății care beneficiază de echipament modernizat	număr		38	Monitorizare proiect	Principalul focus al intervenției în cadrul acestei Pi se referă la îmbunătățirea serviciilor preventive și curative în domeniul îngrijirii sănătății. Acest indicator de output măsoară numărul de departamente de îngrijire a sănătății care beneficiază de echipament modernizat (după finalizarea proiectului). Având în vedere că implementarea proiectului va începe doar spre sfârșitul anului 2016 sau chiar în 2017, nu va exista nici un proiect finalizat până în anul care reprezintă obiectiv de etapă, acesta fiind motivul pentru care se poate stabili doar valoarea țintă finală. Acest indicator acoperă 75% din alocarea pentru această Pi.
AP 4	Indicator financiar	AP 4 3	Valoarea totală a cheltuielilor certificate	EUR	6 960 000	57 034 498	AM cu funcție de certificare	Pentru data care reprezintă obiectiv de etapă, s-a calculat că 12,2% din alocarea totală FEDR și din co-finanțarea națională vor fi certificate (valoarea calculată ca obiectiv de etapă a fost rotunjită prin adăugare). Pentru data finală, este prevăzut ca 100% din alocarea finală să fie certificate.

2.A.8. Categoriile de intervenție⁴²

Tabelul 6: Dimensiunea 1 Domeniul de intervenție		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 4 (IP 9/a)	053 Infrastructură de sănătate	41 207 425
	112 Creșterea accesului la servicii accesibile, sustenabile și de înaltă calitate, inclusiv asistență medicală și servicii sociale de interes general	7 271 898

Tabelul 7: Dimensiunea 2 Forma de finanțare		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 4	01 Finanțare nerambursabilă	48 479 323

Tabelul 8: Dimensiunea 3 Tip de teritoriu		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 4	07 Nu se aplică	48 479 323

Tabelul 9: Dimensiunea 6 Mecanisme teritoriale de distribuție		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 4	07 Nu se aplică	48 479 323

⁴² Idem nr.30.

2.A.9. Rezumat al utilizării planificate a Asistenței tehnice, inclusiv, după caz, acțiuni de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în gestionarea și controlul programelor și a beneficiarilor și, dacă este necesar, acțiuni pentru a îmbunătăți capacitatea administrativă a partenerilor relevanți cu scopul de a participa la implementarea programelor (acolo unde este cazul)

Axa prioritară	AP 4
Nu este relevant	

2.A.1. Axa prioritară 5: Îmbunătățirea prevenirii riscurilor și gestionării dezastrelor (Cooperare în domeniul prevenirii riscurilor și gestionării dezastrelor)

Identificarea axei prioritare	AP 5
Titlul axei prioritare	Îmbunătățirea prevenirii riscurilor și gestionării dezastrelor (Cooperare în domeniul prevenirii riscurilor și gestionării dezastrelor)

☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată exclusiv prin intermediul instrumentelor financiare	Neaplicabil
☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată prin intermediul instrumentelor financiare înființate la nivelul Uniunii	Neaplicabil
☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	Neaplicabil

2.A.2. Justificare pentru înființarea unei axe prioritare care acoperă mai mult de un obiectiv tematic

Neaplicabil

2.A.3. Fondul și baza de calcul

Fondul	FEDR
Baza de calcul	Total cheltuieli eligibile

2.A.4. Prioritatea de investiții

Prioritatea de investiții	5/b Promovarea investițiilor pentru abordarea riscurilor specifice, asigurarea intervenției în cazul dezastrelor și dezvoltarea unui sistem de gestionare a dezastrelor
----------------------------------	---

2.A.5. Obiectivul specific care corespunde priorității de investiții și rezultatele preconizate

ID	5/b
Obiectivul specific	Gestionare îmbunătățită a dezastrelor și riscurilor transfrontaliere
Rezultatele pe care statele membre doresc să le obțină prin sprijin de la Uniune	Prin implementarea măsurilor în acest domeniu, va avea loc o cooperare în cazul acțiunilor de răspuns în caz de urgență, aceasta fiind tratată cu forțe unite (și, prin urmare, mai mari), putând fi acordat și ajutor rapid de cealaltă parte a frontierei. Principalele obstacole în calea cooperării vor fi eliminate, fiind înlocuite de protocoale de colaborare. Timpul de reacție în cazul situațiilor de urgență va fi redus, aceasta contribuind la eliminarea factorilor cu risc ridicat; reacția rapidă este asigurată în caz de situații de urgență. În urma diferitelor intervenții prevăzute, se poate aștepta o creștere a numărului de persoane care beneficiază de sistemul comun de reacție în situații de urgență; acest lucru contribuie la soluționarea mai eficientă a situațiilor de urgență în zona de frontieră. În ansamblu, intervențiile contribuie, de asemenea, la dezvoltarea durabilă prin perfecționarea adaptării, în zona eligibilă, la efectele negative ale schimbărilor climatice.

Tabelul 3: Indicatorii de rezultat specifici programului (după obiectivul specific)

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință (baseline)	Anul de referință	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
5/a 1	Calitate îmbunătățită a gestionării comune a riscurilor	Rata de pregătire	3,02	2015	3,19	Sondaj cantitativ (Scala 5) printre organizațiile relevante, responsabile de gestionarea dezastrelor și a riscurilor în zona eligibilă	2019, 2021, 2023

2.A.6. Acțiuni care urmează a fi sprijinite prin prioritatea de investiții

2.A.6.1. Descrierea tipului și exemple de acțiuni care vor fi sprijinite și contribuția lor așteptată la obiectivul specific, incluzând, dacă este cazul, identificarea principalelor grupuri țintă, teritoriile specifice vizate și tipurile de beneficiari

Prioritatea de investiții	5/b
<i>Concentrarea intervențiilor</i> Dezvoltarea în comun a reacției de răspuns în situații de urgență și capacitatea de gestionare a dezastrelor în zona de frontieră eligibilă, cu scopul de a facilita acțiuni comune rapide în situații de urgență, reducerea timpului de reacție, în special în imediata apropiere a frontierei de stat. <i>Dezvoltarea coordonată comună a prevenirii riscurilor și a sistemului de intervenție de urgență</i> - investiții în capacitatea de răspuns în situații de urgență și în facilități și echipamente necesare prevenirii riscurilor, îmbunătățirea comunicării în cazul intervențiilor urgente, armonizarea protocoalelor și procedurilor, instruire și practici comune la nivelul organizațiilor implicate în intervențiile de urgență și de gestionare a dezastrelor în zona eligibilă. <i>Acțiuni orientative</i> În vederea facilitării unui răspuns eficient și rapid în situațiile de urgență, în scopul prevenirii și gestionării dezastrelor și riscurilor în zona eligibilă de frontieră, trebuie să existe intervenții armonizate, comunicare continuă și infrastructură adecvată și echipament. <i>Intervenții preventive pentru evitarea situațiilor de urgență</i> Intervenții care vizează reducerea riscurilor antropice și a situațiilor de urgență legate de schimbările climatice. <i>Investiții în dezvoltarea infrastructurii și echipamentului pentru intervențiilor de urgență și gestionarea riscurilor</i> Intervenții în direcția dezvoltării coordonate și modernizării facilităților de intervenții în situații de urgență și de gestionare a riscurilor, dotarea cu echipamente de ambele părți ale frontierei, care să permită acțiuni armonizate rapide și eficiente pentru a aborda diferite situații de urgență în zona de frontieră. <i>Intervenții în direcția îmbunătățirii pregătirii în comun pentru situațiile de urgență</i> Sunt prevăzute măsuri de mică amploare - ca schimbul de informații, date, schimbul de cunoștințe, exerciții comune pentru personal, eliminarea barierelor lingvistice și creșterea gradului de conștientizare a populației. <i>Tipurile de acțiuni includ, printre altele:</i>	

- Stabilirea și implementarea standardelor armonizate și a sistemelor pentru o mai bună prognoză și gestionare a riscurilor naturale și antropice în zona eligibilă a frontierei;
- Amenajarea teritoriului în regiunile cu nivel de risc natural ridicat și mediu;
- Crearea unor instrumente integrate armonizate destinate prevenirii și diminuării riscurilor, pentru oferirea unui răspuns comun pentru situații de urgență;
- Dezvoltarea la nivel regional a infrastructurii transfrontaliere în domeniul pregătirii pentru situații de urgență;
- Schimb de experiență în domeniul prevenirii și gestionării eficiente a riscurilor în zona transfrontalieră;
- Activități de sensibilizare orientate spre grupuri specifice;
- Elaborarea unor hărți detaliate și a unor baze de date care indică riscurile naturale și tehnologice;
- Achiziționarea unor vehicule speciale, a echipamentelor și materialelor pentru serviciile publice de intervenție urgentă;
- Achiziționarea de echipamente pentru măsurarea/monitorizarea parametrilor de mediu;
- Stabilirea unor norme/legi și protocoale comune cu privire la prevenirea riscurilor și gestionarea situațiilor de forță majoră.

Tipuri de potențiali beneficiari:

Solicitanții eligibili trebuie să aibă sediul sau o filială regională/locală sau instituții situate în aria eligibilă a programului, adică Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés și Csongrád din Ungaria și Satu Mare, Bihor, Arad și Timiș, în România.

Excepțiile sunt de asemenea, posibile - în cazul entităților publice care nu posedă un sediu social în zona eligibilă, dar au competențe legale pentru operațiunile de implementare în zona de acoperire a programului.

Lista orientativă a potențialilor beneficiari poate include:

- Autoritățile/administrațiile locale și județene și instituțiile lor;
- Organizațiile de gestionare a dezastrelor și de intervenție în caz de urgență;
- Serviciile de prevenire și stingere a incendiilor;
- Serviciile de ambulanță;
- Poliția;
- Organizații non-guvernamentale non-profit;
- Organizațiile de management ale euroregiunilor;
- GECT;
- Agenții de Protecție a Mediului (subordonate, în coordonarea sau sub autoritatea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, în România);
- Birouri guvernamentale la nivelul județelor, în Ungaria
- Autorități de management al apelor

Grupuri țintă: populația din zona eligibilă.

Posibile forme de sprijin:

- Finanțări nerambursabile, lansate prin apeluri deschise

Acțiunile **nu se adresează unor teritorii specifice.**

2.A.6.2. Principii orientative pentru selecția operațiunilor

Prioritatea de investiții	5/b
<i>Apelul pentru propuneri de proiecte</i> (Pentru principiile orientative privind selecția operațiunilor în cadrul apelului pentru propuneri de proiecte, a se vedea Secțiunea 2.A.6.2 Pi 6/b)	

2.A.6.3. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare (unde este cazul)

Prioritatea de investiții	5/b
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare	Neaplicabil

2.A.6.4. Utilizarea planificată a unor proiecte majore (unde este cazul)

Prioritatea de investiții	5/b
Neaplicabil	

2.A.6.5. Indicatori de output

Tabelul 4: Indicatorii comuni și indicatorii de output specifici programului

ID	Indicatorul (<i>denumirea indicatorului</i>)	Unitatea de măsură	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
5/b 1	Populația protejată prin servicii de răspuns de urgență îmbunătățite (indicator specific de program)	Număr de persoane	700 000	Monitorizarea proiectului	anual

2.A.7. Cadrul de performanță al axei prioritare

Tabelul 5

Axa prioritară	Tip de indicator	ID	Indicator sau etapă principală de implementare	Unitatea de măsură, unde este cazul	Obiectiv de etapă pentru 2018	Valoare țintă (2023)	Sursa datelor	Explicația relevanței indicatorului, unde este cazul
AP 5	Etapă principală de implementare	AP 5 1	Populația care beneficiază de proiectele selectate	Număr de persoane	70 000		Monitorizare proiect	Această etapă principală de implementare măsoară numărul de persoane care vor beneficia de proiectele selectate. Indicatorul care măsoară output-urile intervenției în cadrul acestei Pi este "Populația protejată prin servicii de răspuns de urgență îmbunătățite". Se preconizează ca de proiectele selectate pentru sprijin până la data considerată obiectiv de etapă va beneficia cel puțin 10% din populația care reprezintă valoarea țintă a indicatorului de output.
AP 5	Indicator de output	AP 5 2	Populația protejată prin servicii de răspuns de urgență îmbunătățite	Număr de persoane	-	700 000	Monitorizare proiect	Principalul focus al intervenției în cadrul acestei Pi se referă la îmbunătățirea gestionării transfrontaliere a riscurilor și dezastrelor. Acest indicator de output măsoară numărul de persoane protejate prin servicii de răspuns de urgență îmbunătățite ca rezultat al proiectelor implementate (după finalizarea proiectului). Având în vedere că implementarea proiectului va începe doar spre sfârșitul anului 2016 sau chiar în 2017, nu va exista nici un proiect finalizat până în anul care reprezintă obiectiv de etapă, acesta fiind motivul pentru care se poate stabili doar valoarea țintă finală. Acest indicator acoperă alocarea totală a Pi 5/b.
AP 5	Indicator financiar	AP 5 3	Valoarea totală a cheltuielilor certificate	EUR	1 170 000	9 548 042	AM cu funcție de certificare	Pentru data care reprezintă obiectiv de etapă, s-a calculat că 12,2% din alocarea totală FEDR și din co-finanțarea națională vor fi certificate (valoarea calculată ca obiectiv de etapă a fost rotunjită prin adăugare). Pentru data finală, este prevăzut ca 100% din alocarea finală să fie certificate.

2.A.8. Categoriile de intervenție⁴³

Tabelul 6: Dimensiunea 1 Domeniul de intervenție		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 5 (IP 5/b)	087 Măsurile de adaptare la schimbările climatice și prevenirea și gestionarea riscurilor legate de climă (precum eroziunile, incendiile, inundațiile, furtunile și seceta), inclusiv acțiunile de sporire a gradului de conștientizare, sistemele și infrastructurile de protecție civilă și de gestionare a dezastrelor	5 275 293
	088 Prevenirea riscurilor și gestionarea riscurilor naturale conexe care nu au legătură cu clima (de exemplu, cutremurele), precum și riscurile legate de activitățile umane (de exemplu, accidentele tehnologice), inclusiv acțiunile de sensibilizare, sistemele și infrastructurile de protecție civilă și de gestionare a dezastrelor	2 840 542

Tabelul 7: Dimensiunea 2 Forma de finanțare		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 5	01 Finanțare nerambursabilă	8 115 835

Tabelul 8: Dimensiunea 3 Tip de teritoriu		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 5	07 Nu se aplică	8 115 835

Tabel 9: Dimensiunea 6 Mecanisme teritoriale de distribuție		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 5	07 Nu se aplică	8 115 835

⁴³ Idem nr.30.

2.A.9. Rezumat al utilizării planificate a Asistenței tehnice, inclusiv, după caz, acțiuni de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în gestionarea și controlul programelor și a beneficiarilor și, dacă este necesar, acțiuni pentru a îmbunătăți capacitatea administrativă a partenerilor relevanți cu scopul de a participa la implementarea programelor (acolo unde este cazul)

Axa prioritară	AP 5
Nu este relevant	

2.A.1. Axa prioritară 6: Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni (Cooperarea instituțiilor și comunităților)

Identificarea axei prioritare	AP 6
Titlul axei prioritare	Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni (Cooperarea instituțiilor și comunităților)

☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată exclusiv prin intermediul instrumentelor financiare	Neaplicabil
☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată prin intermediul instrumentelor financiare înființate la nivelul Uniunii	Neaplicabil
☐ Întreaga axă prioritară va fi implementată prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	Neaplicabil

2.A.2. Justificare pentru înființarea unei axe prioritare care acoperă mai mult de un obiectiv tematic

Neaplicabil

2.A.3. Fondul și baza de calcul

Fondul	FEDR
Baza de calcul	Total cheltuieli eligibile

2.A.4. Prioritatea de investiții

Prioritatea de investiții	11/b Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă prin promovarea cooperării juridice și administrative și a cooperării între cetățeni și instituții
----------------------------------	---

2.A.5. Obiectivul specific care corespunde priorității de investiții și rezultatele preconizate

ID	11/b
Obiectivul specific	Intensificarea cooperării transfrontaliere durabile a instituțiilor și comunităților
Rezultatele pe care statele membre doresc să le obțină prin sprijin de la Uniune	O bună relație de cooperare reprezintă o condiție prealabilă de bază în ceea ce privește cooperarea transfrontalieră, la fel ca și condițiile administrative adecvate și un mediu instituțional corespunzător, de preferință care să faciliteze - și să nu împiedice în niciun fel - activitățile de cooperare. Intervențiile prevăzute vor contribui la o cooperare transfrontalieră mai activă a diferitelor instituții, colaborând la încheierea unor protocoale armonizate, reglementări, schimb de informații și bune practici. Se așteaptă ca rezultatul aceste schimbări să fie o furnizare de servicii mai eficientă, o reducere a dificultăților administrative, o cooperare transfrontalieră mai ușoară și mai simplă între comunități, integrând astfel, treptat, cooperarea în viața de zi cu zi. O cooperare mai frecventă și intensă, pe termen lung, consolidează încrederea în zona eligibilă. Inițiativele de cooperare pot contribui, de asemenea, la egalitatea șanselor și, totodată, la eradicarea discriminării în rândul populației din aria eligibilă.

Tabelul 3: Indicatorii de rezultat specifici programului (după obiectivul specific)

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință (baseline)	Anul de referință	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
11/b 1	Calitate îmbunătățită a gestionării comune a	Rata de intensificare a cooperării transfrontaliere	3,46	2015	3,57	Sondaj printre instituțiile publice care operează în zona eligibilă	2019, 2021, 2023

	riscurilor						
--	------------	--	--	--	--	--	--

2.A.6. Acțiuni care urmează a fi sprijinite prin prioritatea de investiții

2.A.6.1. Descrierea tipului și exemple de acțiuni care vor fi sprijinite și contribuția lor așteptată la obiectivul specific, incluzând, dacă este cazul, identificarea principalelor grupuri țintă, teritoriile specifice vizate și tipurile de beneficiari

Prioritatea de investiții	11/b
a) Cooperarea pentru instituții <i>Concentrarea intervențiilor</i> În conformitate cu OT corespunzător, aceasta intervenție are ca scop consolidarea capacității instituționale comune de a oferi servicii mai bune. Aceasta presupune acordarea asistenței pentru proiectele comune ale instituțiilor, care au ca scop dezvoltarea unor soluții, metodologii sau protocoale comune, organizarea unor cursuri de formare comune, ajutor în vederea armonizării legislațiilor relevante, asistență în direcția dezvoltării instituționale, schimb de experiență (know-how), informații, dezvoltarea abilităților lingvistice pentru o mai bună comunicare, servicii de dezvoltare, etc. <i>Acțiuni orientative</i> <i>Intervenții complexe cu scopul de a permite o mai bună furnizare a serviciilor</i> Per ansamblu, sunt necesare măsuri de mică amploare efectuate în comun pentru a identifica nevoile, blocajele care împiedică o mai bună și mai eficientă furnizare de servicii și pentru a implementa acțiuni (schimb de informații, de transfer de cunoștințe etc.), cu scopul de a remedia problemele identificate. <i>Tipurile de acțiuni includ, printre altele:</i> • Analizarea cadrului de reglementate în diferite domenii și propunerea unor soluții și acțiuni pentru a armoniza reglementările relevante • Inițiativele care vizează reducerea sarcinilor administrative privitoare la activitățile transfrontaliere ale persoanelor, întreprinderilor și altor organizații • Evaluarea nevoilor, identificarea condițiilor juridice, sociale și economice, precum și a obstacolelor existente în calea furnizării în comun a serviciilor • Elaborarea și introducerea unor modele de cooperare instituțională • Dezvoltarea capacității administrației publice regionale și locale în vederea facilitării participării mai active la cooperarea transfrontalieră • Consolidarea capacității instituționale și promovarea legislației UE prin cursuri de instruire, acțiuni de diseminare	

- Activități cu accent pe îmbunătățirea serviciilor transfrontaliere, dezvoltarea unor lucrări de mică amploare și echipament

Se propune ca, în loc de inițiative de cooperare de tip "one-off", să fie susținute proiecte care promovează cooperarea de lungă durată.

Tipuri de potențiali beneficiari:

Solicitanții eligibili trebuie să aibă sediul sau o filială regională/locală sau instituții situate în aria eligibilă a programului, adică Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés și Csongrád din Ungaria și Satu Mare, Bihor, Arad și Timiș, în România.

Excepțiile sunt de asemenea, posibile - în cazul entităților publice care nu posedă un sediu social în zona eligibilă, dar au competențe legale pentru operațiunile de implementare în zona de acoperire a programului.

Lista orientativă a potențialilor beneficiari poate include:

- Autoritățile/administrațiile locale și județene și instituțiile lor
- Ministere naționale și instituțiile lor specializate, birouri regionale
- Organizațiile de management ale euroregiunilor
- GECT
- Agențiile regionale și județene de dezvoltare
- Camere de comerț
- Unități de învățământ și instituții de învățământ superior
- Birouri guvernamentale de la nivel județean

Grupuri țintă:

- Instituții și autorități publice
- Studenți ai instituțiilor de învățământ superior, elevi din unități de învățământ
- Populația din zona eligibilă.

Posibile forme de sprijin:

- Finanțări nerambursabile, lansate prin apeluri deschise

Acțiunile **nu se adresează unor teritorii specifice.**

b) Cooperarea pentru cetățeni

Concentrarea intervențiilor

Focusul intervenției vizează sprijinirea inițiativelor de cooperare care aduc instituțiile mai aproape de comunități și cetățeni, construirea cooperării și consolidarea relațiilor.

Acțiuni orientative

Se va oferi sprijin inițiativelor și evenimentelor care promovează și conservă diversitatea culturală și tradițiile comune, cu implicarea societății civile. Exemplele pot include sprijinul acordat inițiativelor de cooperare la scară mică ale comunităților, organizațiilor civile și

instituțiilor în domeniul cultural, sportiv, al tineretului și activităților recreative (de exemplu, organizarea "zilelor satului", evenimente sportive comune, conservarea tradițiilor culturale comune), fiind esențial din punct de vedere cultural și social. Pentru îmbunătățirea sustenabilității, se propune sprijinirea programelor multianuale în locul proiectelor de tip "one-off".

Tipurile de acțiuni includ, printre altele:

Inițiative comune la scară mică în domeniul sportiv, cultural sau al activităților recreative – *evenimente culturale, spectacole, festivaluri, competiții sportive, cooperare extracuriculară a elevilor* – programe de schimburi, instruire promovând diversitatea culturală și tradițiile comune, cu scopul cooperării și creării unor rețele sustenabile.

Tipuri de potențiali beneficiari:

Solicitanții eligibili trebuie să aibă sediul sau o filială regională/locală sau instituții situate în aria eligibilă a programului, adică Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés și Csongrád din Ungaria și Satu Mare, Bihor, Arad și Timiș, în România.

Excepțiile sunt de asemenea, posibile - în cazul entităților publice care nu posedă un sediu social în zona eligibilă, dar au competențe legale pentru operațiunile de implementare în zona de acoperire a programului.

Lista orientativă a potențialilor beneficiari poate include:

- Autoritățile/administrațiile locale și județene și instituțiile lor
- Organizații non-profit, non-guvernamentale;
- Organizațiile de management ale euroregiunilor
- GECT
- Asociații microregionale
- Biserici
- Unități de învățământ și instituții de învățământ superior
- Birouri guvernamentale de la nivel județean

Grupuri țintă:

- Populația din zona eligibilă.

Posibile forme de sprijin:

- Finanțări nerambursabile, lansate prin apeluri deschise.

2.A.6.2. Principii orientative pentru selecția operațiunilor

Prioritatea de investiții	11/b
<i>Apelul pentru propuneri de proiecte</i> (Pentru principiile orientative privind selecția operațiunilor în cadrul apelului pentru propuneri de proiecte, a se vedea Secțiunea 2.A.6.2 Pi 6/b)	

2.A.6.3. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare (unde este cazul)

Prioritatea de investiții	11/b
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare	Neaplicabil

2.A.6.4. Utilizarea planificată a unor proiecte majore (unde este cazul)

Prioritatea de investiții	11/b
Neaplicabil	

2.A.6.5. Indicatori de output

Tabelul 4: Indicatorii comuni și indicatorii de output specifici programului

ID	Indicatorul (<i>denumirea indicatorului</i>)	Unitatea de măsură	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
11/b 1	Numărul instituțiilor direct implicate în inițiativele de cooperare transfrontalieră (indicator de output specific programului)	Instituții	36	Monitorizarea proiectului	anual
11/b 2	Numărul de persoane participante la inițiativele de cooperare transfrontalieră (programme specific output indicator)	Număr de persoane	2000	Monitorizarea proiectului	anual

2.A.7. Cadrul de performanță al axei prioritare

Tabelul 5

Axa prioritară	Tip de indicator	ID	Indicator sau etapă principală de implementare	Unitatea de măsură, unde este cazul	Obiectiv de etapă pentru 2018	Valoare țintă (2023)	Sursa datelor	Explicația relevanței indicatorului, unde este cazul
AP 6	Indicator de output	AP 6 1	Numărul instituțiilor direct implicate în inițiativele de cooperare transfrontalieră	Instituții	4	36	Monitorizare proiect	S-a presupus că până la data care reprezintă obiectiv de etapă, cel puțin 10% dintre proiectele prevăzute vor fi finalizate, respectiv cel puțin 4 instituții vor fi fost deja direct implicate în cooperare.
AP 6	Indicator financiar	AP 6 2	Valoarea totală a cheltuielilor certificate	EUR	490 000	4 013 379	AM cu funcție de certificare	Pentru data care reprezintă obiectiv de etapă, s-a calculat că 12,2% din alocarea totală FEDR și din co-finanțarea națională vor fi certificate (valoarea calculată ca obiectiv de etapă a fost rotunjită prin adăugare). Pentru data finală, este prevăzut ca 100% din alocarea finală să fie certificate.

2.A.8. Categoriile de intervenție⁴⁴

Tabelul 6: Dimensiunea 1 Domeniul de intervenție		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 6 (IP 11/b)	119 Investiții în capacitatea instituțională și în eficiența administrațiilor publice și a serviciilor publice la nivel național, regional și local, în perspectiva realizării de reforme, a unei mai bune legiferări și a bunei guvernante	3 411 372

Tabelul 7: Dimensiunea 2 Forma de finanțare		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 6	01 Finanțare nerambursabilă	3 411 372

Tabelul 8: Dimensiunea 3 Tip de teritoriu		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 6	07 Nu se aplică	3 411 372

Tabelul 9: Dimensiunea 6 Mecanisme teritoriale de distribuție		
Axa prioritară	Cod	Sumă (EUR)
AP 5	07 Nu se aplică	3 411 372

⁴⁴ Idem nr.30.

2.A.9. Rezumat al utilizării planificate a Asistenței tehnice, inclusiv, după caz, acțiuni de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în gestionarea și controlul programelor și a beneficiarilor și, dacă este necesar, acțiuni pentru a îmbunătăți capacitatea administrativă a partenerilor relevanți cu scopul de a participa la implementarea programelor (acolo unde este cazul)

Axa prioritară	AP 6
Nu este relevant	

2.B Descrierea axei prioritare pentru asistență tehnică

2.B.1. Axa prioritară

Identificarea axei prioritare	AT
Titlul axei prioritare	Asistență tehnică

2.B.2. Fondul și baza de calcul pentru sprijinul din partea Uniunii

Fond	FEDR
Baza de calcul	Total cheltuieli eligibile

2.B.3. Obiective specifice și rezultatele preconizate

ID	AT
Obiectivul specific	Implementarea efectivă și eficientă a programului și proiectelor
Rezultatele pe care statele membre doresc să le obțină prin sprijin de la Uniune ⁴⁵	Neaplicabil (Solicitat în situația în care sprijinul Uniunii pentru asistență tehnică depășește 15 milioane euro)

2.B.4. Indicatori de rezultat⁴⁶

Neaplicabil (solicitat când este justificat cu obiectivitate de conținutul dat al acțiunilor și în situația în care sprijinul Uniunii pentru asistență tehnică a PC depășește 15 milioane euro.)

Tabelul 3: Indicatorii de rezultat specifici programului (după obiectivul specific)

ID	Indicator	Unitatea de măsurare	Valoarea de referință (baseline)	Anul de referință	Valoarea țintă (2023) ⁴⁷	Sursa datelor	Frecvența raportării

⁴⁵ Solicitat în situația în care sprijinul Uniunii pentru asistență tehnică depășește 15 milioane euro.

⁴⁶ Solicitat când este justificat cu obiectivitate de conținutul dat al acțiunilor și în situația în care sprijinul Uniunii pentru asistență tehnică a PC depășește 15 milioane euro.

⁴⁷ Idem nr. 24.

2.B.5. Acțiuni care urmează a fi sprijinite și contribuția lor preconizată la obiectivele specifice

2.B.5.1. Descrierea acțiunilor care vor fi sprijinite și contribuția lor preconizată la obiectivele specifice

Axa prioritară	Asistență Tehnică
Conform articolului 17 al Regulamentului (UE) nr. 1299/2013, limita pentru asistența tehnică este în cuantum de maxim 6% din suma totală FEDR alocată programului. Scopul AT îl reprezintă sprijinirea implementării programului, implicarea partenerilor relevanți, precum și creșterea capacității instituțiilor și a beneficiarilor din zona Programului pentru acțiunile transfrontaliere. AP 7 AT urmărește, în special, să îndeplinească două obiective specifice, și anume a) să asigure managementul de bază pentru implementarea Programului (pregătire, contractare, implementare, monitorizare, evaluare și control) și b) să pună în aplicare activitățile complementare pentru a sprijini generarea și implementarea de înaltă calitate, a unor proiecte orientate spre rezultate și parteneriate transfrontaliere într-un mod care AT să contribuie la managementul și implementarea eficientă și fără probleme a Programului. AT va sprijini acțiunile care consolidează capacitatea solicitanților și beneficiarilor de a aplica și folosi fondurile programului și care îmbunătățesc procedurile administrative, asigurând totodată o verificare corespunzătoare a output-urilor și rezultatelor proiectului din punct de vedere cantitativ și calitativ. În plus, fondurile de AT vor fi utilizate pentru pregătirea proceselor programului și a formatelor de documente, necesare pentru administrarea programului, monitorizare, evaluare, comunicare, auditare și îmbunătățirea capacității administrative și a procedurilor comune de lucru ale organismelor programului și ale părților interesate. În consecință, fondurile de AT vor acoperi costurile Autorității de Management (AM)⁴⁸ având și funcții de certificare, Secretariatul Comun (SC), Punctele de Informare (PI) și Autoritatea de Audit (AA). Toate costurile de operare legate de personal (birou și administrare, costurile de călătorie etc.) vor fi acoperite din fondurile AT. De asemenea, vor fi acoperite din bugetul AT și sarcinile legate de activități la nivel național (Autoritatea Națională-AN, controlul de prim nivel-CPN). Acțiunile orientative sprijinite de această AP sunt enumerate mai jos și se referă la principiile și atribuțiile descrise în secțiunea 5:	

⁴⁸ Autoritatea de management cu funcții de certificare, denumită în continuare AM

- Gestionarea programului de către AM cu suportul SC și sprijin pentru CM în vederea implementării și gestionării zilnice a programului, precum și implementarea unor măsuri antifraudă eficiente și proporționale, dacă este cazul.
- Elaborarea și implementarea apelurilor de propuneri, inclusiv elaborarea ghidurilor.
- Elaborarea documentelor de informare pentru îndrumarea solicitanților și beneficiarilor în pregătirea cererilor și în procesul de implementare, evaluare, control și comunicare privind operațiunile aprobate.
- Implementarea procedurilor adecvate pentru evaluarea calității, monitorizarea și controlul operațiunilor implementate în cadrul PC, făcând, de asemenea, apel la experți externi, dacă este necesar, și contribuind la reducerea sarcinii administrative pentru beneficiari.
- Evaluarea implementării programului prin colectarea de date cu privire la progresul programului în ceea ce privește realizarea obiectivelor sale, precum și datele financiare și cele referitoare la indicatori și obiective de etapă, precum și raportarea la CM și CE. În acest scop, poate fi elaborat un plan de evaluare.
- Organizarea și implementarea activităților de audit atât cu privire la gestionarea programului și sistemul de control cât și cu privire la operațiuni.
- Stabilirea cooperării, a unor rețele de coordonare și stabilirea de contacte între AM, SC și reprezentanții altor programe relevante co-finanțat de UE (Strategia UE pentru regiunea Dunării [SUERD], programe CTE, programe naționale etc.).
- Implementarea activităților de informare de mare anvergură cu privire la program și proiecte prin elaborarea și implementarea unei strategii de comunicare pentru program.
- Suport pentru titularii de proiecte (potențiali) în elaborarea și implementarea proiectelor relevante. Diverse seminarii, instruirii și evenimente de informare vor fi organizate la nivel național și transfrontalier (detaliile vor fi stabilite în planul de comunicare).
- Elaborarea de studii, rapoarte și sondaje privind aspecte strategice despre program care pot contribui la sustenabilitatea și la preluarea rezultatelor și realizărilor la nivel de politici, strategii, investiții sau care sunt de interes public, apelând la experți atunci când este necesar.
- Dezvoltarea și întreținerea unei baze de date structurate și integrate/unui sistem de gestionare a datelor programului, care să fie accesibile tuturor organismelor de implementare relevante ale programului. Baza de date va permite gestionarea datelor la diferite nivele de implementare, ea va funcționa ca un instrument statistic integrat și ca o metodă de administrare

zilnică la nivel de proiect și program. Vor fi dezvoltate instrumente inovatoare, cum ar fi depunerea electronică a cererilor.

- Costurile legate de sarcinile care urmează să fie efectuate de Autoritatea Națională.
- Costurile legate de sarcinile care urmează să fie efectuate de către controlori.

Acțiunile de AT vor fi implementate de către toate autoritățile implicate în gestionarea Programului, enumerate în secțiunea 5.

Beneficiarii axei de AT:

- Autoritatea de Management (AM)
- Autoritatea Națională din Ungaria (ANHU)
- Autoritatea de Audit (AA)
- Controlul de prim nivel din România și Ungaria (CPN)
- Secretariatul Comun (SC)
- Punctele de Informare (PI)

2.B.5.2 Indicatorii de output preconizați să contribuie la rezultate (în funcție de axa prioritară)

Tabelul 11: Indicatorii de output

ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoare-țintă (2023) (opțional)	Sursa datelor
AT1	Numărul de evenimente de informare și promovare a programului	Număr		Invitațiile adresate părților interesate / potențialilor solicitanți, Lista participanților
AT 2	Numărul de apeluri de proiecte lansate	Număr		Sistemul de monitorizare, decizia CM, pachetul de aplicații publicat
AT 3	Numărul de reuniuni ale CM	Număr		Minutele reuniunilor CM
AT 4	Numărul de proiecte implementate și finalizate	Număr		Sistemul de monitorizare

2.B.6. Categoriile de intervenție

Categoriile corespunzătoare de intervenție bazate pe o nomenclatură adoptată de Comisie, precum și o defalcare orientativă a sprijinului Uniunii.

Tabelul 12-14: Categoriile de intervenție

Tabelul 12: Dimensiunea 1 Domeniul de intervenție		
Axa prioritară	Cod	Suma (EUR)
Asistență tehnică	121 Pregătire, implementare, monitorizare și inspecție	8 348 320
Asistență tehnică	122 Evaluare și studii	1 000 000
Asistență tehnică	123 Informare și comunicare	2 000 000

Tabelul 13: Dimensiunea 2 Forma de finanțare		
Axa prioritară	Axa prioritară	Axa prioritară
Asistență tehnică	01	11 348 320

Tabelul 14: Dimensiunea 3 Tipul de teritoriu		
Axa prioritară	Axa prioritară	Axa prioritară
Asistență tehnică	07	11 348 320

3 SECȚIUNEA 3: PLANUL DE FINANȚARE

3.1 Credit financiar din FEDR [*Fondul European de Dezvoltare Regională*] (în EURO)

Tabelul 15

Fond	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total
FEDR	23,079,572	19,561,825	35,543,720	36,254,593	36,979,685	37,719,277	189,138,672
Total	23,079,572	19,561,825	35,543,720	36,254,593	36,979,685	37,719,277	189,138,672

3.2.A Total fonduri din FEDR și cofinanțare națională (în EURO)

Tabelul 16: Plan de finanțare

Axe prioritare	Fond	Baza de calcul a sprijinului acordat de Uniune (Costul total eligibil sau costuri eligibile public)	Sprijin din partea Uniunii (a)	Contribuția națională (b) = (c) + (d)	Defalcarea orientativă a contribuției naționale		Finanțarea totală (e) = (a) + (b)	Rata de cofinanțare (f) = (a)/(e) (2)	Pentru informații	
					Finanțarea publică națională (c)	Finanțarea națională privată (d) (1)			Contribuții din țări terțe	Contribuții BEI [<i>Banca Europeană de Investiții</i>]
Axa prioritară 1	FEDR (include eventual sume transferate de la IAP [Instrument Asistență pre-accesare] la IEV – Instrumentul European de Vecinătate)	Cost total eligibil	41 227 417	7 275 427	5 820 344	1 455 083	48 502 844	85%	0	0
	IAP		0	0	0	0	0	0		
	ENI		0	0	0	0	0	0		
Axa prioritară 2	FEDR (include eventual sume transferate de la IAP la IEV)	Cost total eligibil	29 746 250	5 249 339	4 986 871	262 468	34 995 589	85%	0	0
	IAP		0	0	0	0	0	0		
	IEV		0	0	0	0	0	0		
Axa prioritară 3	FEDR (include eventual sume transferate de la IAP la IEV)	Cost total eligibil	46 810 155	8 260 616	4 130 308	4 130 308	55 070 771	85%	0	0
	IAP		0	0	0	0	0	0		
	ENI		0	0	0	0	0	0		
Axa prioritară 4	FEDR (include eventual sume transferate de la IAP la IEV)	Cost total eligibil	48 479 323	8 555 175	7 699 657	855 518	57 034 498	85%	0	0
	IAP		0	0	0	0	0	0		
	IEV		0	0	0	0	0	0		

Axa prioritară 5	FEDR (include eventual sume transferate de la IAP la IEV)	Cost total eligibil	8 115 835	1 432 207	1 288 986	143 221	9 548 042	85%	0	0
	IAP		0	0	0	0	0	0		
	IEV		0	0	0	0	0	0		
Axa prioritară 6	FEDR (include eventual sume transferate de la IAP la IEV)	Cost total eligibil	3 411 372	602 007	301 003	301 004	4 013 379	85%	0	0
	IAP		0	0	0	0	0	0		
	IEV		0	0	0	0	0	0		
Axa prioritară AT	FEDR (include eventual sume transferate de la IAP la IEV)	Cost total eligibil	11 348 320	11 348 320	11 348 320	0	22 696 640	50%	0	0
	IAP		0	0	0	0	0	0		
	IEV		0	0	0	0	0	0		
Total	FEDR		189 138 672	42 723 091	35 575 489	7 147 602	231 861 763	81,57%	0	0
	IAP		0	0	0	0	0	0		
	IEV		0	0	0	0	0	0		
Total	Total Fonduri		189 138 672	42 723 091	35 575 489	7 147 602	231 861 763	81,57%	0	0

(1) A se completa numai în cazul în care axele prioritare sunt exprimate în costuri totale.

(2) Acest procent poate fi rotunjit spre cel mai apropiat număr întreg în tabel. Procentul exact utilizat pentru rambursarea plăților este raportul (f).

3.2.B. Defalcarea în funcție de axa prioritară și de obiectivul tematic

Tabelul nr. 17

<i>Axa prioritară</i>	Obiectiv tematic	Sprijin din partea Uniunii	Contribuția națională	Finanțarea totală
<i>Axa prioritară 1</i>	Obiectiv tematic 6	41 227 417	7 275 427	48 502 844
<i>Axa prioritară 2</i>	Obiectiv tematic 7	29 746 250	5 249 339	34 995 589
<i>Axa prioritară 3</i>	Obiectiv tematic 8	46 810 155	8 260 616	55 070 771
<i>Axa prioritară 4</i>	Obiectiv tematic 9	48 479 323	8 555 175	57 034 498
<i>Axa prioritară 5</i>	Obiectiv tematic 5	8 115 835	1 432 207	9 548 042
<i>Axa prioritară 6</i>	Obiectiv tematic 11	3 411 372	602 007	4 013 379
<i>Axa prioritară AT</i> [Asistență Tehnică]	NR	11 348 320	11 348 320	22 696 640
TOTAL		189 138 672	42 723 091	231 861 763

Tabelul 18: Sumă orientativă a sprijin financiar de utilizat pentru obiectivele privind schimbările climatice

Axe prioritare	Suma orientativă de sprijin de utilizat pentru obiectivele privind schimbările climatice (€)	Ponderea din alocarea totală a programului (%)
Axa prioritară 1	9 176 386	4.85
Axa prioritară 2	7 752 372	4.10
Axa prioritară 5	5 275 293	2,79
Total	22 504 051	11.74

4 SECȚIUNEA 4: O ABORDARE INTEGRATĂ A DEZVOLTĂRII TERITORIALE

Abordarea integrată a dezvoltării teritoriale este prezentă în program - prin două priorități:

- AP 1: Protecție comună și utilizare eficientă a valorilor și resurselor comune – Pi [Prioritate investiție] 6c (Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural). OS este utilizarea sustenabilă a patrimoniului istoric, cultural și natural în zona eligibilă. În locul proiectelor individuale de tip *one-off*, se preconizează reabilitarea unui număr de obiective ale patrimoniul cultural și natural într-o zonă transfrontalieră specifică, precum și construirea de trasee tematice în jurul siturilor de patrimoniu reabilitate (inclusiv facilități deja existente).
- AP 3: Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității transfrontaliere a forței de muncă - Pi 8b (Sprijinirea creșterii ocupării forței de muncă prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru domenii specifice, inclusiv conversia regiunilor industriale în declin). OS este acela de a crește ocuparea forței de muncă în anumite teritorii în zona eligibilă, prin dezvoltarea și punerea în aplicare a intervențiilor armonizate pentru anumite teritorii eligibile, pornind de la potențialul endogen și specificul teritoriilor suprafețelor indicate.

4.1 Dezvoltarea locală sub responsabilitatea comunității

Neaplicabil

4.2 Acțiuni integrate de dezvoltare urbană sustenabilă

Neaplicabil

Tabelul 19: Acțiuni integrate de dezvoltare urbană sustenabilă – sume indicative din finanțări FEDR

Fond	Sume indicative din sprijin FEDR (EUR)
FEDR	Neaplicabil

4.3 Investiții teritoriale integrate (ITI)

Neaplicabil

Tabelul 20: Alocarea financiară orientativă pentru ITI, altele decât cele menționate la punctul 4.2 (suma cumulată)

Axa prioritară	Alocarea financiară orientativă (Sprijin din partea Uniunii) (EURO)
TOTAL	Neaplicabil

4.4 Contribuția intervențiilor planificate la strategiile macro-regionale și la cele privind bazinele maritime, sub rezerva nevoilor ariei programului așa cum a fost identificată de către statele membre relevante și luând în considerare, acolo unde este aplicabil, proiectele de importanță strategică identificate în strategiile respective

SUERD este o strategie macro-regională adoptată de CE în data de 08 decembrie 2010 și aprobată de Consiliul European în 24 iunie 2011. Strategia a fost elaborată de către Comisie, împreună cu țările din Regiunea Dunării și părțile interesate, în scopul de a face față provocărilor comune.

Strategia are ca scop crearea de sinergii și coordonarea între politicile și inițiativele existente care au loc în regiunea Dunării. Regiunea se confruntă cu mai multe provocări: amenințări de mediu (poluarea apei, inundații și schimbări climatice), potențial de transport maritim neexploatat și lipsa legăturilor de transport rutier și feroviar, conexiuni de energie insuficiente, dezvoltare socio-economică inegală, educație, sisteme de cercetare și inovare necoordonate și deficiențe la nivel de siguranță și securitate. În scopul de a face față provocărilor menționate mai sus este necesară o coordonare și cooperare puternică în sensul că strategia nu are un mecanism de finanțare propriu, dar încearcă să încurajeze oportunitățile de finanțare.

În scopul de a garanta finanțarea Strategiei, Programul de Cooperare Transnațională Dunărea 2014-2020 a fost instituit ca succesor Programul de Cooperare Transnațională Sud-Est Europeană 2007-2013 încă din 18 decembrie 2012, când CE a propus să se creeze un nou PC transnațional pentru perioada 2014-2020. Aria Programului Dunărea include Austria, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Republica Cehă, Germania (Baden-Württemberg și Bavaria, nu întregul teritoriu), Ungaria, Republica Moldova, Muntenegru, România, Serbia, Slovacia, Slovenia, Ucraina (nu întregul teritoriu). Geografia noului Program Dunărea se potrivește exact cu teritoriul SUERD, adoptat în 24 iunie 2011. Strategia macro-regională și Programul transnațional sunt două instrumente diferite, dezvoltate pentru scopuri similare, dar care acționează la diferite niveluri și principii. Teritoriul lor de adaptare și scopurile oferă oportunități excelente de cooperare între cele două elemente: pe lângă contribuția la obiectivele tematice ale Strategiei de realizare a proiectelor de cooperare relevante, programul ar putea sprijini, de asemenea, cooperarea instituțională între părțile interesate și instituțiile Strategiei Dunării.

Teritoriul Programului Interreg V-A România - Ungaria este parte a zonei acoperite de SUERD. Luând în considerare zona de relevanță și obiectivele tematice de selectat pentru Programul 2014-2020, se poate afirma că provocările menționate mai sus ar

putea fi identificate, de asemenea, drept cele legate de zona de frontieră eligibilă din România și Ungaria, creându-se astfel o puternică coerență.

Programul Interreg V-A România - Ungaria 2014-2020 a luat în considerare comentariile CE și este conform cu recomandările documentelor de poziție emise de CE și cu acordurile de parteneriat.

La implementarea activităților în cadrul AP ale programului elaborat în conformitate cu OT și Pi-urile selectate, strategia SUERD va fi considerată potrivită. A fost determinată o conexiune puternică între prioritățile Programului Interreg V-A România – Ungaria și prioritățile SUERD. Programul urmărește să sprijine punerea în aplicare a SUERD într-un mod care să contribuie la cei 4 piloni și la majoritatea domeniilor sale prioritare. Se poate prevedea că programul, precum și proiectele care urmează să fie selectate pentru finanțare și implementate, sunt legate de următoarele AP:

AP 1 și 6 ale Programului Interreg V-A România – Ungaria contribuie la Pilonul 1. "Conectarea Regiunilor" din SUERD, după cum urmează:

- Domeniul prioritar 3 al SUERD "Promovarea culturii și turismului, contactelor între oameni"

AP 1 și 5 ale Programului Interreg V-A România – Ungaria contribuie la Pilonul 2. "Protecția mediului înconjurător" din SUERD, după cum urmează:

- Domeniul prioritar 4 din SUERD "Restabilirea și menținerea calității apelor"
- Domeniul prioritar 5 din SUERD "Gestionarea riscurilor de mediu"

AP 2 a Programului Interreg V-A România – Ungaria contribuie la Pilonul 1. "Conectarea Regiunilor" din SUERD, după cum urmează:

- Domeniul prioritar 1B al SUERD "Îmbunătățirea mobilității și intermodalității - feroviare, rutiere și aeriene"

AP 3 și 6 ale Programului Interreg V-A România – Ungaria contribuie la Pilonul 3. "Construirea prosperității" din SUERD, după cum urmează:

- Domeniul prioritar 9 "Investirea în oameni și capacități"

AP 6 a Programului Interreg V-A România – Ungaria contribuie la Pilonul 4. "Consolidarea regiunii" din SUERD, după cum urmează:

- Domeniul prioritar 10 "Intensificarea capacității instituționale și a cooperării"

Anexa 1, articolul 7.3 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 oferă posibilitatea Programului de a sprijini strategiile macro-regionale. CM are dreptul de a decide pe parcursul procedurii de selecție referitor la priorități. În cursul implementării

programului HURO CBC 2007-2013, s-a dat prioritate proiectelor MRS (Dunărea), prin acordarea unui punctaj suplimentar în timpul evaluării în conformitate cu formularul de cerere care conține o secțiune separată pentru MRS (Dunărea). Această bună practică ar putea fi continuată și în acest program.

Strategia este coordonată la nivel național în ambele țări.

5 SECȚIUNEA 5: PREVEDERI PRIVIND IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI DE COOPERARE

5.1 Autorități și organisme relevante

Tabelul 21: Autoritățile Programului

Autoritatea/organismul	Denumirea autorității/organismului și departamentul sau unitatea
Autoritatea de management (AM) (având inclusiv funcții de certificare)	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice - București
Autoritatea de Audit	Autoritatea de Audit de pe lângă Curtea de Conturi, România

Organismul către care vor fi făcute plățile de către Comisie este:

☒ autoritatea de management	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice - România
☐ autoritatea de certificare	

Tabelul 22: Organismul sau organismele care au atribuții de control și audit

Autoritatea/organismul	Denumirea autorității/organismului și departamentul sau unitatea	Conducătorul autorității/organismului (poziția sau postul)
Organismul sau organismele cu atribuții de control	România – Unitatea de Control de Prim Nivel din cadrul Biroului regional de cooperare transfrontalieră Oradea (BRECO) pentru axele prioritare 1-6 și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice – pentru asistența tehnică	Directorul executiv al BRECO Ministrul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
	Ungaria – Biroul Programului Széchenyi pentru axele prioritare 1-6 Biroul Primului ministru pentru asistența tehnică	Ungaria – Directorul Biroului Programului Széchenyi Ministrul
Organismul sau organismele desemnate cu responsabilitate pentru atribuțiile de audit	Autoritatea de Audit de pe lângă Curtea Română de Conturi (sprijinită de un grup de auditori)	Președintele Autorității de Audit

5.2 Procedura pentru înființarea Secretariatului Comun

Conform art. 23 (2) al Regulamentului (UE) Nr. 1299/2013, AM – după consultări cu statele membre participante în program – va înființa un Secretariat Comun (SC).

SC este independent din punct de vedere profesional față de instituția care îl găzduiește și este supervizat în activitate de către AM.

SC va fi găzduit de către BRECO, România. Locația va fi la Oradea.

Principalele funcții ale SC:

- își îndeplinește sarcinile sub responsabilitatea Autorității de Management (detaliat în mod clar în "Manualul programului" și în contractul privind atribuțiile delegate);
- asistă CM în exercitarea funcțiilor sale și furnizează potențialilor beneficiari informații relevante cu privire la Program.

SC va sprijini AM și CM în toate procesele. JS este finanțat din bugetul de asistență tehnică pe baza fișei de AT, aprobată de către MC. Personalul SC va comunica fluent în limba oficială a Programului și în cel puțin una dintre limbile oficiale ale statelor membre.

Un contract va fi semnat după aprobarea Programului de către CE, privind delegarea sarcinilor de la AM la SC. AM dispune cu privire la sarcinile delegate și monitorizează îndeplinirea lor corespunzătoare. Sarcinile nu pot fi delegate mai departe altui organism. Statele membre se angajează să asigure programarea și implementarea cu succes a Programului 2014-2020 prin adaptarea aranjamentelor existente ale programului 2007-2013 și asigurarea expertizei de nivel ridicat a membrilor personalului.

Personalul nou va fi selectat printr-o procedură publică și transparentă, cu asigurarea egalității de șanse.

Procedura de selecție a personalului va fi organizată de către AM prin intermediul unei proceduri publice și transparente, asigurând egalitatea de șanse și egalitatea de gen, în 4 etape:

- (1) conformitatea administrativă a cererii depuse și a eligibilității solicitantului
- (2) evaluarea documentației transmise
- (3) examen scris
- (4) interviu structurat.

AM solicită consensul autorității naționale în luarea deciziilor în timpul alegerii personalului. Procedura de selecție detaliată va fi agreată de comun acord.

5.3 Descrierea pe scurt a modalităților de management și control

5.3.1 Atributii și responsabilități ale organismelor de management și control ale Programului

Autoritatea de management (AM) (cu funcții de certificare)

AM va îndeplini funcțiile prevăzute la articolul 125 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 și a articolului 23 din Regulamentul (UE) nr. 1299/2013 și este de asemenea responsabilă pentru certificarea cheltuielilor față de UE, așa cum se arată în art. 23 și 24 din Regulamentul (UE) nr. 1299/2013, și în conformitate cu articolul 126 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

AM are competențe și responsabilități în ceea ce privește gestionarea programului de cooperare, selecția operațiunilor, gestiunea financiară și controlul a programului, precum și certificarea cheltuielilor.

În ceea ce privește managementul programului de cooperare, AM:

- a) sprijină activitatea CM prevăzut la articolul 47 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 și îi furnizează informațiile necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale, în special date referitoare la progresul înregistrat de programul de cooperare în îndeplinirea obiectivelor sale, date financiare, precum și date referitoare la indicatori și obiective de etapă;
- b) elaborează și, după aprobarea de către CM, prezintă Comisiei rapoarte anuale și finale de implementare, prevăzute la articolul 50 a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013;
- c) pune la dispoziția SC și a beneficiarilor informații care sunt relevante pentru executarea sarcinilor care le revin, respectiv pentru implementarea operațiunilor;
- d) instituie un sistem pentru a înregistra și stoca în format electronic datele cu privire la fiecare operațiune necesară pentru monitorizarea, evaluarea, managementul financiar, verificare și audit, inclusiv datele privind participanții individuali la operațiuni, după caz;
- e) se asigură că datele menționate la litera d) sunt colectate, înregistrate și stocate în sistemul menționat la litera d).

În ceea ce privește selecția operațiunilor, AM sprijinită de SC împreună cu AN, când este cazul:

- a) elaborează și, după aprobare, aplică proceduri de selecție adecvate și criterii care:
 - (i) asigură faptul că operațiunile contribuie la îndeplinirea obiectivelor specifice și a rezultatelor din cadrul priorității în cauză;

- (ii) sunt nediscriminatorii și transparente;
 - (iii) iau în considerare principiile generale stabilite la articolele 7 și 8 din Regulamentul (UE) Nr. 1303/2013 (privind promovarea egalității între sexe și a non-discriminării și dezvoltarea sustenabilă);
 - (iv) asigură faptul că operațiunile contribuie la principiul dezvoltării durabile.
- b) garantează că o operațiune selectată intră în domeniul de aplicare al fondului sau al fondurilor în cauză și poate fi încadrată într-o categorie de intervenție;
 - c) garantează că beneficiarului i se oferă un document care stabilește condițiile aplicabile contribuțiilor pentru fiecare operațiune, inclusiv cerințele specifice privind produsele sau serviciile care urmează a fi furnizate în cadrul operațiunii, planul de finanțare și data limită de execuție;
 - d) se asigură că beneficiarul are capacitatea administrativă, financiară și operațională pentru a îndeplini condițiile menționate la litera (c), înainte de aprobarea operațiunii;
 - e) se asigură că, în cazul în care operațiunea a început înainte de data de depunere a unei cereri pentru finanțare către autoritatea de management, legislația aplicabilă relevantă pentru operațiune a fost respectată;
 - f) se asigură că operațiunile selectate pentru contribuții din fonduri nu includ activități care au făcut parte dintr-o operațiune care a făcut sau ar fi trebuit să facă obiectul unei proceduri de recuperare în conformitate cu articolul 71 din Regulamentul (UE) Nr. 1303/2013, în urma transferului unei activități de producție în afara zonei vizate de program;
 - g) stabilește categoriile de intervenție pentru care se atribuie cheltuielile unei operațiuni.

În ceea ce privește gestiunea financiară și controlul programului de cooperare, AM:

- a) garantează că beneficiarii care participă la implementarea operațiunilor rambursate pe baza costurilor eligibile suportate în mod real dispun fie de un sistem contabil separat, fie de un cod contabil adecvat pentru toate tranzacțiile referitoare la o operațiune;
- b) instituie măsuri eficace și proporționale de combatere a fraudelor, luând în considerare riscurile identificate;
- c) stabilește proceduri pentru a se asigura de păstrarea tuturor documentelor privind cheltuielile și auditurile necesare pentru a se garanta o pistă de audit adecvată, în conformitate cu cerințele prevăzute la articolul 72 alineatul (g) din Regulamentul 1303/2013;
- d) întocmește declarația de gestiune și rezumatul anual menționate la articolul 59 alineatul (5) literele (a) și (b) din Regulamentul financiar;

- e) va asigura, prin propria structură de audit, o evaluare permanentă a controlului de gestiune și o evaluare a managementului riscului, pentru îmbunătățirea condițiilor de implementare și asumarea responsabilităților asociate, după cum a fost stabilit prin normele de gestiune financiară prevăzute de Regulamentul financiar și norme specifice FEDR;
- f) prin propria structura de audit, trebuie să fie pregătită (inclusiv sistemele) pentru auditurile externe și să asigure legătura cu organismele externe de audit care răspund de verificarea programului (de exemplu, Autoritatea de Audit din România);
- g) urmărește, prin propria structura de audit, stadiul de implementare a recomandărilor prezentate de către organismele de audit și de control extern, prin elaborarea/actualizarea, completarea, coordonarea rapoartelor solicitate;
- h) poate audita, prin propria structura de audit, sistemul contabil stabilit pentru toate cheltuielile, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului financiar nr. 966/2012.

În ceea ce privește certificarea cheltuielilor, AM este responsabilă pentru:

- a) asigurarea transferului surselor FEDR către beneficiarii principali;
- b) asigurarea transferului către beneficiarii de asistență tehnică;
- c) stabilirea și transmiterea cererilor de plată către Comisie, precum și certificarea faptului că acestea provin din sisteme contabile fiabile, se bazează pe documente justificative verificabile și au fost supuse unor verificări efectuate de autoritatea de management;
- d) întocmirea conturilor anuale menționate la articolul 59 alineatul (5) litera (a) din Regulamentul financiar;
- e) atestarea caracterului complet, a exactității și veridicității conturilor anuale și a faptului că cheltuielile înscrise în conturi sunt în conformitate cu dreptul aplicabil și au fost suportate în legătură cu operațiuni selectate în vederea finanțării în conformitate cu criteriile aplicabile programului de cooperare și sunt în conformitate cu legislația aplicabilă;
- f) garantarea faptului că există un sistem care înregistrează și stochează, în format electronic, evidențele contabile pentru fiecare operațiune, și care conține toate datele necesare pentru întocmirea conturilor și a cererilor de plată, inclusiv înregistrări ale sumelor care pot fi recuperate, ale sumelor recuperate și ale sumelor retrase în urma anulării integrale sau parțiale a contribuției pentru o operațiune sau pentru un program operațional;
- g) garantarea faptului că, pentru întocmirea și prezentarea cererilor de plată, a primit informațiile adecvate de la controlori privind procedurile urmate și verificările efectuate cu privire la cheltuieli;

- h) luarea în considerare, la momentul stabilirii și depunerii cererilor de plată, a rezultatelor tuturor auditurilor desfășurate de către sau sub responsabilitatea autorității de audit;
- i) ținerea în format electronic a evidențelor contabile privind cheltuielile declarate Comisiei și contribuția publică aferentă plătită către beneficiari;
- j) ținerea contabilității sumelor care pot fi recuperate și a sumelor retrase în urma anulării integrale sau parțiale a contribuției pentru o operațiune. Garantarea faptului că sumele recuperate se varsă la bugetul Uniunii, înainte de încheierea programului operațional, prin deducerea acestora din declarația de cheltuieli ulterioară.

Separarea funcțiilor va fi asigurată în cadrul aceluiași minister din România, între unitatea operațională a autorității de management și unitatea care îndeplinește funcția de certificare a autorității de management. Detalii ulterioare vor fi prezentate în descrierea sistemului de management și control.

AM este responsabilă și pentru:

- a) Semnarea contractelor proiectelor finanțate prin FEDR cu beneficiarii principali;
- b) Asigurarea accesului la informații pentru AN și AA, în vederea îndeplinirii atribuțiilor acestora;
- c) Asigurarea conformității cheltuielilor cu regulile Programului, ale Comunității și cu procedurile Programului, printr-un sistem adecvat de control;
- d) Asigurarea unei piste de audit adecvate pentru întregul sistem, referitor la implementarea Programului;
- e) Coordonarea activităților referitoare la implementarea programului, delegate către SC și PI;
- f) Efectuarea corecțiilor finaciare în conformitate cu prevederile art. 143 din Regulamentul (UE) No. 1303/2013;
- g) Asigurarea înregistrării rapide și actualizării informațiilor în sistemul electronic, având responsabilitate pentru acuratețea, integritatea și integralitatea datelor referitoare la programul gestionat.

AM trebuie să se asigure că principiul egalității de tratament este urmat atunci când sunt verificați partenerii români și maghiari.

Autoritatea de management și personalul care îndeplinește funcții de certificare vor fi finanțați din bugetul de AT 2014-2020 pe baza fișei de AT aprobată de CM.

Autoritatea Națională

Autoritatea națională (AN) va fi reprezentanta statului partener în cadrul programului.

AN va efectua următoarele sarcini:

- a) asigurarea accesului la informație pentru AM și AA în vederea îndeplinirii atribuțiilor lor;
- b) asigurarea transpunerii în cadrul național de reglementare, a regulilor suplimentare privind eligibilitatea cheltuielilor pentru programul de cooperare ca un întreg, stabilite în cadrul CM în conformitate cu prevederile paragrafului 2 al art. 18 din Regulamentul (UE) nr. 1299/2013;
- c) asigurarea conformității cheltuielilor cu regulile programului, cu normele comunitare și naționale și cu procedurile programului, prin intermediul unui sistem de control adecvat;
- d) desemnarea controlorului/controlorilor cu responsabilități pentru efectuarea controlului de prim nivel pentru partenerii situați în țara respectivă;
- e) nominalizarea reprezentanților AN în cadrul CM;
- f) asigurarea unei piste de audit adecvate pentru sistem, privind implementarea programului în țara respectivă;
- g) prevenirea, detectarea și corectarea neregulilor comise în țara respectivă;
- h) informarea AM, în cursul a 15 zile lucrătoare, cu privire la orice neregulă descoperită sau presupusă a se fi întâmplat pe teritoriul țării respective, în ceea ce privește Programul;
- i) accesarea sistemului electronic al programului;
- j) asigurarea fondurilor necesare în cazul dezangajării fondurilor la nivel de program, proporțional cu bugetul proiectelor aprobate și cu activitățile efectuate de către beneficiari la nivel național;
- k) se asigură că beneficiarii implicați în implementarea operațiunilor rambursate pe baza costurilor eligibile suportate efectiv, au fie un sistem contabil separat, fie un cod contabil adecvat pentru toate tranzacțiile referitoare la o operațiune;
- l) implementarea eficientă și proporțională a măsurilor anti-fraudă, luând în considerare riscurile identificate.

*Sarcinile și responsabilitățile organismelor de management la nivel național, reprezentate de **autoritatea națională și controlorii care efectuează verificarea cheltuielilor** vor fi detaliate, de asemenea, în descrierea sistemului de management și control.*

Comitetul de Monitorizare

În conformitate cu art. 47 al Regulamentului (UE) Nr. 1303/2013, statele membre vor institui un Comitet de Monitorizare (CM), în termen de trei luni de la data notificării privind aprobarea de către Comisie a programului de cooperare. CM va îndeplini funcțiile prevăzute în art. 110 al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013.

Regulamentul de procedură al CM (inclusiv Codul de conduită), metodologia și criteriile pentru selecția operațiunilor, cât și regulile de eligibilitate ale programului vor fi adoptate în maxim 12 luni de la adoptarea programului de către CE.

Comitetul de Monitorizare

- Va reprezenta, la nivel politic și administrativ, statele membre participante și astfel vor asigura o abordare transparentă, respectând principiile parteneriatului și guvernării pe mai multe niveluri,
- va reprezenta cele 8 județe din aria transfrontalieră,
- se va consulta cu reprezentanții societății civile,
- va beneficia de expertiza persoanelor cu experiență în ceea ce privește schimbările climatice, printre membrii CM.

Funcțiile CM sunt:

- a) CM se reunește cel puțin o dată pe an și examinează implementarea programului și progresele înregistrate în îndeplinirea obiectivelor acestuia. În acest scop, comitetul ia în considerare datele financiare, indicatorii comuni și specifici fiecărui program, inclusiv modificările valorice cu privire la indicatorii de rezultat și progresele în vederea atingerii valorilor țintă cuantificate și a obiectivelor de etapă definite în cadrul de performanță menționat la articolul 21 alineatul (1) al Regulamentului (UE) Nr. 1303/2013 și, dacă este cazul, rezultatele analizelor calitative.
- b) CM examinează toate aspectele care afectează evoluția programului, inclusiv concluziile examinărilor performanței.
- c) CM este consultat și, dacă consideră că este cazul, emite un aviz cu privire la orice modificare a programului propusă de AM.
- d) CM poate adresa observații AM în ceea ce privește implementarea și evaluarea programului, incluzând acțiuni legate de reducerea sarcinii administrative pentru beneficiari. CM monitorizează acțiunile întreprinse ca urmare a observațiilor sale.
- e) CM selectează operațiunile. CM poate înființa un Comitet director care sub responsabilitatea MC în selecția operațiunilor.
- f) CM examinează în special:
 - orice probleme care afectează performanța programului de cooperare;
 - progresul înregistrat în implementarea planului de evaluare și în transpunerea în practică a constatărilor evaluărilor;
 - implementarea strategiei de comunicare;
 - acțiuni care să promoveze egalitatea între sexe, egalitatea de șanse și non-discriminarea, inclusiv accesibilitatea persoanelor cu dizabilități;

- acțiuni pentru promovarea dezvoltării durabile.

g) CM examinează și aprobă:

- metodologia și criteriile folosite pentru selecția operațiunilor;
- rapoartele de implementare anuale și finale;
- planul de evaluare pentru programul de cooperare și orice modificare a planului;
- strategia de comunicare a programului și orice modificare a strategiei;
- orice propunere înaintată de AM pentru orice fel de modificare a programului operațional;
- conform Regulamentului (UE) Nr. 1299/2013, art. 18, punctul 2, CM stabilește reguli suplimentare referitoare la eligibilitatea cheltuielilor pentru PC în integralitatea sa;
- schimbări majore intervenite în structura de implementare a programului, cu impact asupra implementării programului.

Autoritatea de Audit (AA)

În conformitate cu articolul 21 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1299/2013, o autoritate de audit unică va fi numită de către statele membre în sensul articolului 123 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1303/2013. Funcțiile autorității de audit vor fi îndeplinite de către **Curtea de Conturi a României - Autoritatea de Audit**.

AA dispune de independența funcțională necesară față de AM, față de membrii CM, controlori și beneficiari. AA îndeplinește funcțiile prevăzute de articolul 127 din Regulamentul nr. 1303/2013 și de articolul 25 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1299/2013. AA este, în special, responsabilă pentru asigurarea auditurilor efectuate asupra sistemelor de management și control, pe un eșantion corespunzător al operațiunilor și privind conturile anuale.

AA își va îndeplini funcțiile în conformitate cu articolul 123 alineatul (4) și articolul 127 din Regulamentul nr. 1303/2013, precum și cu articolul 21 alineatul (1) și 25 (2) din Regulamentul (UE) nr. 1299/2013.

AA va pregăti o strategie de audit, în termen de opt luni de la adoptarea PC, care stabilește metodologia de audit, metoda de eșantionare pentru auditurile operațiunilor și planificarea auditurilor în raport cu exercițiului financiar din anul în curs și cei doi ani contabili ulteriori. Strategia de audit se actualizează anual din 2016 până în 2024, inclusiv.

În conformitate cu articolul 25 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1299/2013, AA va fi asistată de un Grup de auditori (GA) format din reprezentanți ai organismelor

responsabile ale fiecărui stat partener care participă la PC, îndeplinind atribuțiile detaliate la articolul 127 din Regulamentul nr. 1303/2013. Reprezentanții trebuie să fie independenți față de membrii CM, față de controlorii desemnați în conformitate cu articolul 23 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 1299/2013 și, de asemenea, față de toate activitățile și aspectele financiare ale operațiunilor.

GA va fi înființat în termen de maxim trei luni de la decizia CE de aprobare a programului. Grupul de auditori va elabora propriile reguli de procedură și va fi prezidat de către AA.

AA, ca organism de audit independent va fi, de asemenea, responsabil de auditul referitor la desemnare prevăzut de articolul 124 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1303/2013.

Activitatea AA și a GA va fi sprijinită de către AM și SC.

Punctele de Informare (PI)

Punctul de acces va fi principalul punct de contact și informare din zona programului, pentru informații și sprijin. Punctul de acces va fi independent profesional de instituția care îl găzduiește, va fi coordonat din punct de vedere profesional de către SC și activitatea sa va fi supravegheată de către AM. AM decide asupra sarcinilor delegate și monitorizează îndeplinirea acestora.

Punctele de informare vor fi găzduite de în Ungaria, de către Consiliile Județene (4), în structuri separate.

Scopul general și obiectivul PI este să contribuie la îndeplinirea atribuțiilor delegate de SC în vederea implementării Programului Interreg V-A România-Ungaria, într-un mod calitativ, după cum s-a identificat a fi necesar din experiența perioadei 2007-2013.

PI vor îndeplini următoarele sarcini:

- a) sprijină generarea și dezvoltarea proiectelor (organizarea seminariilor de informare etc.), inclusiv acordarea de sprijin în legătură cu aspectele referitoare la legislația națională;
- b) asigură schimbul de informații asupra diferitelor propuneri de proiect;
- c) desfășoară activități de informare și comunicare pentru partenerii de proiect sau pentru potențialii beneficiari, inclusiv acordarea de sprijin în legătură cu aspectele referitoare la legislația națională;
- d) monitorizează proiectele concentrându-se asupra activităților, rezultatelor și output-urilor așteptate, respectiv asupra atingerii de către beneficiari a indicatorilor țintă și asupra îndeplinirii obiectivelor, de câte ori este necesar;

- e) sprijină implementarea proiectelor relevante pentru a asigura îndeplinirea obligațiilor de cheltuire a fondurilor, inclusiv în legătură cu aspectele referitoare la legislația națională;
- f) oferă informații SC asupra nivelului de cheltuieli atins de proiectele relevante, pentru a îndeplini regula N+3.

Procedura de selecție a personalului va fi organizată de către AM prin intermediul unei proceduri publice și transparente, asigurând egalitatea de șanse și egalitatea de gen, în 4 etape:

- (1) conformitatea administrativă a cererii depuse și a eligibilității solicitantului
- (2) evaluarea documentației transmise
- (3) examen scris
- (4) interviu structurat.

AM solicită consensul autorității naționale în luarea deciziilor în timpul alegerii personalului. Procedura de selecție detaliată va fi agreată de comun acord.

Definirea detaliată a atribuțiilor și responsabilităților PI, precum și regulile de supraveghere vor fi prezentate în Manualul Programului și în contractul de atribuții delegate.

5.3.2 Modalități și proceduri pentru managementul, implementarea și controlul Programului

Descrierea Sistemului de Management și Control (DSMC) va fi aprobată de CM după ce PC va fi endorsat de către Comisia Europeană (și după ce CM va fi înființat).

Procedurile referitoare la selectarea proiectelor, aprobare, control și management sunt descrise pe scurt în cele ce urmează.

a. Evaluarea și selecția operațiunilor

Toate operațiunile trebuie implementate în zona eligibilă a programului.

Eligibilitatea partenerilor va fi detaliată în Apelul pentru propuneri de proiecte.

CM va examina și aproba metodologia și criteriile utilizate pentru selecția operațiunilor. Acestea vor fi puse la dispoziția solicitanților prin Apelul pentru propuneri de proiecte elaborat de AM cu sprijinul autorității naționale și al SC, dacă este cazul.

Evaluarea și selecția operațiunilor și procedura de semnare a documentului care stabilește condițiile de sprijin vor fi organizate după cum urmează:

Responsabilitatea evaluării aparține AM; atribuții privind evaluarea pot fi delegate SC, în conformitate cu prevederile stipulate în contractul de atribuții delegate.

Evaluarea va avea două faze: evaluarea criteriilor administrative și de eligibilitate, efectuată de către JS, și evaluarea tehnică, care ar putea fi realizată cu ajutorul unor experți externi. Contractarea experților externi trebuie să fie atributul AM.

AM se asigură că în cursul întregului proces, sunt instituite măsuri eficiente și proporționale anti-fraudă.

În cazul contestațiilor, un alt grup de experți va fi contractat și AM va arbitra, dacă este necesar, prin intermediul unui alt expert extern.

AM și autoritatea națională au dreptul de a observa procesul de evaluare prin desemnarea persoanelor care să contribuie la acest proces, care poate fi organizat la sediul SC. AM poate efectua verificări, prin sondaj, în scopul de a se asigura că sistemul funcționează corect.

După ce proiectele sunt evaluate, SC primește grilele de evaluare și elaborează rapoartele de evaluare și ierarhizarea proiectelor, pe care le transmite la AM pentru aprobare, iar apoi transmite lista CM, pentru decizie privind selecția.

Calitatea propunerilor de proiecte, după cum se reflectă prin conformitatea acestora cu criteriile de selecție, este foarte importantă pentru a asigura că Programul oferă rezultate concrete și vizibile, precum și rezultate care abordează, într-o manieră integrată și cu caracter transfrontalier, provocările care afectează zona programului. Proiectele care se concentrează exclusiv pe cercetare (fără output-uri aplicabile), sau exclusiv pe schimbul de experiență, sau proiectele care nu indică concret și durabil modalitatea de urmărire a unor activități "soft" (studii, sondaje, planuri de acțiune etc.), nu vor fi sprijinite de către Program. Toate proiectele vor trebui să respecte un set de cerințe orizontale de calitate detaliate în Apelul pentru propuneri de proiecte.

Selecția operațiunilor trebuie detaliată în Apelul pentru propuneri de proiecte, precum și într-un document comun specific de proceduri pentru evaluarea și selecția operațiunilor.

b. Modalități de examinare a contestațiilor

În conformitate cu articolul 74, alineatul (3) al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013, "Statele membre asigură existența unor măsuri eficace pentru examinarea reclamațiilor referitoare la fondurile ESI". Procedura stabilită va acoperi reclamațiile împotriva deciziilor luate de către autoritățile programului în timpul evaluării proiectului și procesului de selecție, cu scopul de a examina eficient reclamațiile. Descrierea detaliată a acestei proceduri va fi prezentată în Manualul programului și în Apelul pentru propuneri de proiecte.

Beneficiarul principal al proiectului, în calitate de organism care reprezintă parteneriatul proiectului afectat de decizia de finanțare, are dreptul de a depune o contestație. Contestația poate fi depusă numai în funcție de următoarele criterii:

- Rezultatele evaluării tehnice și/sau calitative a cererii de proiect nu corespund cu informațiile furnizate de beneficiarul principal;
- Evaluarea proiectelor și procesul de selecție nu au respectat procedurile specifice prevăzute.

Contestația se depune la AM. O contestație este respinsă fără examinare ulterioară dacă a fost depusă după termenul limită stabilit sau dacă nu sunt respectate condițiile oficiale.

Beneficiarul principal este informat în termen de 10 zile de la primirea contestației. AM, asistată de SC, examinează contestația și pregătește examinarea tehnică privind contestația, apoi contestația este înaintată Comitetului de soluționare a contestațiilor.

Membrii Comitetului de soluționare a contestațiilor sunt numiți de către CM/AM, asigurând imparțialitatea membrilor Comitetului de soluționare a contestațiilor față de cazul analizat. Președintele CM convoacă o reuniune a Comitetului de soluționare a contestațiilor, care examinează contestația pe baza:

- examinării tehnice a AM;
- formularului de cerere original, însoțit de toate documentele justificative;
- tuturor documentelor referitoare la evaluarea cererii;
- oricărui alt document solicitat de membrii Comitetului de soluționare a contestațiilor, relevant pentru contestație.

AM și SC sunt invitați la reuniune pentru a prezenta poziția examinării tehnice; beneficiarul principal poate fi, de asemenea, invitat pentru audiere. Comitetul de soluționare a contestațiilor poate decide că reclamația este justificată sau contestația poate fi respinsă. În cazul în care contestația a fost găsită justificată, cazul va fi trimis înapoi la CM pentru revizuirea cererii de proiect și evaluarea acesteia. AM comunică decizia Comitetului de soluționare a contestațiilor către beneficiarul principal în termen de 10 zile. Procedura de contestație - de la primirea contestației până la comunicarea deciziei Comitetului de soluționare a contestațiilor către beneficiarul principal trebuie să fie rezolvată în termen de maximum 90 de zile calendaristice.

c. Contractarea

După aprobarea unei propuneri de proiect de către CM, SC va elabora contractul de finanțare pentru FEDR, folosind un format care este furnizat de către AM, și îl va trimite la AM, pentru semnare. Contractul de finanțare va conține toate informațiile necesare: cadrul legal; obiectul finanțării: activități, planul de lucru/calendar de implementare, valoarea maximă a finanțării FEDR; condiții de eligibilitate a costurilor; limite pentru modificări ținând cont de flexibilitatea bugetară; cerințele de raportare și termenele pentru depunerea rapoartelor de progres; procedura pentru cererile de plată; drepturile și obligațiile beneficiarului principal; documentația contabilă necesară și perioada de timp pentru arhivarea documentelor justificative legate de proiect; procedura de recuperare; publicitate, dreptul de proprietate (inclusiv drepturile de

difuzare), precum și generarea de venituri; cesiune, succesiune legală și litigii; clauze privind răspunderea, etc.

Documentația finală de aplicare aprobată și aprobarea oficială a proiectului de către CM vor fi parte a contractului de finanțare în format electronic.

d. Monitorizarea

Monitorizarea programului se va face printr-un nou sistem electronic de management, care va oferi informații tehnice și financiare specifice proiectului. Raportarea va fi realizată de către beneficiarul principal în numele tuturor beneficiarilor implicați în parteneriat, prin raportări periodice și o raportare finală, prezentate SC, care le transmite la AM. SC va verifica conformitatea rapoartelor cu documentația de aplicare a proiectului. Datele din rapoarte vor fi stocate în sistemul de management care, la rândul său, va genera, pe baza acestora, rapoarte care trebuie transmise CE.

Monitorizarea este sprijinită de către PI, care furnizează, de asemenea, informații beneficiarilor.

Cu toate acestea, SC efectuează vizite în teren la locația proiectului, pentru a monitoriza evoluția proiectelor și realizările efective până la momentul respectiv, cu sprijinul PI, când este necesar.

e. Verificări privind managementului

Asigurarea conformității cu legislația națională și cu normele UE privind achizițiile publice și, în special, (i) Directivele 2004/18/CE și 2004/17/CE, (ii) Directivele 2014/23 / UE 2014/24/UE și 2014/25/UE odată transpuse în legislația națională, (iii) Directivele 89/665/CEE și 92/13/CEE și (iv) principiile generale de achiziții publice care decurg din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Programul Interreg V-A România-Ungaria a decis să utilizeze sistemul de control de prim nivel în România și Ungaria. În România, controlul de prim nivel se află în cadrul Biroului Regional pentru Cooperare Transfrontalieră din Oradea, România (într-o structură separată față de SC), pentru axele prioritare 1-6, iar în Ungaria, se află în cadrul Biroului Programului Széchenyi, pentru aceleași axe prioritare.

Pentru axa prioritară de asistență tehnică, controlul de prim nivel se află la nivelul unei structuri separate în cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice din România, respectiv în cadrul Cabinetului Primului Ministru din Ungaria.

Controlul de prim nivel (CPN) este finanțat din bugetul de asistență tehnică, în structuri separate față de AM/SC și AN.

AM va elabora linii directe comune pentru CPN, care trebuie să fie obligatorii pentru toți controlorii. Mai mult decât atât, AM poate efectua verificări prin sondaj, ale operațiunilor deja verificate de către CPN, în scopul de a se asigura că sistemul

funcționează corect. CPN (prin autoritatea națională) transmit MA, la fiecare 3 luni, rapoarte de progres privind activitatea lor, costurile aferente și problemele întâmpinate.

Costurile pentru activitățile CPN sunt acoperite de bugetul programului, în cadrul axei prioritare "Asistență tehnică".

f. Rambursare către beneficiarii principali

În conformitate cu articolul 27 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1299/2013, Comisia Europeană trebuie să plătească sprijinul FEDR pentru PC într-un singur cont bancar, fără sub-conturi naționale. În conformitate cu articolul 21 alineatul (2) din același regulament, unitatea de certificare din cadrul AM efectuează plăți către beneficiarul principal, în conformitate cu articolul 132 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 (*Beneficiarul principal este responsabil pentru transferul finanțării FEDR, fără nicio întârziere, către partenerii săi de proiect*). În acest scop, AM ia măsurile necesare pentru a deschide un cont bancar al programului, în termen de 12 luni de la adoptarea PC de către CE. Contul se utilizează pentru primirea plăților de la Comisia Europeană.

g. Evaluarea Programului

Programul face obiectul unei evaluări ex-ante, unei evaluări intermediare și unei evaluări a impactului, realizate de către evaluatori independenți cu scopul de a îmbunătăți calitatea programului și pentru a optimiza alocarea resurselor financiare. Sugestiile evaluărilor ex-ante vor fi luate în considerare în cursul procesului de elaborare a programului.

CM va conveni asupra planului de evaluare a programului în termen de 1 an de la adoptarea programului de către CE.

Evaluarea este responsabilitatea AM și costul evaluării trebuie acoperit din bugetul programului, respectiv din bugetul axei prioritare "Asistență tehnică" al AM.

5.4 Repartizarea pasivelor între statele membre participante în cazul corecțiilor financiare impuse de autoritatea de management sau de Comisie

Fără a aduce prejudicii responsabilității statelor membre pentru detectarea și corectarea neregulilor și pentru recuperarea sumelor necuvenite, în conformitate cu articolul 122 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, AM se asigură că orice sumă plătită ca urmare a unei nereguli este recuperată de la beneficiarul principal. În conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) nr. 1299/2013, beneficiarii trebuie să ramburseze beneficiarului principal orice sume plătite în mod necuvenit.

Dacă beneficiarul principal nu reușește să obțină o rambursare de la un partener de proiect sau dacă AM nu reușește să obțină rambursarea de la beneficiarul principal, statul membru pe teritoriul căruia se află beneficiarul în cauză (sau, în cazul unei GECT, este înregistrată) rambursează AM, pe baza articolului 27 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1299/2013 [CTE]), în conformitate cu repartizarea pasivelor între statele membre așa cum este prevăzut mai jos. AM va rambursa fondurile la Uniune odată sumele sunt recuperate de la beneficiarul principal/ beneficiari /stat membru.

În cazul în care AM suportă toate cheltuielile legale pentru procedurile de recurs de recuperare inițiate după consultare și de comun acord cu statul membru respectiv - chiar dacă acțiunea nu are succes - aceasta va fi rambursată de către statul membru care găzduiește beneficiarul principal sau beneficiarul responsabil pentru procedura în cauză.

În paralel sau imediat după rambursarea sumei nerecuperabile de către statele membre la AM, statele membre au dreptul de a obține rambursarea de la beneficiarul principal sau beneficiarul unic situat pe teritoriul lor, dacă este necesar, prin acțiuni în justiție. În acest scop, AM și beneficiarul principal își stipulează și exercită drepturile ce decurg din contractul de finanțare și acordul de parteneriat semnat între beneficiari relevanți. Deoarece statele membre au răspunderea totală pentru sprijinul FEDR acordat beneficiarilor principali sau beneficiarilor situați pe teritoriul lor, trebuie să se asigure - înainte de certificarea cheltuielilor - că orice corecții financiare vor fi necesare, vor fi obținute și vor încerca să recupereze orice sume pierdute ca rezultat al unor nereguli sau neglijențe cauzate de un beneficiar situat pe teritoriul lor. Dacă este cazul, un stat membru poate percepe dobânzi pentru plățile întârziate.

În cazul unor nereguli descoperite, de exemplu, de către Curtea de Conturi sau de către CE, care duc la anumite cheltuieli considerate neeligibile și la o corecție financiară care face obiectul unei decizii a CE, pe baza articolelor 136-139 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, consecințele financiare pentru statele membre sunt prezentate mai jos.

Orice schimb relevant de corespondență între CE și statele membre va fi transmis în copie și către AM/SC. Acesta din urmă va informa AM și AA, dacă este cazul.

În cazul în care AM/SC, sau oricare dintre statele membre devine conștient/ă de nereguli, acesta/aceasta trebuie, fără nici o întârziere, să informeze statul membru răspunzător sau AM/SC. Acesta din urmă va asigura transmiterea informațiilor către AM și AA, dacă este cazul.

În conformitate cu articolul 122 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, fiecare stat membru este responsabil pentru raportarea neregulilor comise de beneficiarii situați pe teritoriul său către CE și, în același timp, către AM. Fiecare stat membru trebuie să informeze atât CE, cât și AM cu privire la orice progres în ceea ce privește procedurile administrative și juridice corelate. AM va asigura transmiterea informațiilor către AM cu funcția de certificare și către AA.

Statele membre vor purta răspunderea în legătură cu utilizarea fondurilor Programului FEDR, după cum urmează:

- Fiecare stat membru are responsabilitatea pentru eventualele consecințe financiare ale neregulilor cauzate de beneficiarul principal situat pe teritoriul său, proporțional cu solicitarea din FEDR către CE pentru perioada care reprezintă baza pentru corecția financiară.
- Pentru o neregulă sistemică sau o corecție financiară la nivel de program, care nu poate fi legată de un anumit stat membru, răspunderea va fi împărțită în comun și în mod egal de către statele membre.
- Pentru cheltuielile de asistență tehnică efectuate de AM/SC/PI, răspunderea în legătură cu nereguli administrative trebuie suportată de către AM, respectiv SC, respectiv PI.
- Pentru cheltuielile de asistență tehnică efectuate prin exercitarea funcției de certificare, răspunderea este suportată de către AM, în calitate de organism responsabil pentru funcția de certificare.
- Pentru cheltuielile de asistență tehnică efectuate de AA, răspunderea revine AA.
- Pentru cheltuielile de asistență tehnică de statele membre (inclusiv CPN) răspunderea revine statului membru (inclusiv CPN) în cauză.

5.5 Utilizarea monedei Euro

În mod obișnuit, cheltuielile în Ungaria vor fi efectuate în forinți maghiari (HUF), iar în România, în lei (RON). Cheltuielile efectuate într-o altă monedă decât euro sunt convertite în euro de către beneficiari, utilizând cursul de schimb contabil lunar al Comisiei

(http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/inforeuro_en.cfm) din luna în care suma cheltuită a fost transmisă spre verificare către CPN, în conformitate cu art. 28 alineatul (b) al Regulamentului (UE) 1299/2013.

5.6 Implicarea partenerilor

În conformitate cu principiul guvernării pe mai multe niveluri, implicarea partenerilor a fost o componentă centrală în cursul elaborării întregului program. După cum este detaliat în capitolul 9.3 ("Partenerii relevanți implicați în pregătirea programului de cooperare"), în cursul procedurii de planificare și programare a fost asigurată implicarea tuturor părților interesate relevante, la nivel național, regional și local.

Ca parte a procesului de programare, a fost elaborat chiar și un document denumit "Consultarea și implicarea părților interesate în procesul de programare", care prezintă o metodologie pentru asigurarea implicării active a părților interesate relevante. Părțile interesate au fost consultate în mod regulat și au avut ocazia să-și exprime opinia în mai multe rânduri în timpul procesului. Ca parte integrantă a elaborării ATS și draftului de STC au fost parcurse următoarele etape de consultare:

- Au fost organizate **21 de interviuri individuale, semistructurate**, cu reprezentanții ministerelor naționale relevante, consiliilor județene și cu reprezentanți ai orașelor reședință de județ din județele eligibile.
- Au fost organizate **la nivel de județ 8 ateliere de lucru interactive**, câte unul în fiecare județ eligibil, cu obiectivul de a informa părțile interesate din județul respectiv despre procesul de planificare, pentru a discuta analiza, pentru a identifica împreună necesitățile, provocările și potențialul și, de asemenea, pentru a schița idei de proiect pentru viitorul program de cooperare. Listele cu participanții la aceste ateliere au fost propuse de către consiliile județene relevante, și în toate cazurile s-a asigurat o reprezentare corespunzătoare a municipalităților, sectorul de afaceri și celui non-guvernamental. Detalii asupra acestor ateliere de lucru interactive pot fi găsite în anexa 6.5 a ATS.
- **4 ateliere tematice interactive paralele** au fost organizate în Békéscsaba, cu peste 100 de participanți în total. Participanții au fost selectați și delegați de către județele eligibile; au participat și reprezentanții ministerelor din România și Ungaria, membre în cadrul Grupului Comun de Lucru⁴⁹. La aceste ateliere de lucru au fost identificate nevoile de dezvoltare majore și au fost propuse cele mai importante ingrediente ale viziunii comune a zonei eligibile.

⁴⁹ **Membrii Grupului Comun de Lucru, România:** Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice – Direcția Generală pentru Programe Europene, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice – Direcția Generală pentru Dezvoltare Regională și Infrastructură, Ministerul Transporturilor, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor – Agenția Națională pentru Protecția Mediului

Membrii Grupului Comun de Lucru, Ungaria: Cabinetul Primului Ministru, Ministerul Dezvoltării Naționale, Ministerul Afacerilor Externe și Comerțului, Ministerul Economiei Naționale.

În faza programării de pregătire a PC, au fost derulate și alte consultări, cu scopul de a asigura faptului că părțile interesate sunt informate în mod regulat și pot contribui la pregătirea programului. Au fost urmate următoarele etape:

- Au fost efectuate **interviuri individuale suplimentare** la nivel național și județean, cu reprezentanți ai organizațiilor din diferite arii tematice relevante, pentru a discuta despre strategia și intervențiile propuse.
- Au fost organizate **8 ateliere de lucru interactive județene** – câte unul în fiecare județ eligibil, cu scopul (i) de a informa părțile interesate cu privire la progresul și conținutul pregătirii programului și, (ii) pentru a le da posibilitatea să-și exprime opiniile și să influențeze conținutul programului. În conformitate cu *Regulamentul delegat al Comisiei (UE) nr. 240/7.1.2014 asupra Codului european de conduită privind parteneriatul în cadrul Fondurilor structurale și de investiții europene*, următoarele părți interesate au fost invitate la aceste workshop-uri județene:
 - reprezentanți ai Consiliului Județean relevant (de asemenea reprezentat în Grupul Comun de Lucru);
 - reprezentanți ai orașelor și ai zonelor urbane;
 - reprezentanți ai instituțiilor de învățământ superior din județul respectiv;
 - reprezentanți ai camerelor de comerț și ai altor asociații de afaceri;
 - reprezentanți ai societății civile, ONG-uri și de asemenea GCTE-uri.

La toate atelierele de lucru județene, următoarele teme principale au fost acoperite în detaliu:

- procesul și statusul procesului de programare;
- selectarea priorităților și a obiectivelor specifice aferente
- intervențiile propuse;
- definirea indicatorilor;
- punerea în aplicare a principiilor orizontale;
- alocarea fondurilor.

După o etapă scurtă de oferire a informațiilor, toate atelierele au fost interactive. Toți participanții au avut posibilitatea de a face comentarii, propuneri și de a clarifica problemele. Toate comentariile au fost înregistrate și apoi luate în considerare pentru incorporare în versiunea următoare a proiectului de PC.

- **Consultarea publică** a proiectului de program - înainte de transmiterea la CE, proiectul PC a fost disponibil pentru public, în vederea consultării. În acest

proces, toate opiniile diferitelor organizații și chiar cele individuale au fost colectate, înregistrate și avute în vedere.

Pe lângă consultările și ateliere de lucru menționate mai sus, în timpul pregătirii și elaborării proiectelor strategice, o puternică colaborare și coordonare între județele eligibile au fost asigurate, precum și acordul dintre România și Ungaria. Acest proces imparțial poate garanta un echilibru adecvat și contribuie la pregătirea corespunzătoare a proiectelor de importanță strategică.

Mai mult decât atât, în scopul de a garanta tranziția între Programul 2007-2013, precum și planificarea pentru perioada 2014-2020, în principal membrii CM Comun al Programului 2007-2013 și majoritatea membrilor Grupul de Lucru Comun ar putea fi nominalizați fie ca membri, fie ca observatori ai viitorului CM.

AM va contacta oficial, în scris, toate părțile interesate, pentru numirea în ambele state membre, pe baza input-ului național oferit de către România și Ungaria. După acceptarea numirii oficiale, se înființează CM și se aprobă Regulile de procedură.

6 SECȚIUNEA 6: COORDONARE

Dat fiind că aria eligibilă a programului de cooperare teritorială europeană acoperă mai mult de un stat membru, va fi considerată ca un întreg, pentru a se asigura că proiectele selectate pentru finanțare au un caracter complementar și nu prezintă nicio suprapunere cu alte instrumente de sprijin și finanțare în statele membre. Asigurarea coordonării și evitarea suprapunerilor sunt sarcini naționale, în sensul că statele membre vor stabili mecanismul necesar, iar prin structura Comitetului de monitorizare se va garanta, de asemenea, respectarea abordării multi-guvernare la nivel național și regional.

Acordul de parteneriat cu România, aprobat de Comisie în 6 august 2014, se concentrează asupra următoarelor provocări și priorități corespunzătoare:

- Promovarea competitivității și dezvoltării locale, în vederea consolidării sustenabilității operatorilor economici și îmbunătățirea atractivității regionale;
- Dezvoltarea capitalului uman, prin creșterea ratei de ocupare a forței de muncă și frecventarea instituțiilor de învățământ superior, dar și prin abordarea provocărilor sociale severe și a nivelului de sărăcie, în special pentru comunitățile defavorizate sau marginalizate și din zonele rurale;
- Dezvoltarea infrastructurii fizice, atât în domeniul TIC [*tehnologia informației și comunicare*] cât și al transporturilor, în vederea creșterii accesibilității regiunilor românești și a atractivității acestora pentru investiții;
- Încurajarea utilizării sustenabile și eficiente a resurselor naturale prin promovarea eficienței energetice și a unei economii bazate pe emisii scăzute, protecția mediului și adaptarea la schimbările climatice;
- Construirea unei administrații publice moderne și profesionale, prin intermediul unei reforme sistemice care vizează depășirea deficiențelor de guvernare structurale.

Toate axele prioritare ale Programului de Cooperare România - Ungaria sunt conectate la aceste priorități.

Acordul de parteneriat cu Ungaria, aprobat de Comisie în 29 august 2014, PC România - Ungaria contribuie la fiecare din prioritățile naționale de dezvoltare:

- (1) Îmbunătățirea competitivității și performanței globale a sectorului de afaceri
- (2) Promovarea ocupării forței de muncă prin dezvoltarea economică, ocuparea forței de muncă, educație și politici de incluziune socială, ținând cont de disparitățile teritoriale
- (3) Îmbunătățirea energetică și utilizarea eficientă a resurselor
- (4) Soluționarea incluziunii sociale și demografice

(5) Implementarea unei dezvoltări locale și teritoriale care vizează promovarea creșterii economice.

Tabelele următoare prezintă coerența și nevoile de coordonare între Programul Interreg V-A România - Ungaria și Programele operaționale naționale, la nivelul obiectivelor specifice, precum și al axelor prioritare.

PO România ⁵⁰	Sursa de finanțare	Axele prioritare	OS corespunzător în cadrul Programului de Cooperare România - Ungaria
POIM: Program Operațional pentru Infrastructura Mare	FEDR, Fondul de Coeziune	1. Transport și dezvoltarea TEN-T în România	
		2. Transport - Creșterea accesibilității regionale prin conectarea la TEN-T.	OS2, OS4
		3. Transport - Dezvoltarea unui transport sigur și ecologic.	OS2
		4. Mediul și schimbări climatice - Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor.	OS1
		5. Mediu și schimbări climatice - Protejarea și conservarea biodiversității, decontaminarea siturilor cu contaminare istorică, precum și monitorizarea calității aerului	OS1, OS5
		6. Mediul și schimbările climatice - Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor	OS1, OS5
		7. Energie Curată și eficiență energetică - economie sigură, energie curată cu dioxid de carbon redus.	OS1
		8. Energie Curată și eficiență energetică - transport de energie electrică inteligentă și durabilă și gaz	OS1
		9. Dezvoltarea infrastructurii urbane în București - Ilfov	- neaplicabil
POR: Program	FEDR	1. Transfer de tehnologie	

⁵⁰ Draft documents available on 5th September 2014, at <http://www.fonduri-ue.ro/po-2014-2020>.

PO Romania ⁵⁰	Sursa de finanțare	Axele prioritare	OS corespunzător în cadrul Programului de Cooperare România - Ungaria
Operațional Regional		2. Competitivitate IMM	OS3
		3. Eficiența energetică în clădiri publice	
		4. Dezvoltare urbană	OS4
		5. Patrimoniu cultural	OS1
		6. Infrastructura de transport rutier	OS2
		7. Turism	OS2, OS3
		8. Infrastructură medicală și socială	OS4, OS5
		9. Comunități marginalizate (CLLD)	OS3, OS4
		10. Infrastructură educațională	OS4
		11. Cadastru	
		12. Asistență tehnică	
POCU: Programul Operațional pentru Capital Uman	FSE	1. Inițiativă de ocupare a forței de muncă pentru tineret.	OS3
		2. Îmbunătățirea situației tinerilor în categoria Neets.	SO3, SO4
		3. Locuri de muncă pentru toți.	OS3, OS4
		4. Incluziunea socială și combaterea sărăciei.	OS3, OS4, OS6
		5. CLLD	OS4
		6. Educație și abilități/competențe.	
POCA: Programul Operațional pentru Capacitatea Administrativă	ESF	1. Structuri eficiente la toate nivelurile administrative și judiciare.	OS6
		2. Administrație publică și sistem judiciar eficiente și transparente.	
		3. Asistență tehnică	
POC: Programul Operațional Competitivitate	FEDR	1. Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) pentru a sprijini competitivitatea economică și dezvoltarea afacerilor.	OS3, OS4
		2. Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru competitivitate digitală.	
PNDR: Programul Național de Dezvoltare Rurală	FEDR	1. Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale.	
		2. Creșterea viabilității și competitivității fermelor pentru toate tipurile de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și gestionarea sustenabilă a pădurilor.	OS3
		3. Promovarea organizării lanțurilor alimentare, inclusiv prelucrarea și comercializarea produselor agricole, bunăstarea animalelor și gestionarea	OS3

PO Romania ⁵⁰	Sursa de finanțare	Axele prioritare	OS corespunzător în cadrul Programului de Cooperare România - Ungaria
		riscurilor în agricultură.	
		4. Restaurarea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură.	SO1
		5. Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistența la schimbările climatice în agricultură, alimentație și silvicultură.	OS1, OS5
		6. Promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltarea economică în zonele rurale.	OS3, OS4, OS6
POPAM: Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime	FEMP	Versiunea programului POPAM nu este disponibilă pe moment.	

OP Ungaria ⁵¹	Sursa de finanțare	Axele prioritare	Sugestii SO în cadrul Programului de Cooperare România - Ungaria
EDIOP, Dezvoltare Economică și Inovație PO	FEDR, FSE	1. Întreprinderi mici și mijlocii	OS3
		2. Cercetare și inovație	-
		3. Dezvoltarea informațiilor și comunicării	-
		4. Energie	-
		5. Angajare și formare profesională	OS3
		6. Turism	OS1
TOP, Dezvoltare așezări umane și teritoriale PO	FEDR, FSE	1. Dezvoltarea economică teritorială pentru a îmbunătăți situația ocupării forței de muncă	OS2, OS3
		2. Dezvoltare localități pentru persoane la pensie, business friendly	OS1, OS4
		3. Trecerea spre o economie cu emisii reduse de carbon în special în zonele urbane	OS2
		4. Dezvoltarea serviciilor comunitare locale și consolidarea cooperării sociale	OS4
		5. CLLD în zone urbane	OS4

⁵¹ Draft documents available on 5th September 2014 http://palyazat.gov.hu/forum_pate/29.

OP Ungaria ⁵¹	Sursa de finanțare	Axele prioritare	Sugestii SO în cadrul Programului de Cooperare România - Ungaria
		6. Dezvoltarea resurselor umane, stimulente de angajare și cooperarea socială la nivel județean și local	OS3, OS4, OS6
HDOP, Dezvoltare Resurse Umane OP	FEDR, FSE	1. Consolidarea cooperării sociale	OS3, OS4, OS6
		2. Investiții în infrastructură pentru consolidarea cooperării sociale	OS4
		3. Extinderea capitalului de cunoștințe	-
		4. Investițiile în infrastructură pentru a extinde capitalul de cunoștințe	-
		5. Instrumente financiare pentru consolidarea cooperării sociale, respectiv inovarea socială și cooperarea transnațională	OS4, OS6
ITOP, Dezvoltare transport integrat OP	Fondul de coeziune, FEDR	1. Îmbunătățirea accesibilității rutiere internaționale (TEN-T)	-
		2. Dezvoltarea transportului internațional pe căi navigabile și feroviare (TEN-T)	OS2
		3. Dezvoltarea sistemului de trafic urban și a rețelilor feroviare suburbane	OS2
		4. Dezvoltarea eficienței energetice a sistemelor de transport	OS2, OS4
OP Eficiența EEEOP [Programul Operațional de Mediu Eficienta și Energie în Ungaria]	Fondul de coeziune, FEDR	1. Adaptarea la schimbările climatice	OS1, OS5
		2. Dezvoltarea rețelei de alimentare cu apă municipală, colectarea și tratarea apelor reziduale, gestionarea apelor uzate	-
		3. Dezvoltarea managementului deșeurilor și remediere	-
		4. Măsuri de protecție peisaj și specii	OS1
		5. Eficiența energetică și utilizarea surselor regenerabile de energie	-
PDOP, Dezvoltare Administrație Publică și Servicii Publice PO	FSE, FEDR	1. Dezvoltarea de condiții organizatorice ale administrației publice cu caracter de servicii	OS11
		2. Dezvoltarea condițiilor de infrastructură ale administrației publice cu caracter de servicii	-
		3. Consolidarea inovării în administrația publică	OS11
		4. Dezvoltarea condițiilor de infrastructură de inovare în administrația publică	-
RDOP, Dezvoltare rurală PO	EARDF	1. Promovarea transferului de cunoștințe și inovarea în agricultură, silvicultură și în zonele rurale	-

OP Ungaria ⁵¹	Sursa de finanțare	Axele prioritare	Sugestii SO în cadrul Programului de Cooperare România - Ungaria
		2. Îmbunătățirea viabilității și competitivității fermelor, promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și silvicultură sustenabilă	-
		3. Organizarea lanțului alimentar, dezvoltarea sănătății și bunăstării animale și gestionarea riscurilor în agricultură	OS3
		4. Reabilitarea, protecția și îmbunătățirea ecosistemelor, în funcție de agricultură și silvicultură	OS1
		5. Promovarea eficienței a resurselor, adaptarea la schimbările climatice și economie bazată pe emisii reduse de carbon în agricultură, industrie alimentară și silvicultură	OS5
		6. Promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și sprijinirea dezvoltării economice în zonele rurale	OS3, OS4
HFAOP, Pescuit și piscicultură OP	FEMP	1. Promovarea sustenabilă și eficientă a resurselor de pescuit și piscicultură	OS1
		2. Promovarea inovatoare, competitivă și bazată pe cunoaștere - pescuit și piscicultură	OS3
		3. Contribuția la implementarea CFP	-
		4. Creșterea ocupării forței de muncă și a coeziunii teritoriale	OS3
COP, Coordonare PO	Fondul de coeziune, FEDR	Asistență tehnică	Implementarea efectivă și eficientă a programelor și proiectelor

Scopul coordonării este și acela de a stimula sinergiile pentru a contribui la strategia UE 2020 și strategia Dunării. O atenție deosebită va fi acordată la elaborarea documentului Programului, cum ar fi Regulile de procedură ale CM, Planul de evaluare a programului care urmează să fie aprobat de către CM, precum și Manualul Programului.

Aplicațiile vor fi depuse însoțite de descrierea oricărei legături cu proiecte selectate pentru finanțare, în curs de implementare sau deja închise, precum și cu alte programe. Vor fi introduse activități conexe și va fi prezentată valoarea adăugată. Se va declara, de asemenea, că nu au fost primite alte fonduri.

La nivel tehnic, este planificată o cooperare regulată atât între programele CTE, precum și cu programele operaționale principale.

În Ungaria, este prevăzut ca sistemul informatic pentru programul operațional să fie folosit pentru a verifica dubla finanțare, după cum se menționează și în Acordul de parteneriat cu Ungaria.

În România, Ministerul Fondurilor Europene (MFE) va asigura întreaga coordonare, în conformitate cu prevederile Acordului de parteneriat cu România, semnat în 6 august 2014. MFE, care a luat parte la faza de planificare și programare, se intenționează să fie nominalizat ca membru al CM.

Mecanismele care asigură coordonarea eficientă între FEDR, FSE, Fondul de coeziune, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime, Fondul pentru Securitate Internă (FSI), și alte instrumente de finanțare naționale și ale Uniunii, inclusiv coordonarea și posibila combinație cu Connecting Europe Facility - ENI, Fondul European de Dezvoltare (FED) și IPA și cu Banca Europeană de Investiții (BEI), luând în considerare dispozițiile prevăzute în CSC astfel cum s-a prevăzut în anexa I la Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

AM, împreună cu autoritățile naționale relevante din România și Ungaria, va fi responsabilă de asigurarea coordonării și comunicării cu părțile interesate care se ocupă de alte instrumente de finanțare, în timp ce evaluarea suprapunerilor/sinerghiilor va fi efectuată în principal pe durata etapei de evaluare a proiectului de către SC [*Secretariatul Comun*].

În cadrul Programului Interreg V-A România - Ungaria pot fi înființate următoarele mecanisme pentru a evita suprapunerile și pentru a promova sinergiile:

- Formularul de cerere va include o secțiune specială în care solicitantul va:
 - include informații privind asistența UE din trecut, prezent, precum și cea preconizată;
 - detalia modul în care proiectul este complementar cu programele naționale și regionale sprijinite prin fondurile ESI, cu alte finanțări din partea Uniunii sau cu politicile naționale și instrumentele de finanțare;
 - descrie care este plusvaloarea transfrontalieră specifică, dată de proiect.
- Solicitanții care propun proiecte axate pe pregătirea investițiilor vor explica modul în care se așteaptă să finanțeze implementarea/realizarea proiectelor lor prin alte fonduri.
- Se vor stabili mecanisme de colaborare pe de o parte, între agențiile naționale sau regionale relevante implicate în implementarea programelor finanțate prin fonduri ESI din zona transfrontalieră, și între AM și SC pe de altă parte.
- Va avea loc o difuzare a rezultatelor programului Interreg V-A Romania – Ungaria la nivel european, național și transfrontalier, prin strategia de comunicare a programului.

Ori de câte ori este posibil, va fi asigurată colaborarea cu alte programe CTE, cum ar fi programele transnaționale sau alte programe de cooperare transfrontalieră strâns legate de suprafața eligibilă (de exemplu, programul Dunărea 2014-2020). Ar putea fi instituit un mecanism de coordonare pentru a detecta și evita posibilele suprapuneri și dublări, precum și pentru a promova sinergii între proiecte complementare implementate în domenii de cooperare similare. Acest mecanism de coordonare va consta în principal din:

- Schimbul de informații pe durata evaluării propunerilor de proiecte
- Schimbul de informații pe durata monitorizării implementării proiectelor aprobate
- Promovarea utilizării flexibilității geografice, astfel cum se menționează la articolul 20, alineatul (2) din Regulamentul (UE) No 1299/2013, cu scopul de a sprijini proiecte care vor avea rezultate mai vizibile dacă o parte din activitățile lor sunt puse în aplicare în afara zonei vizate de program, în special de-a lungul regiunii Dunării.

Programul INTERACT va rămâne un instrument important de coordonare între Programele CTE. Acesta va sprijini schimbul între organismele Programelor și va cumula informații despre proiecte finanțate în toată Europa, ceea ce va permite solicitanților și factorilor de decizie investigarea cooperării precedente și în curs, pe teme similare.

7 SECȚIUNEA 7: REDUCEREA SARCINILOR ADMINISTRATIVE PENTRU BENEFICIARI

Evaluarea Programului 2007-2013 HU-RO a fost efectuată și a dus la o serie de recomandări oferite de experții externi selectați.

În primul raport de evaluare au fost definite recomandările pe termen scurt și lung în ceea ce privește relevanța, performanța, implementarea și comunicarea. Ca parte a Raportului Final de Evaluare, evaluatorii au urmărit dacă recomandările pe termen scurt au fost puse în aplicare de către sistemul instituțional, astfel principalele constatări și concluzii au fost transmise. Potrivit activității de monitorizare prezentate în raportul final, acțiuni pe termen scurt au fost deja recomandate pe durata implementării programului HURO 2007-2013, astfel ele pot constitui o bază pentru utilizarea ulterioară pentru cele mai bune practici în cadrul Programului 2014 - 2020.

Recomandările pe termen lung vor fi respectate și încorporate în program și în managementul de proiect la elaborarea Manualului de program și altor documente de program, dacă se solicită.

Sumarul evaluării sarcinilor administrative la care sunt supuși beneficiarii, prezentate mai jos, se bazează pe concluziile evaluării în curs și pe feed-back-ul primit de la participanții la atelierele organizate la nivel județean.

Principalele concluzii sunt:

- selecția proiectelor în două etape a fost introdusă în programul 2007-2013 (pasul 1: depunerea și evaluarea conceptului de proiect; pasul 2: pentru acele proiecte care au fost selectate în pasul 1, prezentarea și evaluarea documentației detaliate a proiectului), pentru toate tipurile de proiecte, cu scopul de a reduce sarcina administrativă a aplicanților. Cu toate acestea, în loc de a solicita doar transmiterea unui concept detaliat al proiectului în pasul 1, aplicanților li s-a solicitat să prezinte aproape toate documentele necesare în cadrul unei proceduri dintr-un singur pas, pentru a sprijini procesul decizional. Ca urmare:
 - cerințele privind documentația au crescut, de fapt, numeroase documente au trebuit să fie prezentate de două ori în loc de doar o dată
 - o parte a documentelor oficiale (de licențe de exemplu) și-au pierdut valabilitatea între cele două etape, aplicanții fiind nevoiți să obțină documentul respectiv în mod repetat
 - procedura de selecție a devenit de fapt mai lungă, consumând timp care ar fi putut fi folosit pentru implementare.

În general, a rezultat o situație opusă intenției inițiale: în loc de a fi reduse, cerințele privind documentația au crescut. Concluzionând, abordarea în două etape nu a realizat reducerea poverii administrative prevăzută inițial, ci chiar a determina creșterea perioadei de timp. Deși nu este imposibil ca această metodă să fie utilizată în mod eficient, este nevoie de o abordare diferită.

- Sistemul complicat de indicatori utilizat - numărul prea mare de indicatori - s-a dovedit a fi o povară administrativă atât pentru STC cât și pentru beneficiari.
- Diferențele majore în ceea ce privește cerințele administrative naționale (standarde tehnice, achiziții publice) au determinat creșterea, de asemenea, a sarcinii administrative a solicitanților.
- Cerințele prea complexe administrative/de raportare pentru plăți au determinat o sarcină administrativă excesivă pentru beneficiari și, de asemenea, au condus la prelungirea perioadelor de plată.
- Cerințele administrative și procesele disproporționate față de mărimea proiectelor a reprezentat o sarcină administrativă majoră pentru beneficiarii de proiecte mai mici și, de asemenea, au condus la costuri administrative disproporționate.
- Cerințe excesive privind documentația la nivel de proiect, raportările pe suport de hârtie, în plus față de foarte utila e-Documentație a creat, de asemenea, sarcini administrative suplimentare pentru beneficiari.

În vederea reducerii poverii administrative, sunt prevăzute următoarele măsuri:

- Până la sfârșitul anului 2015 – va fi implementat un sistem electronic de schimb de date pentru comunicarea între AM, AN, SC, AA și beneficiari, care va fi, de asemenea, folosit pentru gestionarea, monitorizarea și evaluarea programului. Sistemul va permite (pe baza principiului de "informații introduse o singură dată"): formularele interactive sau pre-completate pe baza datelor introduse anterior, calcule automate și posibilitatea beneficiarilor de a urmări on-line status-ul propunerii lor de proiect sau a cererilor lor de rambursare, pe parcursul implementării proiectului.
- În plus, va fi introdusă transmiterea electronică pentru a asigura proceduri de transmitere, evaluare și contractare mai ușoare și mai rapide. Până la lansarea primului Apel de propuneri, decizia de a utiliza costuri simplificate va fi înaintată MC în vederea aprobării.
- Se va crea un cadru pentru o implementare mai flexibilă a proiectului și o reducere/amendare a bugetului, pentru a reduce numărul de modificări ale proiectului cu caracter preponderent tehnic, de-a lungul perioadei de implementarea a programului.
- Se va scurta intervalul de timp necesar procedurii de contractare, comparativ cu practicile utilizate în Programul HURO 2007-2013 – până la sfârșitul primului semestru al anului 2016.

- Se va scurta intervalul de timp de validare a cheltuielilor de către controlul de prim nivel, în ambele state membre, în raport cu practicile utilizate în Programul HURO 2007-2013 – până la sfârșitul primului semestru al anului 2016.
- Se va scurta intervalul de timp pentru verificarea și aprobarea raportului privind progresele realizate de SC sau PI, comparativ cu practicile utilizate în Programul HURO 2007-2013 – până la sfârșitul primului semestru al anului 2016.
- Se va scurta intervalul de timp pentru procedura de rambursare prin intermediul unor proceduri financiare simplificate în comparație cu practicile utilizate în Programul HURO 2007-2013 – până la sfârșitul primului semestru al anului 2016.
- Până la sfârșitul anului 2015 – va fi pus în aplicare un nou mecanism de plată, prin utilizarea transferului direct de la MA (având și funcția de certificare) către beneficiarii principali.
- De-a lungul duratei de viață a programului, SC și PI vor furniza instruiți pentru beneficiari sau potențiali beneficiari cu privire la cererea de aplicare, implementarea, raportarea, controlul, precum și auditul proiectelor transfrontaliere.
- În cursul fazei de implementare, se vor introduce o monitorizare în timp real a tuturor proiectelor și un mecanism de suport pentru proiectele cu blocaje.

Toate descrierile detaliate ale acțiunilor menționate mai sus vor fi prezentate în Manualul de Program sau documente similare ale programului.

8 SECȚIUNEA 8: PRINCIPII ORIZONTALE

8.1 Dezvoltare sustenabilă

Dezvoltarea sustenabilă va fi luată în considerare ca un principiu orizontal în timpul implementării programului și proiectului. Ghidul privind cerințele și metodele de evaluare și evaluarea vor fi furnizate în Apelul pentru propuneri de proiecte. Nu vor fi selectate pentru finanțare proiectele cu impact negativ direct asupra mediului și dezvoltării sustenabile.

Programul susține astfel de axe prioritare, în cazul în care accentul va fi pus pe protecția mediului sau cel puțin acestea au efecte directe sau indirecte pozitive asupra mediului:

- AP 1: protejarea comună și utilizarea eficientă a valorilor și a resurselor comune - Pi 6 / b și IP 6 / C,
- AP 2: Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor - Pi 7 / C,
- AP 5: Îmbunătățirea prevenirii riscurilor și a gestionării dezastrelor - Pi 5 / b.

Programul contribuie cu măsuri diferite la sustenabilitatea ecologică, protecția mediului și activitățile de conștientizare. Sprijinirea evaluării de mediu, studiilor de impact și a altor activități conexe pentru protecția sustenabilă a mediului, vor avea o importanță crucială din punctul de vedere al programului.

Proiectele finanțate în cadrul programului transfrontalier vor trebui să contribuie la sustenabilitatea ecologică a zonei programului și vor trebui să integreze aspecte legate de mediu, cu scopul de a promova dezvoltarea sustenabilă. Proiectele având un efect negativ asupra mediului nu vor primi sprijin financiar. În cadrul procesului de selecție și evaluare se va verifica dacă legislațiile naționale și ale Comisiei Europene, legate de mediu sunt aplicate corect.

Se vor asigura, de asemenea, că proiectele care afectează siturile NATURA 2000 sunt conforme cu articolul 6, alineatele 2-4 din Directiva Habitate, care prevede modul în care sunt gestionate și protejate siturile NATURA 2000.

Accesul la informații pentru solicitanți în ceea ce privește normele de ghidare relevante este oferit în apelul pentru propuneri de proiecte, fiind disponibil inclusiv pe site-ul programului. În procesul de selecție și evaluare, va exista o linie de evaluare separată care va analiza principiile orizontale. Organismele Sistemului de Control de Prim Nivel vor verifica, de asemenea, respectarea acestor principii orizontale ale egalității de șanse

și non-discriminării, precum și egalității între femei și bărbați la validarea cheltuielilor proiectului.

În vederea asigurării dezvoltării sustenabile, următoarele criterii vor fi folosite ca principii generale de orientare, în vederea selecției operațiunilor:

- La nivelul evaluării și selecției proiectului, se va acorda întreaga atenție cerințelor privind protecția mediului,
- At the level of project assessment and selection, due attention will be paid to the environmental protection requirements, atenuării schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, dar și aspectelor de politică economică: abordarea rațională și eficientă a proiectelor pentru fonduri și resurse;
- În cazul transporturilor, trebuie promovat aspectul mobilității regionale inteligente.
- În cazul construirii de drumuri, poate fi solicitată, în zonele populate, construirea unor suprafețe de drum silențioase.
- În cazul achiziționării vehiculelor în vederea îmbunătățirii condițiilor de transport, în momentul selecției trebuie luate în considerare variantele silențioase.
- În cazul în care investițiile afectează natura, flora, fauna sau biodiversitatea în mod negativ, trebuie selectate doar acele proiecte în care investițiile sunt însoțite de măsuri compensatorii și de diminuare a daunelor.

Normele suplimentare care trebuie respectate de către solicitanți, precum și instrucțiunile și recomandările referitoare la aplicarea acestor norme sunt descrise în detaliu în Apelul pentru propuneri de proiecte. Respectarea cerințelor menționate mai sus trebuie verificată de către organele de control desemnate.

8.2 Egalitatea de șanse și non-discriminarea

Asigurarea egalității de șanse care contribuie la garantarea evitării discriminării este un principiu de importanță majoră. Aceste principii vor fi respectate în timpul implementării programului și chiar și la selectarea și implementarea fiecărui proiect selectat pentru finanțare. Astfel de proiecte pot fi avute în vedere în

- AP 3: Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității forței de muncă transfrontaliere - Pi 8 / b,
- AP 4: Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire a sănătății - Pi 9 / a,
- AP 6: Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni - Pi 11 / a

unde egalitatea de șanse și combaterea discriminării sunt prevăzute direct. Recomandări privind cerințele și metodele de evaluare vor fi furnizate în Apelul pentru propuneri de proiecte. Proiectele cu impact negativ direct asupra garanției privind egalitatea de șanse și non-discriminarea nu vor fi selectate pentru finanțare.

Programul se angajează în combaterea discriminării, promovarea egalității de gen și promovarea integrării persoanelor cu handicap în societate. Programul va accentua creșterea gradului de conștientizare și fluxul de informații cu privire la discriminare și egalitatea de gen între femei și bărbați. O atenție deosebită va fi acordată consolidării incluziunii sociale a persoanelor dezavantajate, precum și includerii minorităților în aria programului, spre exemplu populația romă.

Proiectele vor trebui să aplice integrarea de gen și promovarea drepturilor fundamentale, a nediscriminării și egalității de șanse în activitățile lor. Proiectele promovează egalitatea de șanse pentru toți, în scopul de a aborda barierele cu care se confruntă minoritățile, persoanele cu handicap și alte grupuri vulnerabile. În aria programului este necesară combaterea discriminării și integrarea persoanelor defavorizate pe piața muncii. Această necesitate este dată de demografia din aria programului și de numărul în scădere al populației apte de muncă.

În vederea asigurării oportunităților egale și nediscriminării, la selectarea operațiilor vor fi luate în considerare cel puțin următoarele criterii:

- Pot fi selectate doar proiectele care sunt nediscriminatorii și transparente și care țin cont de principiile egalității de gen și nediscriminării.
- Atunci când este fezabil, în proiecte va fi preferată incluziunea socială a persoanelor care traiesc în sărăcie extremă.

8.3 Egalitatea între femei și bărbați

Pe lângă principiul general prevăzut în capitolul 8.2., Programul va acorda atenție egalității între femei și bărbați, mai ales în cadrul AP 3: Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității forței de muncă transfrontaliere și AP 6: Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni, unde vor fi prevăzute astfel de proiecte care urmează să fie depuse și selectate pentru finanțare. Ghidul privind cerințele și metodele de evaluare și evaluarea vor fi furnizate în Apelul pentru propuneri de proiecte. Proiectele cu impact negativ direct asupra egalității între bărbați și femei nu vor fi selectate pentru finanțare.

9 SECȚIUNEA 9: ELEMENTE SEPARATE

9.1 Proiecte majore care urmează să fie implementate în cursul perioadei de programare

Tabelul 23: Lista proiectelor majore

Proiectul	Data planificată a notificării/ depunerii	Data planificată pentru începerea implementării	Data planificată a finalizării proiectului	Axa prioritară/ priorități de investiții

Neaplicabil

9.2 Cadrul de performanță a programului de cooperare

Tabelul 24: Cadrul de performanță (tabel centralizator)

Axa prioritară	Indicatorul sau etapa principală de implementare	Unitatea de măsură	Obiectivul de etapă pentru 2018	Valoarea țintă (2023)
AP 1	Numărul de puncte de măsurare care beneficiază de proiecte selectate pentru sprijin	număr	4	-
AP 1	Numărul de puncte de măsurare afectate pozitiv de intervenții (după finalizarea proiectului)	număr	-	19
AP 1	Numărul de proiecte având ca scop creșterea numărului de vizite la site-uri de patrimoniu cultural și natural și atracții, selectate pentru a beneficia de sprijin.	număr	4	-
AP1	Creșterea numărului preconizat de vizite la site-uri de patrimoniu cultural și natural și atracții, selectate pentru a beneficia de sprijin	număr	-	53 000
AP 1	Valoarea totală a cheltuielilor certificate	EUR	5 920 000	48 502 844
AP 2	Numărul de km de drumuri nou construite pentru care a fost elaborată documentația tehnică	km	3,5	
AP 2	Lungimea totală a drumurilor nou construite	km		16
AP 2	Numărul serviciilor de transport public, beneficiind de proiecte selectate pentru sprijin.	număr	5	
AP 2	Numărul serviciilor de transport public transfrontalier dezvoltate/îmbunătățite	număr		20
AP 2	Valoarea totală a cheltuielilor certificate	EUR	4 270 000	34 995 589
AP 3	Numărul de proiecte aprobate, privind inițiative comune de ocupare a forței de muncă locale și instruire comună	număr	6	
AP 3	Numărul de participanți la inițiative locale comune de ocupare a forței de muncă și instruire comună (Indicator comun de output)	Număr persoane		15 000
AP 3	Valoarea totală a cheltuielilor certificate	EUR	6 720 000	55 070 771
AP 4	Numărul departamentelor de îngrijire a sănătății care beneficiază de proiecte selectate pentru sprijin	număr	10	
AP 4	Numărul de departamente de îngrijire a sănătății care beneficiază de echipament modernizat	număr		38
AP 4	Valoarea totală a cheltuielilor certificate	EUR	6 960 000	57 034 498
AP 5	Populația care beneficiază de proiectele selectate	număr de persoane	70 000	
AP 5	Populația protejată prin servicii de răspuns de urgență îmbunătățite	număr de persoane	-	700 000
AP 5	Valoarea totală a cheltuielilor certificate	EUR	1 170 000	9 548 042
AP 6	Numărul instituțiilor direct implicate în inițiativele de cooperare transfrontalieră	instituții	4	36
AP 6	Valoarea totală a cheltuielilor certificate	EUR	490 000	4 013 379

9.3 Partenerii relevanți implicați în pregătirea programului de cooperare

Ungaria și România au exprimat clar - la reuniunea de lansare care a avut loc pe 4 octombrie 2011 - intenția de a proiecta Programul pentru perioada 2014-2020. SM participante au desemnat oficial membrii Grupului Comun de Lucru și a adoptat Regulile de Procedură. Prin urmare, membrii din ministerele de linie, responsabile pentru diferite portofolii importante, precum și cei din județele din zonele eligibile au participat la reuniunile Grupului Comun de Lucru. Pe lângă delegațiile permanente, Regulile de procedură au dat posibilitatea de a invita alți experți din domenii specifice, dacă ar fi fost necesar.

Membrii Grupului Comun de Lucru numiți de către SM sunt, după cum urmează:

România

- Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Direcția Generală Programe Europene
- Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Direcția Generală pentru Dezvoltare Regională
- Ministerul Transporturilor
- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor/Agenția Națională pentru Protecția Mediului
- Județul Satu Mare
- Județul Bihor
- Județul Timiș
- Județul Arad

Ungaria

- Biroul Primului Ministru
- Ministerul Dezvoltării Naționale
- Ministerul Administrației Publice și Justiției / Ministerul Afacerilor Externe și Comerțului
- Ministerul Economiei Naționale
- Județul Szabolcs -Szatmár - Bereg
- Județul Hajdú-Bihar
- Județul Békés
- Județul Csongrád

Membrii fără drept de vot:

România

- Agențiile de Dezvoltare Regională relevante pentru regiunea de frontieră,
- Ministerul Fondurilor Europene
- Ministerul Afacerilor Externe
- Compania Națională de Căi Ferate Române
- Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri din România

- BRECO

Ungaria

- Punctul de Contact Dunărea din Budapesta, SUERD

Au avut loc în total 11 ședințe ale Grupului Comun de Lucru, organizate de către Secretariatul Tehnic Comun și finanțate prin Asistența Tehnică a Programului HURO 2007-2013, pe baza fișei AT aprobată de către Comitetul de Monitorizare comun.

Mai mult decât atât, pe durata workshop-urilor, consultărilor, chestionarelor online - fie în stadiul de planificare și elaborare a Programului fie în faza de ex-ante și în faza evaluării strategice de mediu, participanții au fost selectați astfel încât să poată fi implicate cât mai multe părți interesate importante. În plus, pe durata interviurilor, intervievații au fost aleși respectând în totalitate abordarea cuprinsă și detaliată în Capitolul 5.6. Implicarea partenerilor. Vocea și opinia cetățenilor au fost, de asemenea, respectate pe durata de proiectare a programului, au avut loc consultări publice și recomandările formulate au fost incorporate în documentul de program.

Având în vedere că în faza de programare a fost asigurată implicarea pe scară largă, și pe durata implementării programului membrii și observatorii CM vor fi nominalizați respectând același principiu, în scopul de a consolida în continuare această abordare cuprinzătoare, prin urmare vor fi invitate să participe toate părțile interesate. Pentru detalii suplimentare, vă rugăm să consultați Capitolul 5.6. Implicarea partenerilor.

9.4 Condițiile de implementare a programului aplicabil care reglementează managementul financiar, programarea, monitorizarea, evaluarea și controlul participării unor țări terțe la programele transnaționale și inter-regionale printr-o contribuție a resurselor IEV și IAP

Neaplicabil

10 ANEXE

Adăugate la sistemele electronice de schimburi de date ca fișiere separate: anexa I, II, III și IV.

ANEXA I. ANALIZA TERITORIALĂ STRATEGICĂ

ANEXA II. STRATEGIE TERITORIALĂ COMUNĂ

ANEXA III. DRAFT-ul RAPORTULUI DE EVALUARE EX-ANTE, CU UN SUMAR EXECUTIV

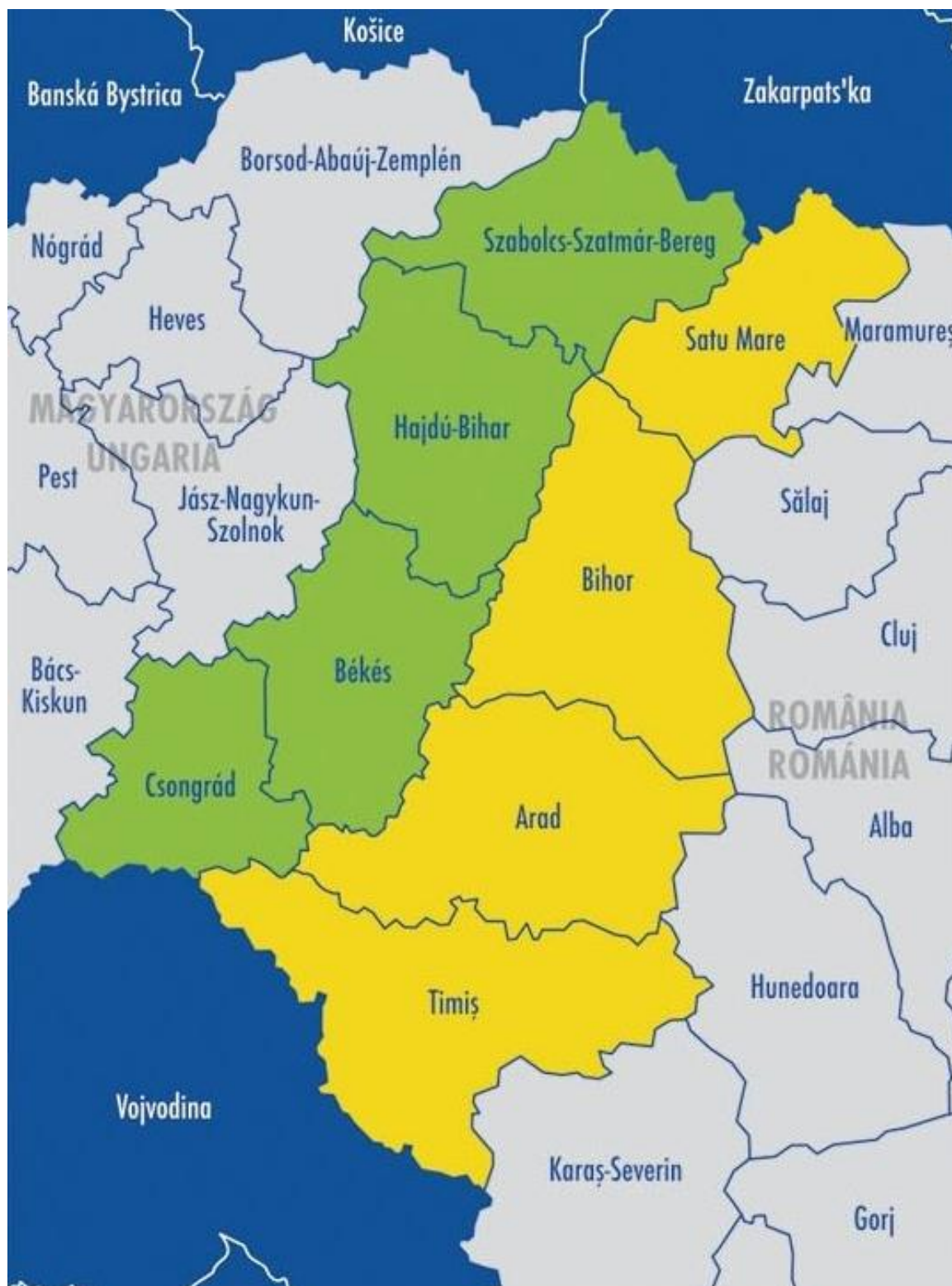
(Referință: Articolul 55 (2) din Regulamentul (UE) nr 1303/2014)

ANEXA IV. CONFIRMAREA SCRISĂ A ACORDULUI CU PRIVIRE LA CONȚINUTUL PROGRAMULUI DE COOPERARE

(Referință: Articolul 8 (9) din Regulamentul (UE) nr 1299/2013)

ANEXA V. O HARTĂ A ZONEI ACOPERITE DE PROGRAMUL DE COOPERARE

ANEXA VI. REZUMAT AL PROGRAMULUI DE COOPERARE

ANEXA VII. REFERINȚE

Pe durata elaborării Programului, avem de a face cu un mediu complex, astfel în această secțiune, cadrul de referință este prezentat pe scurt.

- **Strategia Europa 2020 - recomandări specifice fiecărei țări:** Deoarece această strategie va servi drept bază pentru Programul pentru care majoritatea fondurilor vor fi furnizate de către UE, așteptările lor, de asemenea, trebuie să fie luate în considerare: de aceea strategia trebuie să fie conformă cu strategia UE, care vizează inclusiv creșterea inteligentă, sustenabilă și favorabilă a UE. De asemenea, Comisia formulează recomandări privind dezvoltarea acordurilor și programelor celor două țări partenere - acestea sunt, de asemenea, respectate.
- **Cadrul de reglementare european:** pentru ca finanțarea europeană să devină disponibilă, programul - inclusiv întregul proces de programare și implementare - trebuie să fie conform cu reglementările relevante la nivel de UE, după cum urmează:
 - Regulamentul (UE) nr 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 cu privire la "Dispoziții comune" de stabilire a normelor comune aplicabile FEDR, FSE și FEADR, precum și FEMP[Fond European Maritim și Piscicol]. Aceste dispoziții se aplică în cazul în care nu există dispoziții în alte reglementări specifice fondului (de exemplu, FEDR, CTE), care prevede în plus OT.
 - Regulamentul (UE) nr 1301/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013, pe Fondul European de Dezvoltare și privind dispozițiile specifice referitoare la investițiile pentru creșterea economică și ocuparea forței de muncă (regulament FEDR) care prevede norme comune pentru programele FEDR,
 - Regulamentul (UE) nr 1299/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind dispozițiile specifice pentru sprijinul din partea Fondului European Regional pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (regulament CTE) de stabilire a dispozițiilor detaliate ale programelor ETC .

Reglementările prezintă 11 OT și PI [*Priorități de investiții*] conexe: orice intervenție identificată trebuie să fie în conformitate cu oricare dintre aceste OT și IP-uri (mai precis, pot fi selectate un maxim de 4 OT pentru 80/% din alocarea programului). Reglementările au intrat în vigoare la 17 decembrie 2013.

- **Acte de implementare și delegate (enumerate în STC) [*strategie teritorială comună*]**
- **Lecțiile importante învățate din programul actual:** implementarea programului actual oferă diverse lecții importante care trebuie luate în considerare la proiectarea

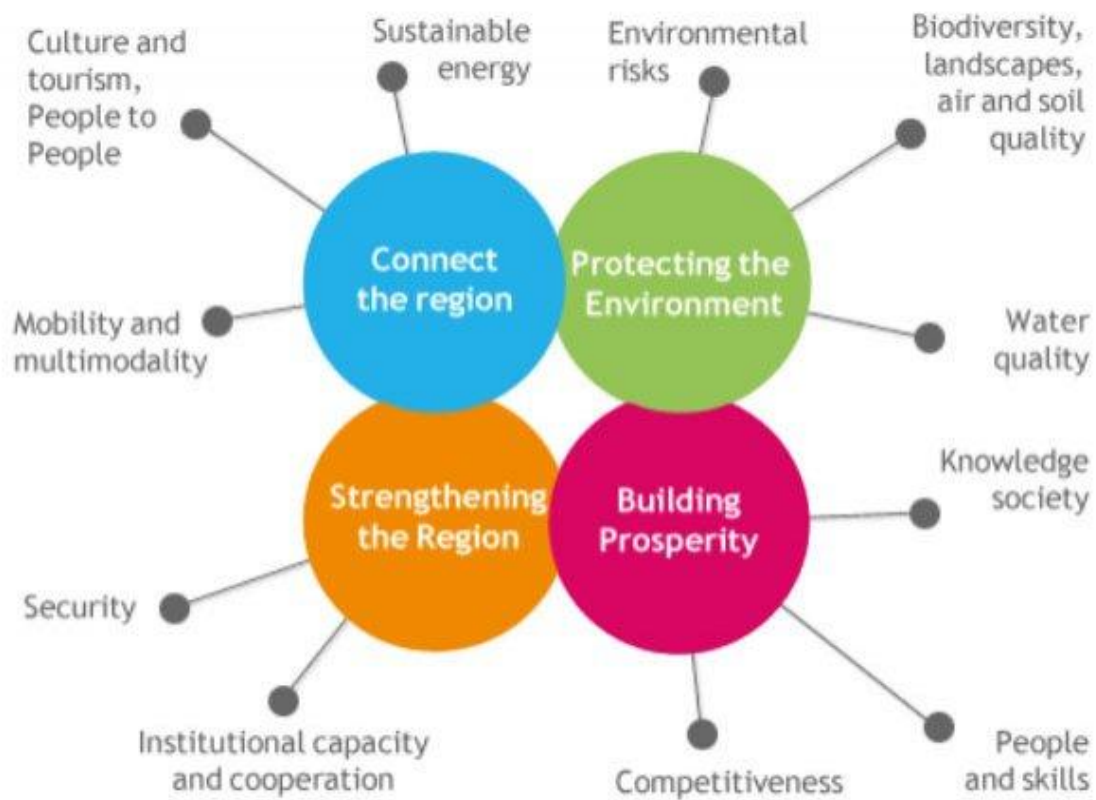

programului. Prin urmare, a fost respectat și încorporat în strategie un rezumat al lecțiilor cheie relevante din evaluarea în curs.

- **Orientări metodologice furnizate de Comisia Europeană:** CE a publicat documentul său de lucru informal - "Aide Memoire cu privire la Strategie & Management, Acorduri financiare și de control" pentru programele de cooperare 2014-2020 la 21 ianuarie 2014. Acest document propune orientări și metode clare pentru strategiile de cooperare de instituire, respectiv furnizare de informații pentru elaborarea programelor.
- **Situația actuală a ariei eligibile:** provocările, blocajele și potențialul de cooperare sunt explorate în detaliu în ATS [*Analiză Teritorială Strategică*], și analiza PSTOA [*Puncte Slabe, Tari, Oportunități și Amenințări*].
- **Nevoi la nivel local/județ și priorități:** Programul bazat pe strategie trebuie implementat în aria eligibilă care cuprinde 8 județe - aceste județe toate au prioritățile lor (în unele zone diferite semnificativ) și există nevoia de a fi exprimate. Aceste priorități reflectă o alegere strategică: care sunt nevoile și intervențiile din județe asupra cărora doresc să se concentreze și care sunt cele pe care se pune mai puțin accent prin abordări multi-level. De fapt, setul de axe prioritare propus și domeniile de intervenție se bazează pe informațiile procesate și structurate furnizate de către părțile interesate.
- **Prioritățile naționale la nivel de România și Ungaria** trebuie să fie plasate în strategiile mai ample la nivel național al ambelor state membre, respectiv trebuie să fie conforme (armonizate, cu siguranță nu duplicat) cu conținutul altor programe operaționale la nivel național a celor două județe.
- **Analizele teritoriale strategice** oferă o ieșire tranzitorie pentru "Planificarea strategică pentru perioada de programare 2014-2020". Acestea oferă o imagine de ansamblu a ariei eligibile și a cadrului - condițiile-cheie și constrângerile - pentru procesul de planificare strategică.
- **Strategia teritorială comună** stabilește baza Programului 2014-2020 furnizând un impuls adecvat pentru factorii de decizie în elaborarea programului. Procesul de elaborare a strategiei a urmat un echilibru între planificarea strict bazată pe dovezi și un proces iterativ de opțiuni strategice efectuate de către părțile interesate relevante.
- **Evaluarea ex-ante** efectuată de experții externi selectați.
- **Evaluarea Strategică de Mediu** efectuată de experții externi selectați.

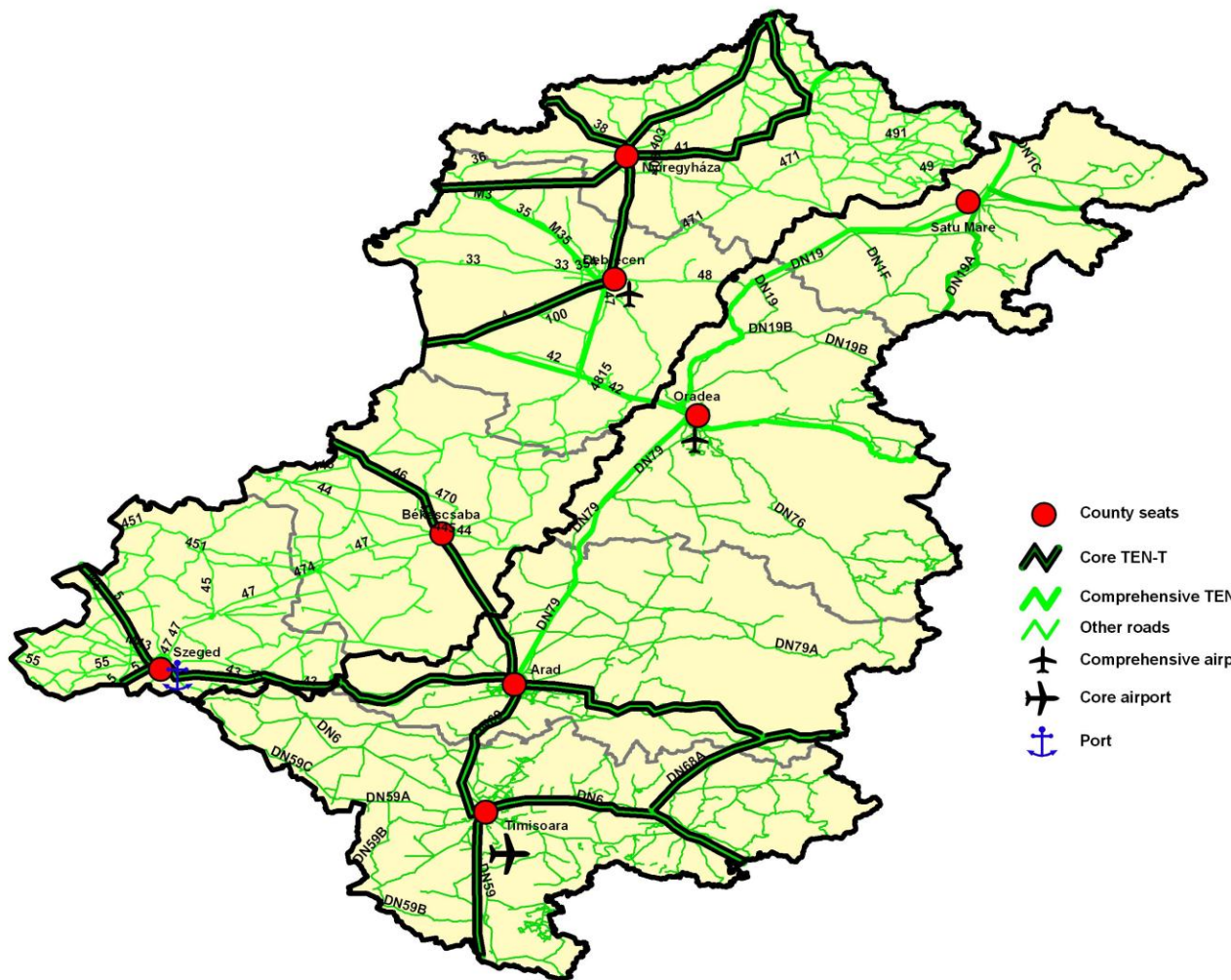
ANEXA VIII. AXE PRIORITARE ALE STRATEGIEI UE PENTRU REGIUNEA DUNĂRII

ANEXA IX. METODOLOGIA DEFINIRII INDICATORILOR

ANEXA X. HARTA REȚELELOR TEN-T (RTT)

ANEXA XI. HARTA PUNCTELOR DE TRECERE A FRONTIEREI⁵²

(harta reprezintă situația în luna aprilie 2015)

⁵² Două puncte de trecere a frontierei sunt în construcție, și vor fi finalizate în 2015: Pocsaj-Rosiori, Zajta-Lazuri. Vezi "Agreement between the Government of Hungary and the Government of Romania about public road links crossing the Hungarian-Romanian state border" (Acordul între Guvernul Ungariei și Guvernul României privind drumurile publice care traversează frontiera de stat ungaro-română), semnat la București în 24.07.2014.

